

T.C
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KİŞİLİK TİPOLOJİLERİ VE ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASININ
BİREYLERİN ROMANTİK İLİŞKİLERİ (AŞK) İLE OLAN İLİŞKİSİ**

**PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan
Özge ÖZİNAN**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Elif GÜNERİ YÖYEN**

İSTANBUL – 2018

T.C
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KİŞİLİK TİPOLOJİLERİ VE ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASININ
BİREYLERİN ROMANTİK İLİŞKİLERİ (AŞK) İLE OLAN İLİŞKİSİ**

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Özge ÖZİNAN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Elif GÜNERİ YÖYEN

İSTANBUL – 2018

TEZ TANITIM FORMU

YAZAR ADI SOYADI: Özge ÖZİNAN

TEZİN DİLİ: Türkçe

TEZİN ADI: Kişilik Tipolojileri ve Çocukluk Çağı Travmasının Bireylerin Romantik İlişkileri (Aşk) ile Olan İlişkisi

ENSTİTÜ: İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

BİLİM DALI: Klinik Psikoloji

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

TEZİN TARİHİ: 2017

SAYFA SAYISI: 108

TEZ DANIŞMANI: Yrd. Doç. Dr. Elif GÜNERİ YÖYEN

DİZİN TERİMLERİ: Çocukluk çağı travmaları, kişilik tipolojileri, aşkı yaşama biçimleri

TÜRKÇE ÖZET: Aşk kavramı dinamiğini etkilediği düşünülen geçmiş yaşantılar ve kişilik tipolojilerinin etkisi anlaşılmaya çalışılan bu çalışmada, örneklem gücünü İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler öğrencilerinden 354 gönüllü katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmadaki cinsiyet dağılımı ise (%60, 17) 213'ü kadınlardan, (39,83) 141'i erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan katılımcıların %95,43'ü karşı cinsle ya romantik bir ilişki (sevgili) yada ilişki yukarısı (nişanlı, sözlü, evli) içerisindeyler.

Bireylerin eş seçiminde kişilik yapılarının etkiliği olduğu bulunmuştur. Sorumluluk sahibi ($r=0,213$, $p=0,000$) ve yumuşak başlı bireyler ($r=0,272$, $p=0,000$) partner seçiminde aşk'ın güven duygusunun ilişkide olmazsa olmazı olarak kabul etmektedirler. Aynı zamanda yumuşak başlı bireyler ($r=0,179$, $p=0,001$) gelişime ve yeniliğe açık kişiler ($r=0,156$, $p=0,003$) ilişkilerin her zaman mükemmel olamayacağı bu nedenle ilişki üzerinde çaba göstermenin gerekli olduğuna inanmaktadırlar.

Araştırmanın sonucunda en belirgin bulgulardan birisi ise çocukluk çağında yaşanan fiziksel ($r=0,147$, $p=0,006$) ve duygusal ihmaller ($r=0,147$, $p=0,006$) bireylerin yetişkinlik dönemindeki ikili ilişkilerinde güven duygusu aramalarına neden olmaktadır. Bunun tam tersi olarak ise çocukluk çağında cinsel istismara ($r=-0,159$, $p=0,003$) maruz kalmış bireylerin ilişkilerinde güven duygusunu aramadıkları ve güven duymadıkları görülmektedir.

Bu araştırma Türkiye'de bu konu üzerinde yapılan araştırmaların kısıtlılığından dolayı literatüre katkısı olacağı dşnlmektedir.

DAğITIM LİSTESİ: 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne

2. YK Ulusal Tez Merkezine

Özge ÖZİNAN

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel etik kurallara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Özge ÖZİNAN

.... / / 2018

ÖZET

Aşk terimi geçmişten günümüze farklı tanımlamalarla ifade edilmiş ancak "Aşk nedir?" sorusunun cevabı şu ana kadar tam olarak tanımlanamamış soyut bir kavram olarak kalmıştır. Sanattan bilime aşk kavramı çağlardan beri her disiplinde ele alınmıştır. Mevlana'dan Romeo ve Juliet'e, mitolojiden Picaso'ya, Leonardo Da Vinci'den Descartes'a, Nazım Hikmet Ran'dan Dostoyevski'ye kadar her sanatçı, filozof ve bilim adamı kendi alanlarında bu kavramın anlamını ve altta yatan dinamikleri bulmaya çalışmışlardır. Yapılan araştırmada çocukluk çağında yaşanan travmaların, kişilik yapılarının ve buna bağlı olarak geliştirilen savunma mekanizmalarının yetişkin dönemde bireylerin aşkı algılayış biçimleri üzerinde etkileri incelenmiştir.

Araştırmanın sonucu savunulan hipotezleri destekler niteliktedir. Çocukluk çağında yaşanan travmaların ileriki dönemde bireylerin eş seçimleri tutumlarında kendi anne babalarına benzer özellikler taşıyan partnerler seçebildiklerini göstermektedir. Bu benzerlikler daha çok eşler arasında yaşanan tartışma sırasında hissedilen benzerlikler olarak görülmektedir. Aynı zamanda kişinin kişilik özelliklerine ve buna bağlı olarak kullanılan savunma mekanizmalarının eş veya partner seçimi üzerinde etkileri olduğu görülmektedir.

Sorumluluk sahibi bireyler partner seçiminde yalnız ve tek doğru birinin olduğuna ve bu ilişkide güven duygusunun olması gerektiğine inanmaktadırlar. Aynı şekilde dağınık kişilik yapısına sahip bireyler sorumluluk sahibi bireylerde olduğu gibi eş seçimlerinde ruh eşlerinin olduğuna inanmakta ve ilişkilerinde bunu aramaya yönelmektedirler.

İmmatür ve nevrotik savunma şekillerini seçen bireylerde eş seçimindeki ortak özellik olarak ilişkileri üzerinde çaba göstermenin gerekli olduğu ancak nevrotik savunma biçimi tercih eden bireylerin immatür savunma biçimini tercih eden bireylere oran ile ilişkide güven duygusuna önem verdikleri görülmektedir.

Çocukluk döneminde fiziksel ihmale maruz kalan bireyler, bu dönemde cinsel istismara uğramış bireylere oranla ilişkilerinde ve eş seçimlerinde romantizm aramadıkları gözlemlenmiştir.

Çocukluk çağı travmalarının, kişilik yapılarının ve buna bağlı olarak kişinin kullandığı savunma mekanizmalarının yetişkin dönemdeki bireylerin romantik ilişki tutumlarına etkisinin araştırıldığı bu çalışmanın önemi Türkiye'de bu konu üzerinde

yapılan araştırmaların kısıtlılığından doğmaktadır ve bu araştırmanın literatüre katkısının olacağı düşünölmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk çağı travmaları, kişilik tiyolojileri, fiziksel ihmal, cinsel istismar

SUMMARY

From past to present, the word "Love" has been expressed in different definitions, however, the answer to the question "What is love?" remains as an abstract concept that has not been fully defined. The concept of love has been addressed in every discipline from art to science since ancient times. Artist, philosophers and scientists, from Mevlana to Romeo and Juliet, from the mythology to Picasso, from Leonardo Da Vinci to Descartes, from Nazim Hikmet Ran to Dostoyevsky, have tried to find the meaning and underlying dynamics of this concept in their own fields. The research sought the effects of childhood traumas and defense mechanisms that related to personality traits on partner choice in adulthood.

The result of the research supports the hypotheses defended. The research has shown that individuals can choose partners with similar characteristics to their own parents in their mate selection attitudes as a result of their childhood traumas. These similarities are mainly seen as the similarities that are felt during an argument between the spouses. In addition, it has found out that the personality traits of the person and the defense mechanisms used accordingly have affected on the spouse or partner choice.

The responsible individuals believe that there is only one right person in the selection of a partner and that this relationship must have a sense of trust. Likewise, individuals with personality disorganization believe to have soul mates in their spouse choices just like responsible individuals, and are looking for their soul mates in their relationships.

The necessity to make an effort for the relationship can be shown as the common trait between the individuals who choose immature and neurotic forms of defense in the selection of spouses. However, it has been seen that the individuals who adopted the neurotic defense form attach more importance to the sense of trust in relationships compared to the ones who adopted immature defense form.

It has been observed that individuals who experienced physical neglect during their childhood period do not seek romance in their relationships and spouse selections compared to the ones who suffered from sexual abuse.

The importance of this study, which analyzes the effects of the childhood traumas, personality structures and the defense mechanism occurred accordingly on the romantic relationships between the adult individuals, arises from the

limitations of the research on this subject in Turkey, and it is considered that this research will contribute to the literature.

Key Words: Childhood Traumas, Personality Typology, Physical Neglect, Sexual Abuse.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	iii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
EKLER LİSTESİ	xv
ÖNSÖZ.....	xvi
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	2
ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI VE TÜRLERİ	2
1.1. TRAVMA VE TÜRLERİ.....	2
1.1.1. Fiziksel Kötüye Kullanım.....	3
1.1.2. Duygusal Kötüye Kullanım.....	3
1.1.3. Cinsel Kötüye Kullanım.....	4
1.1.4. İhmal	4
1.2. ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARININ NEDEN OLDUĞU SOSYAL VE PSİKOLOJİK SORUNLAR.....	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
KİŞİLİK GELİŞİMİ	6
2.1. NEVROTİK VE SAĞLIKLI KİŞİLİK GELİŞİMİ	7
2.1.1. Mahler-Kişilik Bütünlüğü.....	8
2.1.2. Freud- Fallik Dönem	8
2.1.3. Erikson- İnsiyatif- Suçluluk	9
2.2. SINIRDA KİŞİLİK GELİŞİMİ	9
2.2.1. Mahler-Ayrılma Birleşme	9
2.2.2. Freud – Anal Dönem	10
2.2.3. Erikson- Özerklik- Utanç/ Şüphe	10
2.3. PSİKOTİK KİŞİLİK GELİŞİMİ	11
2.3.1. Mahler- Sembioz	11
2.3.2. Freud- Oral Dönem	11
2.3.3. Erikson- Temel Güven- Güvensizlik	11
2.4. KİŞİLİK TİPOLOJİLERİ.....	12
2.4.1. Beş Faktör Kişilik Modeli	12
2.4.1.1. Beş Faktör Kişilik Modelinin Tarihçesi.....	12
2.4.1.2. Beş Faktör Kişilik Modelinin Boyutları.....	13

2.4.2. Spranger'in Kişilik Tipolojisi.....	13
2.4.3. Kretschmer ve Scheldon'un Kişilik Tipolojisi.....	14
2.4.4. Hans Jurgen Eysenck Kişilik Tipolojisi.....	14
2.4.5. Myers-Briggs Modeli'ne Göre 16 Farklı Kişilik Tipi.....	15
2.4.6. Carl Gustav Jung Kişilik Tipolojisi	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	17
AŞKA İLİŞKİN TUTUM VE KURAMLAR	17
3.1.SOSYO-PSİKOLOJİK KURAM.....	18
3.1.1. Toplumsal Giriş Kuramı	18
3.1.2. Romantik Aşk Kuramı	18
3.1.3. Sternberg'in Üçgensel Aşk Modeli	19
3.1.4. Lee'nin Aşkın Çeşitleri Teorisi	21
3.2. EVRİM TEMELLİ (BİYOLOJİK) KURAM	23
3.3. PSİKODİNAMİK KURAM.....	24
3.4. SHAVER, HAZAN VE BRADSHAW'IN BAĞLANMA KURAMI.....	24
3.5. YAKIN İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ VE ŞEKİLLENMESİ.....	25
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	27
YÖNTEM	27
4.1. Araştırmanın Modeli	27
4.2. Araştırmanın Örneklemi.....	27
4.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	29
4.3.1. Kişisel Bilgi Formu	29
4.3.2. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği.....	29
4.3.3. Savunma Biçimleri Testi (SBT).....	30
4.3.4. Uluslararası Kişilik Envanteri Kısa Formu (IPISV).....	31
4.3.5. Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (REST).....	32
4.4. İşlem Veri Analiz Teknikleri	33
BEŞİNCİ BÖLÜM	34
BULGULAR	34
5.1. Bulgular ve Yorumlar.....	34
5.1.1. Kişilik Tipolojileri, Savunma Biçimleri ve çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Korelasyon Analizleri.....	36
5.1.2. Kişilik Tipolojileri ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Regresyon Analizleri.....	46
6.1.3. Savunma Biçimi Düzeyleri ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Regresyon Analizleri.....	52

6.1.4. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyleri ile ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Regresyon Analizleri.....	54
5.1.5. Demografik Özelliklere Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin İncelenmesi	59
5.1.6. Demografik Özelliklere Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin İncelenmesi.....	66
5.1.7. Demografik Özelliklere Göre Kişilik Tipolojisi Düzeylerinin İncelenmesi	71
5.1.8. Demografik Özelliklere Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Göre Düzeylerinin İncelenmesi	80
SONUÇ VE ÖNERİLER	96
KAYNAKÇA.....	101
EKLER.....	-

KISALTMALAR LİSTESİ

REST- Romantizm ve Eş Seçimi Tutumu

ÇÇRT-Çocukluk Çağı Ruhsal Travma

SBT- Savunma Biçimleri Testi

IPISV- Uluslararası Kişilik Envanteri

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Kişiliğın Gelişimine ilişkin Kuramlar	7
Tablo 2 Myers-Briggs Modeli'ne Göre 16 Farklı Kişilik Tipi	15
Tablo 3 Jung'un Kişilik Tipolojisi	16
Tablo 4 Oturulan Semte Göre Dağılım.....	28
Tablo 5 Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik Analizi	30
Tablo 6 Savunma Biçimleri Testine İlişkin Güvenilirlik Analizi.....	31
Tablo 7 Uluslararası Kişilik Envanterine İlişkin Güvenilirlik Analizi	32
Tablo 8 Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik Analizi	33
Tablo 9: İncelenen Demografik Değişkenlerin Analizi	34
Tablo 10: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Pearson Korelasyon Analizi	36
Tablo 11: Savunma Biçimleri Düzeyleri İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Pearson Korelasyon Analizi	41
Tablo 12: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Pearson Korelasyon Analizi	43
Tablo 13: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Beraber Yaşam Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	46
Tablo 14: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Yalnız ve Tek Doğru Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi.....	47
Tablo 15: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Aşk Yeterli Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	48
Tablo 16: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Çaba Gösterme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	49
Tablo 17: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve İdealleştirme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	49
Tablo 18: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Zıt Kutuplar Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	50
Tablo 19: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Tam Güven Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	50
Tablo 20: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi arasında nedensel ilişkilerin Tespiti için yapılan Regresyon Analizi ..	51
Tablo 21: Savunma Biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Beraber Yaşam Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi.....	52

Tablo 22: Savunma biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Çaba Gösterme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	53
Tablo 23: Savunma Biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Tam Güven Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	53
Tablo 24: Savunma Biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	54
Tablo 25: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Aşk Yeterli Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	55
Tablo 26: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Çaba Gösterme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	55
Tablo 27: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve İdealleştirme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	56
Tablo 28: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Zıt Kutuplar Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	56
Tablo 29: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Tam Güven Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	57
Tablo 30: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti İçin Yapılan Regresyon Analizi	58
Tablo 31: Yaşa Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	59
Tablo 32: Cinsiyete Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	60
Tablo 33: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	60
Tablo 34: Duygusal İlişki Sayısına Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	61
Tablo 35: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	62
Tablo 36: Duygusal İlişkinin devam Edip Etmeme Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan t Testi.....	63

Tablo 37: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip Benzetmeme Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	64
Tablo 38: “Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” ve “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüzün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	65
Tablo 39: Yaşa Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	66
Tablo 40: Cinsiyete Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	66
Tablo 41: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	67
Tablo 42: Duygusal İlişki Sayısına Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	67
Tablo 43: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	68
Tablo 44: Duygusal İlişkinin devam Edip Etmeme Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	68
Tablo 45: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/ Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip Benzetmeme Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	69
Tablo 46: “Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” ve “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüzün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	70
Tablo 47: Yaşa Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	71

Tablo 48: Cinsiyete Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	72
Tablo 49: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	73
Tablo 50: Duygusal İlişki Sayısına Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	74
Tablo 51: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	75
Tablo 52: Duygusal İlişkinin Devam Edip Etmeme Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	76
Tablo 53: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip benzetmeme Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	77
Tablo 54: “Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	78
Tablo 55: “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüzün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	79
Tablo 56: Yaşa Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	80
Tablo 57: Cinsiyete Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	81
Tablo 58: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	82
Tablo 59: Duygusal İlişki Sayısına Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	83
Tablo 60: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi	85

Tablo 61: Duygusal İlişkinin Devam Edip Etmeme Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	86
Tablo 62: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/ Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip Benzetmeme Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi.....	87
Tablo 63: “partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	88
Tablo 64: “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüzün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi	89

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil-1: Sternberg Aşk Üçgeni

19

EKLER LİSTESİ

- EK-A:** Kişisel Bilgi Formu
- EK-B:** Savunma Biçimleri Testi
- EK-C:** Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (REST)
- EK-D:** Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği
- EK-E:** Uluslararası Kişilik Envanteri Kısa Formu (IPISV)
- EK-F:** Tez İzin Formu

ÖNSÖZ

Çalışmış olduğum kurumlarda edindiğim tecrübeler ve vakalar ışığında varmış olduğum bilgi birikiminin kümülatifini sunmaya fırsat bulduğum Yüksek Lisans eğitimimde keskin bağlar yakalamış bulunmaktayım. Yüksek lisans eğitimimi aldığım İstanbul Gelişim Üniversitesi kadrosuna her eğitimde, ama bizzat eğiterek, ya da yönlendirerek dolaylı, dolaysız desteğini esirgemeyen tüm hocalarıma teşekkür ederim.

İstatistiksel çalışmalarda bilgi, destek ve ilgisini hiç esirgemeyen Biyoistatistik Uzmanı sevgili Bülent AYYILDIZ' a en içten sevgilerimle teşekkür ederim.

Aynı zamanda tezim sırasında gerekli her türlü desteğini esirgemeyip, yönlendiren ve bana ciddi anlamda rehber olan Tez Danışmanım Elif Güneri'ye, Maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme, ölçek uygulamaları sürecinde yardımlarını esirgemeyen dostum, yakın arkadaşım Selen Koyuncu ve Zeynep Özge Ünal'a en içten duygularıyla teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Özge ÖZİNAN

GİRİŞ

Günümüzde bilim adamlarının açıklamakta en çok zorlandıkları konulardan biri, farklı kişilik yapılarına ve geçmiş yaşantılara sahip olan insanların birbirlerini daha önce hiç tanımamalarına rağmen romantik ilişkilerin dinamiğini nasıl oluşturduklarıdır. Kimileri için aşk yıllarca aranır, kimileri için ise bu ilk görüşte aşk olarak tanımlanır. Ülkemizde kısıtlı bir araştırma alanı olan aşk kavramı, bu çalışmada çocukluk çağı travmaları ve kişilik tipolojilerinin bireyin romantik ilişkilerinde ne tarz ve ne denli güçlü bir etkiye sahip olduğu inceleyecektir. Çalışmanın amacı, burada aşkı başlatan dinamik nedir? Burada geçmiş travmaların günümüze etkisi ne şekilde yansımaktadır? Kişilik yapıları romantik ilişki biçimimizi nasıl etkilemektedir? Gibi soruların cevaplarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir.

Problem

Çocukluk çağı travmaları ve kişilik tipolojilerinin yetişkin dönemi eş seçimi üzerinde bir etkisi var mıdır?

Alt Problemler

1. Çocukluk çağında yaşanan travmaların Romantizm ve eş seçimi tutumları üzerinde etkisi var mıdır?
2. Kişilik tipolojilerinin Romantizm ve Eş seçimi tutumları üzerinde etkisi var mıdır?
3. Savunma biçimlerinin Romantizm Eş Seçimi ve Tutumuna üzerine bir etkisi var mıdır?
4. Bireyler partnerlerini seçerken ebeveynlerinin özelliklerine sahip bireyleri mi seçiyorlar?

Önem

Aşk kavramı, dünyada pek çok sanatın, bilimin ve araştırmaların konusu olmuştur. Ancak aşk kavramının ve bireylerin ilişki tutumlarının etkenleri ile ilgili araştırmalar özellikle ülkemizde oldukça sınırlıdır.

Ülkemizde bu konu üzerinde yapılan ilk çalışmalardan birisi olması yönüyle literatüre katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Sayıtlılar

Araştırmaya katılan deneklerin, kullanılan ölçeklerdeki sorulara içtenlikle ve doğru bir şekilde cevap verdikleri kabul edilmektedir.

Araştırmada kullanılan ölçme araçları geçerli ve güvenilirlerdir.

Sınırlılıklar

Araştırma, İstanbul Gelişim Üniversitesi İdari İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesi öğrencileri ile 18-38 yaş arası deneklerle sınırlıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI VE TÜRLERİ

1.1. TRAVMA VE TÜRLERİ

Araştırmacılara göre travma beklenmedik anda aniden ortaya çıkan, bireyin fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü ya da yaşamını tehdit eden yaşantıları kapsar¹. Çocukluk çağı travmalarının hangi çeşidi olursa olsun yetişkin bireylerde ve yaşam kalitelerinin üzerinde bilişsel olarak pek çok etkisi olduğu yapılan araştırmalar ile kanıtlanmıştır. Bu etkiler günlük basit aktivitelerimizde yemek yeme, uyuma, çalışma alanlarında zorluklara sebep olabilmektedir. Çocukluk çağı travmaları üzerine çalışmalar 1800'lü yıllarda Ambroise Tardieu tarafından yapılmıştır. Travma kavramı sonraları birçok araştırmacı tarafından üzerinde çalışılmış ve tanımlanmıştır. Bu araştırmacılardan Terr travmayı; yaşantıyı başlatan sebepten daha çok stres kaynağına verilen cevap ya da dışsal olayların iç dünyada meydana getirdiği sonuç şeklinde açıklamıştır². Daha sonraları Terr çocukluk çağı travmalarını tip I travmaları ve tip II travmaları olarak klinik olarak iki bölüme ayırmıştır: Tip I Travma: Doğal bir afet, kaza veya cinayet gibi ani beklenmedik, tek bir olay, Tip II Travma: Çocukluk çağındaki bireyin kötüye kullanımı ile buna eşlik eden endişeli beklenti gibi uzun süreli veya yineleyici olay şeklinde tanımlamıştır³.

Araştırmada çocukluk çağı travmaları tip II travması ağırlıklı olarak açıklanacaktır. Tip II Travmaları ihmal ve kötüye kullanım (istismar) olarak ikiye ayrılmaktadır. İhmal ve kötüye kullanımı birbirinden ayıran nokta ihmalin yoksun bırakma temelli hareket içermeyen bir yapı, kötüye kullanımın ise daha çok eylem içeren hareketli bir yapısının olmasıdır. Çocukluk çağı travması çocuklukta veya ergenlikte yaşanan, duygusal, fiziksel, cinsel, fiziksel ve duygusal ihmal yaşantılarının genel adı olup literatürde çoğunlukla istismar ve ihmal kavramları ile açıklanmaktadır⁴. 18 yaşın altındaki çocuklara karşı doğrudan ya da dolaylı olarak yapılan her türlü olumsuz davranış, istismar; onların temel öz bakım ve ihtiyaçlarının yerine getirilmemesi ise ihmal olarak kabul edilmektedir⁵. Araştırmacılar çocukluk çağı travması türlerini 1-Fiziksel

¹Samuel Tyano vd., "Seven-Year Follow-Up Of Child Survivors Of A Bus-Train Collision", *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 1996, cilt: 35, s.365-367.

²Pfeffer Baum B. & Allen JR., *Stress in children exposed to violence. Reenactment and rage*, Child Adolesc Psychiatr Clin N Am., 1998, 7, p.121-135.

³Oğuz Polat, *Klinik Adli Tıp*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004, s.85-31.

⁴Elif Güneri Yöyen, "Çocukluk Çağı Travması Ve Benlik Saygısı", *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2017, 3(1), 267-282. s.268.

⁵Oğuz Polat, *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı*, 1. Seçkin Yayınevi, Ankara, 2007, s.77-83.

kötüye kullanım 2-cinsel kötüye kullanım 3- Duygusal kötüye kullanım 4- İhmal (a- duygusal b- fiziksel ihmal) şeklinde sınıflandırmışlardır⁶.

1.1.1. Fiziksel Kötüye Kullanım

Fiziksel kötüye kullanım diğer bir deyişle fiziksel istismar, yetişkin tarafından çocuğa yönelik zarar verme amaçlı yapılan sürekli ve sistemli davranış şeklidir⁷.Fiziksel kötüye kullanım çocuğu dayak yolu ile fiziksel cezalandırma veya örselemedir. Fiziksel kötüye kullanımda çocuk ebeveynleri tarafından cezalandırılmak istendiğinde yaralanma, eklem kırıkları, morarmalar vb. yaralanmalı sonuçlar ortaya çıkabilmekte ya da bu yaralanmalı sonuçların incelenmesi ile fiziksel kötüye kullanım ortaya çıkarılabilmektedir. Fiziksel kötüye kullanım olguları çeşitli açıklamalar çerçevesinde gruplandırılabilir. Bunlar içerisinde kötüye kullanımı gerçekleştiren kişilere göre bir sınıflama ve fiziksel kötüye kullanımın gerçekleştiği yere göre olmak üzere iki sınıflandırma mevcuttur. Buna göre ailede çocukların kaza dışı fiziksel zarar görmelerine yaralanmalarına "Ebeveyn Tarafından İstismar" (Parantral Abuse); okul, yuva veya yurt gibi kurumlarda görevliler tarafından uygulanan istismar olaylarına ise "Kurumda İstismar" ismi verilmektedir⁸. Araştırmacılara göre aile içinde fiziksel kötüye kullanıma maruz kalan çocuklar iki yönde tepki geliştirmektedirler. Fiziksel istismar sonucu bazı çocuklar kabullenme davranışı göstermekte ve bu davranışları yaşamın bir parçası sayma sonucu kendini değersiz hissetmemdir. Bu durum ileride oluşabilecek nevrotik bozuklukların kökeni durumundadır. Yine Fiziksel istismar sonucu bazı çocuklarda da topluma karşı karşıt tepki geliştirme ve toplumsal değer yargılarını hiçe sayarak çatışma halinde bulunabilirler⁹.

1.1.2. Duygusal Kötüye Kullanım

Duygusal kötüye kullanım, çocuğa yönelik şiddetin duygusal yönde yapılmasıdır. Araştırmacılara göre duygusal kötüye kullanım; çocuğa yüksek sesle bağırma, onunla alay etme, küfretme, aşağılama gibi olumsuz duygusal eylemleri kapsayan ve çocuğun ihtiyacı olan duygusal yakınlığın kurulmaması ile karakterize çocuk ile ebeveyn arasında normalleşmiş zarar verici tekrarlı bir etkileşim örüntüsüdür¹⁰. Duygusal istismar daha çok

⁶Vedat Şar,*Kötüye Kullanım Ve İhmalle İlişkili Sorunlar, Temel Psikiyatri* (Eds C Güleç, E Köroğlu), Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1997, s.823-834.

⁷Adnan Kulaksızoğlu, *Ergenlik Psikolojisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2001, s.191

⁸Oğuz Polat, *Çocuk ve Şiddet*, Der Yayınları, İstanbul, 2001, s.326.

⁹Polat, a.g.e., s. 326.

¹⁰İpek Şenkal ve Sedat Işıklı, "Çocukluk Çağı Travmalarının Ve Bağlanma Biçiminin Depresyon Belirtileri İle İlişkisi: Aleksitiminin Aracı Rolü", *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2015, Cilt:26, s. 261-267.

sözeldir gözlenmesi ve ölçülmesi zordur. Bu yüzden duygusal istismar diğer istismar türlerine göre toplumda en sık rastlanan ve tanımlanması en zor olan istismar tipidir¹¹.

1.1.3. Cinsel Kötüye Kullanım

Çocuklarda cinsel istismar ilk olarak 1978 yılında "bağımlı ve gelişimsel olarak olgunlaşmamış çocuk ve adolesanların bilinçli olarak onay vermeye muktedir olmadıkları, bütünüyle algılayamadıkları veya ailevi rollerle ilgili sosyal tabulara ters düşen cinsel aktivitelerde kullanmak" olarak tanımlanmıştır¹². Araştırmacılar tarafından cinsel kötüye kullanım, en travmatik olan, en fazla acı veren ve en az istatistik verilerine yansıyan kötüye kullanım tipi olarak belirtilmektedir. Bu yönü ile cinsel kötüye kullanım diğer istismar çeşitlerine göre daha karmaşık bir yapıya sahiptir. Özellikle günümüzde televizyon, internet ve sosyal medya araçlarının gelişmesi sonucu suiistimal alanları da genişlemiştir. Temas içeren cinsel istismar (dokunma, taciz vb.) ve temas içermeyen istismar (müstehcen konuşma, porno izletme vb.) olarak iki grupta sınıflandırmak mümkündür¹³.

1.1.4. İhmal

Çocukluk çağında ebeveynlerin çocuğun her türlü gereksinimlerini karşılama konusundaki yetersizlikleri ihmal davranışını ortaya çıkarmaktadır. Araştırmada ihmal durumları fiziksel ve duygusal ihmal olarak iki başlıkta incelenecektir.

Fiziksel ihmal; fiziksel ihmal çocuğun sağlık, barınma, beslenme, giyinme gibi öz bakım ihtiyaçlarını ve gereksinimlerini karşılamada yoksunluk veya yetersizlik olarak ifade edilmektedir¹⁴.

Duygusal İhmal; çocuğun psikolojik ihtiyaçlarına gidermeme, duygusal olarak yakınlık göstermeme, sevgi ve şefkati yeterli düzeyde göstermeme, sosyal gelişimi için gerekli kural ve davranışları öğretmeme olarak tanımlanır¹⁵.

¹¹Sibert JR vd., "The Incidence Of Severe Physical Child Abuse In Wales", *Child Abuse and Neglect*, 2002, vol: 26, p. 1207.

¹²Oğuz Polat vd, *Adli Tıp Ders Kitabı*, Nobel Yayınevi, İstanbul, 1997, s. 315-339.

¹³Oğuz Polat, *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, s. 100-105.

¹⁴Yasemin Kepenkçi, "Hukuksal Açıdan Çocuk İstismarı ve İhmali", *Katkı Pediatri Dergisi*, 2001, cilt: 22, s. 263-275.

¹⁵Oğuz Polat, *Klinik Adli Tıp*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004, s.31-85.

1.2. ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARININ NEDEN OLDUĞU SOSYAL VE PSİKOLOJİK SORUNLAR

Araştırmalarda çocukluk dönemi istismar ve ihmal durumlarının bireyin gelişim sürecinde ve yetişkinlik döneminde kalıcı istenmeyen sonuçlar doğurabileceği ifade edilmektedir¹⁶. Kişiliğin temellerinin atıldığı 0-18 yaş arası dönem davranış değişimi ve gelişimi açısından kritik bir dönemdir. Bu dönemde çocuklar üzerine yapılacak birçok kötüye kullanım ve ihmaller normal gelişmekte olan kişilik örüntüsünü etkileyecek ilerde gelişecek sorunlu davranışlara zemin hazırlayacaktır.

Birçok araştırma sonucunda da çocukluk çağındaki travmatik yaşantıların ve ihmalinin, çocuğun davranışsal, sosyal, bilişsel, duygusal ve kişilik gelişimi açısından birçok olumsuz durumla sonuçlanabildiği belirtilmiştir^{17, 18, 19}. Araştırmacılar tarafından yapılan derleme bir çalışmada da çocukluk çağı travmalarından duygusal kötüye kullanımının benlik imajı, umutsuzluk, düşük benlik saygısı, kaygı bozukluğu, okul başarısı, davranış sorunları, duygusal problemler ve kişilik özellikleri ile ilişkili olduğu ifade edilmektedir²⁰. Fiziksel kötüye kullanıma maruz kalmış çocuklar üzerinde yapılan bir çalışmada çocuklarda davranış sorunları, depresyon ve içselleştirilmiş davranışlarla fiziksel kötüye kullanımın ilişkili olduğu belirtilmiştir²¹. Alan yazında yapılan birçok çalışmada da benzer sonuçlar bildirilmektedir. Bu çalışmalar genel olarak göstermiştir ki birçok psikolojik sorunun kökeninde bireyin çocukluk çağında yaşadığı kötüye kullanım ve ihmal durumları yatmaktadır. Hem Birleşmiş Milletler Örgütü'nün politikası olarak hem de devletlerin kendi iç politikalarında mutlu nesiller oluşturma adına çocukluk çağı yaşantılarının iyileştirilmesi konusunda yoğun çalışmalar yürütülmektedir.

¹⁶Richards, F. & O'Keeffe, Z. C., "Resilience And Risk Factors Associated With Experiencing Childhood Sexual Abuse", *Child Abuse Review*, 2004, 13(5), p. 338-352.

¹⁷Yasemen Taner, Bahar Gökler, "Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri", *Hacetepe Tıp Dergisi*, 2004, 35, s. 17-18.

¹⁸Ahmet Hamdi Alpaslan, "Çocukluk Döneminde Cinsel İstismar", *Kocatepe Tıp Dergisi*, 2014, Cilt: 15, Sayı: 2, 194-201, p. 194.

¹⁹Karen Tanner, &Danielle Turney, "What about child neglect? A critical review of the literature and its application to social work practice", *Child and Family Social Work*, (2003) 8, 25-34, p .25.

²⁰Aksel Edaş& Yılmaz İrmak, T. Review of child abuse and neglect literature in Turkey. Xth ISPCAN European Regional Conference, 2005.

²¹Jungmeen Kim&Dante Cicchetti, "Social Self-Efficacy And Behavior Problems İn Maltreated and Nonmaltreated Children", *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 2003, 32, p. 106-117.

İKİNCİ BÖLÜM

KİŞİLİK GELİŞİMİ

Kişilik teriminin kökeni Latince “personae” sözcüğünden gelmektedir. Personae kelime anlamı olarak, Latince, tiyatro okuyucularının kılıktan kılığa girmek için ya da belli bir imajı uyandırmak için kullandığı “maske”dir²². Kişilik kavramı psikolojide çok yaygın kullanım alanı vardır. Literatürde 50’yi aşkın kişilik tanımından bahsedilmektedir ancak bu tanımlardan üzerinde uzlaşılan bir tanım yoktur. Örnek olarak bazı araştırmacılar kişiliği “Bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimi” olarak tanımlanmakta²³ iken Allport; “kişinin çevresine, kendine özgü ve tek olarak tanımlanabilecek uyumunu sağlayan psikofizik sistemlerin, bireyin içinde oluşturdukları dinamik bir örgüt” olarak tanımlamaktadır²⁴. Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere kişilik hem sosyo-kültürel hem de biyolojik (kalıtım) yönü olan bir organizasyondur. Kişiliğin gelişiminde de bireyin sosyo-kültürel çevresi ve doğumu ile getirdiği biyolojik faktörler etkili olmaktadır. Araştırmacılara göre kişiliğin örgütlenmesinde,

- a)Doğum öncesi, doğum sonrası ve çocukluk çağındaki fiziksel, ruhsal koşullar
- b)Olgunlaşma (maturation), öğrenme ve toplumsallaşma etkenleriyle biçimlenir²⁵.

Sağlıklı kişilik gelişimi için bireyin hayatındaki hem çevresel faktörlerin hem de kalıtsal (biyolojik) faktörlerin bir arada uyumlu olması gerekmektedir. Kişiliğin sağlıklı ya da nevrotik gelişimine yönelik birçok kuram ve görüş ortaya atılmıştır. Bu kuram ve görüşler özet halinde tablo 1 de gösterilmiştir. Araştırmanın devamında kişilik gelişimi Kernberg’in ruhsal yapı üzerine oluşturduğu nevrotik, sınır ve psikotik düzey kümeleri temelli açıklanacaktır²⁶.

²²Özcan Köknel, *Kaygıdan Mutluluğa Kişilik*, Akdeniz Yayıncılık, İstanbul, 2003, s. 20.

²³Doğan Cüceloğlu, *İnsan ve Davranışı*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1993, S. 404.

²⁴Tuncel Altınköprü, *Şahsiyet Analizi*, Hayat Yayınları, İstanbul, 2000, s. 18.

²⁵M. Orhan Öztürk, *Ruh Sağlığı Ve Bozuklukları*, Nobel Tıp Yayınları, Ankara, s. 427.

²⁶Otto Kernberg, “Borderline Personality Organization”, *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 1967, vol: 15, p. 641 685.

Tablo 1: Kişiliğin Gelişimine ilişkin Kuramlar²⁷

Kuram	Açıklama	Kuramın Temsilcileri
Psikanalitik Kuram	Bireylerin davranışlarındaki farklılığın bilinçaltı sisteminden kaynaklandığını ileri sürer.	Sigmund Freud, Cari Jung, Alfred Adler, Erik Erikson, Karen Horney, Harry Stack Sullivan, Erich Fromm
Ayırıcı Özellik kuramı	Bireyin ayırıcı özelliklerini oluşturan ve onu diğer bireylerden ayıran farklı kişilik özelliklerinin olduğunu belirtir.	Gordon Allport, Harry Murray, Raymond Cattell
Biyolojik Kuram	Bireyler arasındaki kişilik farklılıklarını kalıtsal özelliklerle ve fizyolojik süreçlerle açıklar.	Hans Eysenck
İnsancıl Kuram	Bireylerin, kendi eylemlerinden büyük oranda sorumlu olduğunu varsayarak, bireyin kendisi ve doğasıyla uyum içinde olabilmek için bilinçli bir şekilde davrandığını belirtir.	Carl Rogers, Abraham Maslow, Mihaly Csikszentmihayli
Davranışsal ve Sosyal öğrenme kuramı	Bireyin tutarlı davranış kalıplarının koşullanma ve beklentiler sonucunda oluştuğunu varsayar.	John B. Watson, B.F Skinner, Julian B. Rotter, Albert Bandura.
Bilişsel Kuram	Kişilik özelliklerinin bireyden bireye farklılık göstermesinin bireylerin bilgiyi işleme yöntemlerindeki farklılıklardan kaynaklandığını savunur.	Kurt Lewin, George Kelly, Albert Ellis

2.1. NEVROTİK VE SAĞLIKLI KİŞİLİK GELİŞİMİ

Freud'a göre kişilik, id, ego ve süperego adı verilen üç sistemden oluşur. İd; kişiliğin özgün sistemi olupsişik enerjinin kaynağıdır. Ego; gerçeklik prensibine göre çalışan kişiliği yöneten ve denetleyen sistemdir. Süper ego; kişiliğin yargılayıcı kısmı bir nevi vicdandır. Kişiliğin dinamikleri psişik enerjinin İd'e Ego'ya ve Süper Ego'ya dağılmasıyla oluşur ve sınırlı bir enerji olduğu için bir sistem diğer iki sistemden baskın çıkarak mevcut enerjiyi kontrol eder. Davranışta baskın olan enerji tarafından belirlenir²⁸.Psikanalitik kuramda kaygı önemli bir kavramdır. Psikanalizde gerçeklik kaygısı, nörotik kaygı ve ahlaki kaygı olmak üzere üç önemli kaygı mevcuttur²⁹.

²⁷Nancy L. Murdock, Psikolojik Danışma ve Psikoterapi Kuramları, Çev. Füsün Akkoyun, Nobel Yayınevi, Ankara, 2014, s. 68-345.

²⁸Gerald Corey, *Psikolojik Danışma, Psikoterapi Kuram ve Uygulamaları* (Çev. Tuncay Ergene). Metis Yayınları, İstanbul, 2008, s. 69.

²⁹Corey, a.g.e., s. 71.

Freud, nevrozların oluşumunda çocuklukta yaşanan cinsel içerikli sarsıcı olayların önemli bir rol oynadığını belirterek nevroz bireyin içinden gelen nöratik kaygıya yönelik egonun id'in isteklerini cezalandırılma korkusundan kabul edilemez bularak haz merkezli arzuları savunma mekanizmaları ile bastırması sonucu oluştuğunu psikozun ise, egonun kaygıyı savunmada-bastırmada başarısız olup gerçekliği reddetmesi ile oluştuğunu belirtmiştir. Bunun başlıca nedeni, edinilen davranışların yetersiz olması ve ego yapısı içinde iyi düzenlenmemiş olmasıdır³⁰.

2.1.1. Mahler-Kişilik Bütünlüğü

Margaret Mahler, ayrılma-birleşme adını verdiği psikanaliz kökenli kuramın kurucusudur. Mahler'in ayrılma-birleşme kuramının temel öğeleri normal çocukluk otizmi, normal ortak yaşam aşamaları ve dört alt boyuttan oluşan ayrılma/ bireyselleşme döneminden meydana gelmektedir³¹. Mahler'e göre çocuğun anne ile kurduğu sembolik ilişkiden ayrılarak birleşme yönünde ilerlemesi oidopus kompleksinden daha dikkate değerdir ve yaşamın ilk üç yılındaki anne-çocuk etkileşimi kişilik gelişimi açısından çok önemlidir³². Mahler Freud'un psikoseksüel gelişim kuramındaki gelişim aşamalarından farklı biçimde kişilik gelişiminin dört aşamadan (1-Normal çocukluk otizmi, 2-simbiyoz, 3-ayrılma-birleşme, 4- kendilik ve nesnenin değişmezliği) oluşan bir süreç olduğunu savunmuştur. Mahler'e göre kişilik gelişimi; bireyin kişiliğinin annesi ile psikolojik yönden bütünleşmiş olarak başlamakta ve aşamalı olarak ayrılığa doğru ilerlemektedir. Çocuğun ilk bütünleşmiş olarak başladığı konumunun bitmeyen krizlerinin ve bunların kalıntıları ile ayrılma ve birleşme sürecinin daha sonraki ilişkiler üzerinde derin etkileri olmaktadır³³. Bu dönemler sağlıklı geçirilirse bireyin olgunlaşması gerçekleşecektir.

2.1.2. Freud- Fallik Dönem

Freud psikoseksüel gelişim kuramını 5 evreye bölmüş ve bu evrelerle gelişimin yaşamın ilk yıllarında (0-12 yaş) tamamlandığını savunmuştur. 3-6 yaş arası fallik dönem olarak adlandırılan evre Freud'un psikoseksüel gelişim aşamalarının üçüncü basamağıdır. Fallik dönem bireyin cinsel kimliğini kazandığı dönemdir. Çocuk bu dönemde cinsel organlarının farkına varır. Bu dönemde çocuğun bilinçaltındaki cinsellik duygusu temel

³⁰Engin Gençtan, *Psikanaliz ve Sonrası*, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1998, s. 106.

³¹Stephen A. Mitchell&J. Margaret Black, *Freud and beyond: A history of modern psychoanalytic thought*, BasicBooks, New York, 1995, s. 46.

³²Corey, a.g.e., s. 90.

³³Corey, a.g.e., s. 91.

problemdir. Anne babanın otoritesi nedeniyle bu duygu bastırılmıştır. Bu dönemde erkek çocuk anneyi sevgi objesi olarak görmekte ve hayranlık duymaktadır.

Bu dönemde çocuğun libidosu dışarıya yönelir ve doyum sağlamak için başkalarına gereksinim duyar³⁴. Erkek çocuğun anneye karşı bu duygularına Oedipus karmaşası, kız çocuğun babanın onayı ve sevgisi için gösterdiği çaba elektra karmaşası olarak adlandırılır³⁵. Anne babanın çocukta ortaya çıkan cinsel duygulara karşı gösterdikleri tutumlar çocuğun geliştirdiği cinsel eylemler ve duygular üzerinde olumlu ya da olumsuz etkisi bulunmaktadır.

2.1.3. Erikson- İnsiyatif- Suçluluk

Erikson gelişim sürecinde Freud gibi düşünmeyip gelişimin yaşam boyu sürdüğünü ve bu süreci birbirini takip eden sekiz aşamaya bölmüştür. Her bir aşamanın çözülmesi gereken doğal krizleri ve gerçekleştirilmesi gereken görevleri vardır. Bu krizler ve görevler olgunlaşmayı başka bir deyişle kişilik gelişimini sağlamaktadır³⁶. Erikson 3-6 yaş arası okul öncesi dönemi *girişime karşı suçluluk* olarak adlandırmıştır. Bu aşamanın temel fonksiyonu yeterlilik ve girişim duygusunu geliştirmektir. Bireylerin kendi kararlarını vermeleri için özgürlük sağlanırsa kendilerine karşı olumlu duygular geliştireceği, ancak kendi kararlarını vermeleri sağlanmazsa suçluluk duygusu geliştirmekte ve sonrasında kişilik yapısı olarak etkin konumlarda olmaktan kaçınarak başkalarının kendi tercihleri için kararlar vermesine müsaade etmektedirler³⁷.

2.2. SINIRDA KİŞİLİK GELİŞİMİ

2.2.1. Mahler-Ayrılma Birleşme

Mahlerin ayrılma ve birleşme adını verdiği süreç dördüncü ve beşinci aylarda başlar üç yaşına gelindiğinde tamamlanmış olur³⁸. Bu süreç *ayrışma, uygulama dönemi, uzlaşma ve birleştirme* olmak üzere dört döneme ayrılır³⁹. Bu dönemde çocuk annesi ile sürdürdüğü bütünleşmiş kişilik ilişkisinden uzaklaşmaya başlar. Çocuk bu dönemde anneye bağımlı olsa da ayrılmayı tecrübe eder.

Hedges yeni yürümeye başlamış bebeğin gururla kendisini anne-babasından ayıran adımları atarken, geri dönerek kendini tekrardan onların güvenli kollarına atmasının bu dönemi açıkladığını ifade eder ve ebeveynlerin çocuğun bu çabalarında kendilik duygusunu

³⁴Ertuğrul Köroğlu, *Psikonozoloji, Tanılayıcı Klinik Psikiyatri*, HYB Yayıncılık, Ankara, 2004, s. 15

³⁵Corey, a.g.e., s. 91.

³⁶Cihat Kısa, Nesne İlişkileri Kuramı ve Tanrı Tasavvuru, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2013, s. 226, (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**).

³⁷Corey, a.g.e., s. 75.

³⁸Stephen A. Mitchell, ve Black, a.g.e., s. 46, and J. Margaret, a.g.e., s. 24.

³⁹Köroğlu, a.g.e., s. 24.

geliştirmesinde onaylayıcı rol almaları bu ilişkinin çocuğun kendisine saygısını arttıracak en sağlıklı yol olduğunu vurgular⁴⁰. Farklılaşma fırsatı bulamayan ve aynı zamanda kendileri ile övünürken diğerlerini mükemmel olarak görme fırsatından yoksun kalan çocuklar daha sonra narsistik kişilik yapısı geliştirebilmektedirler. Aynı şekilde sınır kişilik durumlarının da bu ayrılma ve birleşme döneminde temelleri atılmaktadır. Annenin yanından kısmi ayrılmaya çalışan çocukta ikinci aşama olan uygulama döneminde annenin nerede olduğuna dair sürekli bir ilgi ve merak vardır. Çocuk her yeni davranışında onay alma isteği ile anneye paylaşmak ister ancak annenin reddetmesi sonucu bireysellik süreci engellenmiş olur ve bir kriz durumu ortaya çıkar. Çocuk bir taraftan annenin yardım etmesini isterken, diğer taraftan bireyleşme çabasıyla bu yardımı kabul etmez. Bu çatışmanın başarıyla çözümlenememesi sınır kişilik yapılarını ortaya çıkarır⁴¹.

2.2.2. Freud – Anal Dönem

Freud'un psikoseksüel gelişim kuramının anal dönemi 1-3 yaşlarını kapsayan dönemdir. Anal dönemde libidinal dürtüleri, çocuğun ilk sosyalleşme çabaları (süper ego gelişimi) ve tuvalet eğitimini kazanma çabası ile çatışma içerisine girmektedir. Anal dönem kişiliğin şekillenmesine haz kaynağıdır. Anne-babanın sahip olduğu disiplin anlayışı ve kalıpları çocuğun kişilik gelişiminde önemli etkileri bulunmaktadır. Örneğin bu dönemde anneni yoğun disiplini sonucu anal tutucu karakter (duygusal tepkilerin ketlenmesi) başka bir deyişle uyumsuz karakter özellikleri görülebilir. Cimrilik, dik kafalılık, inatçılık gibi. Bununda en uç örneği, obsesif-kompulsif nevrozlarda görülebilmektedir⁴².

2.2.3. Erikson- Özerklik- Utanç/ Şüphe

Erikson'a göre bu dönemde en önemli çatışma kendine güven duygusu ile iç çatışmaları arasında olmaktadır. Çocuk yanlış yapmamak ve sınırlarını kontrol etmek amacı ile araştırma ve deneyim kazanma ihtiyacı gösterir. Çocuğun bu davranışları ebeveynleri tarafından engellenirse dışı dünya ile başa çıkma kapasitesi de engellenmiş olur ve kişilik gelişimi zarar görür⁴³.

⁴⁰Lawrence E. Hedges, *Listening Perspectives in Psychotherapy*, Aronson, New York, 1983, s. 109

⁴¹Corey, a.g.e., s. 92.

⁴²Gençtan, a.g.e., s. 37.

⁴³Corey, a.g.e., s. 75.

2.3. PSİKOTİK KİŞİLİK GELİŞİMİ

2.3.1. Mahler- Sembioz

Mahler'in kuramında ortak yaşam evresi (Sembioz) 3. Aydan 8. Aya kadar süren dönemdir. Bu dönem de bebek annesine oldukça bağımlıdır. Bu bağımlılık zihinsel bir bütünlük halinde olup bu bütünlük halinin çeşitli sebeplerden ötürü engellenmesi gerileme hareketine yol açmaktadır ve bebeği bu olumsuz gerileme hareketinden kurtarabilecek tek öge bebeğin ihtiyaçlarını zamanında gidererek onun çevreye ilişkin farkındalığını arttıracak olan iyi anneliktir⁴⁴.

2.3.2. Freud- Oral Dönem

Bu dönemde haz kaynağı anne memesinden besin ve gereksinimleri karşılamadır. Bu ihtiyaçları karşılanamayan bebekte aç gözlülük ve paylaşamama duygularının gelişiminin temellerinin atıldığı gibi oral hazdan yoksun kalma ile oral saplantılar gelişir. Daha sonra kişilik sorunları, güven problemi, sevgi reddi, kişisel ilişki kuramama gibi sorunlarla karşılaşılabilirler ve oral dönemde anne sevgisinden yoksun kalmış kişiler ödipal dönemi yeterince aşamadıkları için cinsel kimliklerinin zayıf gelişme durumları da vardır⁴⁵. Köknel'e göre ise bireyin sözel saldırılarından cinayete kadar varan davranışlarının kökeninde bu döneme takılıp kalma yatmaktadır⁴⁶.

2.3.3. Erikson- Temel Güven- Güvensizlik

Erikson'un gelişim basamağının ilk aşaması olan temel güvene karşı güvensizlik aşaması bebeğin ihtiyaçlarının tam anlamıyla karşılandığı zaman gerçekleşmiş olur. Bu aşama gerçekleştiği zaman bebek temel güven duygusunu kazanmış olur. Temel ihtiyaçların karşılanmaması durumunda ise kişisel ilişkilerde güvensizlik gelişebilir. Sonraki dönemlerde herhangi bir nesneyle bağlantı kuran birey her an onu kaybetme duygusu yaşayacak ve bir sıkıntı yumağı halinde sürekli içinde hissederek ya nesnelere aşırı bağlanma ya da bağlandıktan sonra onları kaybetme durumu yaşayacaktır⁴⁷.

⁴⁴Stephen A. Mitchell, ve Black, a.g.e, J. Margaret. a.g.e., s. 24-46.

⁴⁵Corey, a.g.e., s. 92.

⁴⁶Özcan Köknel, *Kişilik: Kaygıdan Mutluluğa*, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1995.

⁴⁷Tahir Özakkaş, *Bütüncül Psikoterapi*, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2004, s. 9.

2.4. KİŞİLİK TİPOLOJİLERİ

2.4.1. Beş Faktör Kişilik Modeli

Beş faktör kişilik modeli; insanların gözlenebilen kişisel farklılıkların bütün dünya dillerine kodlanabileceği, günlük konuşma halinde aktarılabilmesi ve bu sözcüklerden yola çıkarak kişilik yapısının sınıflandırmasının meydana getirebileceği varsayımını dayanmaktadır⁴⁸. Bu varsayımından hareketle bu model kişiliğe standart bir yapı getirmektedir. Beş faktör kişilik modeli beş alt boyutu bulunmakta ve bu boyutlarda da kişilik özelliklerinin sıfatları açıklanmaktadır. Beş faktör kişilik modeli dünya genelinde kabul görmüş ve günümüzde sık kullanılan bir model haline gelmiştir.

2.4.1.1. Beş Faktör Kişilik Modelinin Tarihçesi

Galton'un çalışmalarından hareketle G. Allport ve H. S. Odbert (1936) kapsamlı bir sözlük üzerinde inceleme yaparak, kişisel farklılıkların davranış özelliklerine atıfta bulunan yaklaşık 18.000 sözcük tespit etmişler ve bu sözcüklerden tekrar edenleri çıkararak 4500'e indirerek bir liste hazırlamışlardır. 1940 yılında R. Cattell bazı terimler ekleyerek ve aynı anlama gelen terimleri de çıkararak 171 sözcüklü yeni bir liste oluşturmuştur. R. Cattell yaptığı çalışmada bu listeye dayanarak örneklem grubundaki kişilerden tanıdıkları kişileri oylamalarını istemiş ve buradan hareketle kişilik küresi adını verdiği 35 ana kişilik özelliği belirlemiştir. Bu belirleme için kullanılan kişilik testlerinin incelenmesi ile 16 büyük kişilik ögesine ulaşılmıştır. 1961 yılında ise Tupes ve Christal yaptıkları çalışmalar sonucunda Cattell'in kişilik ölçeğinden yola çıkarak beş tekrar eden etmen kavramını ortaya atmışlardır⁴⁹. Robert McCrea ve Paul Costa, geçmişten bu yana yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen 16 farklı kişilik özelliğini birbiriyle grup oluşturacak şekilde sınıflandırarak beş farklı boyut meydana getirerek bu beş boyutu ifade edecek terimler geliştirmişlerdir⁵⁰. Beş faktör kişilik modelinin boyutları aşağıda açıklanmıştır.

⁴⁸ Hümeysra Yıldırım, Empati İle Beş Faktör Kişilik Modeli Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, 2003, 1-100, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

⁴⁹ Ayşe Kocabacak, İnsan Kaynakları Seçme ve Yerleştirme Süreci Açısından Kişilik Boyutları İle Çalışan Performansı İlişkisi: İlaç Sektöründe Psikoteknik Boyutta Bir Uygulama, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, 2011, s. 94, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

⁵⁰ Jerry M. Burger, *Kişilik-Psikoloji Biliminin İnsan Doğasına Dair Söyledikleri*, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2006, s. 251.

2.4.1.2. Beş Faktör Kişilik Modelinin Boyutları

Beş faktör kişilik modeli; dışadönüklük, duygusal denge, açıklık, uyumluluk ve sorumluluk boyutlarından oluşmaktadır⁵¹.

Dışadönüklük için içedönüklük, açıklık için gelişmemişlik, duygusal denge için duygusal dengesizlik, uyumluluk için düşmanlık ve sorumluluk için dağınıklık olmak üzere her bir alt boyutun karşı yönünde ise tersi özellikleri içeren boyutlar vardır⁵². *Dışadönüklük*; toplum içinde kolay iletişim kurarlar, hareketli, heyecanlı, konuşkan, sosyal ve girişken yapıdaki kişilerdir⁵³. Karşıtı olan içedönüklük ise ağır adımlı çekingen ancak bağımsız kişilerdir⁵⁴. *Uyumluluk*; sosyal denge üzerine ilgiyi ve kaygıyı ifade eder. Uyumlu yapıdaki bireyler diğer bireylerle kolay geçinir. Genel olarak başışlayıcı, saygılı, bencil olmayan, arkadaşça, yardımsever özelliklere sahiptirler⁵⁵. *Sorumluluk*; Genel özellikleri başarı ihtiyacı ve çalışma istikrarı olan güvenilir, karşı yönü ise ahlaki titizlik ve tedbirlilik özelliklerinde ortaya çıkmaktadır⁵⁶.

Duygusal denge; ruhsal yönden dengeli mizaçlı, sakin, güvenli, ağırbaşlı şekilde tanımlanırken karşıtı olan duygusal dengesizlik bireyin yaşadığı kaygı ve sıkıntı, düşüncesizce hareketler, çoğunlukla duygu durumu bozukluklarını (depresyon) ifade eder⁵⁷. *Gelişime açıklık boyutu*; Costa ve McCrae, deneyime açıklık ile ilgili kişilik özelliklerini zekâ özelliklerini etkin kullanan, orijinal fikirlere sahip, hayal gücü kuvvetli, ilgileri geniş ve sanata duyarlılık olarak belirtmiştir⁵⁸.

2.4.2. Spranger'in Kişilik Tipolojisi

Spranger kişiliği bireyin üzerinde baskın olan değerlere göre insanları altı ideal Değer Tipine göre gruplandırmıştır. Spranger'a göre *Ekonomik İnsan*: faydacıdır. Yararına olan şeylere ilgili gösterir. Pratikte en çok ne işe yararsa onu kullanır bu yüzden kullanışlılığa da önem verir. *Kuramsal İnsan*: Gerçeği araştırmaya ve incelemeye sonucu ortaya çıkarmayı arzu eder, *Dini İnsan*: İdeal yaşamın inançlarıyla olacağına inanırlar. *Sosyal İnsan*:

⁵¹Petot J. Michel, "Le modele de personnalite en cinq facteurs et le test de Rorschach", *Psychologie Francaise*, 2004, 49, p. 81-94.

⁵²Oya Somer, Mehida Korkmaz ve ArkunTatar, "Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin Geliştirilmesi: Ölçek Ve Alt Ölçeklerin Oluşturulması", *Türk Psikoloji Dergisi*, 2002, 17 (49), 21 – 33, s. 23.

⁵³Charles G. Morris, *Psikolojiyi Anlamak*, (Çev. Melike Sayıl, H. Belgin Ayvaşık), Türk Psikologlar Derneği Yayını, Ankara, 2002, s. 324-345.

⁵⁴Burger, a.g.e., s. 251.

⁵⁵Andrey Baum vd, "The Cambridge Handbook Of Psychology", *Health And Medicine*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.

⁵⁶Morris, a.g.e., s. 32.

⁵⁷Paul T. Costa Jr. &Robert R. McCrae, NEO-PIR, *Professional Manual*, Psychological Assessment Resources, Inc. Florida, 1992, p. 116

⁵⁸Costa & McCrae, a.g.e., p.120.

İlişkilerinde sıcak ve samimi olup insancıldır. *Politik İnsan*: Yönetim yönü ağır basan özelliktedirler. *Estetik İnsan*: Hayatında en çok önem verdiği şey ahenk ve estetikdir⁵⁹.

2.4.3. Kretschmer ve Scheldon'un Kişilik Tipolojisi

Kretschmer, bireyleri vücut yapılarına göre atletik, astenik ve piknik tipler olarak gruplandırmıştır. Bu yaklaşımdan hareketle Scheldon, beden yapılarına göre; *Endomorf*; hareketleri yavaş, ağır ve uyuşuk, rahata düşkün, yemek ve içmekten hoşlanan, *Mezomorf*, hareketli, canlı, maceraları ve sporu seven, yönetme tutkusu olan, kaygı ve endişeli zamanlarda dışa yönelik davranış şekilleri ve saldırganlığa yatkın, *Ektomorf*; kaygılı, davranışları ağır, daha çok içe kapanık ve her şeyi düşünen kişilik özellikleri olmak üzere üç temel tip ve kişilik türünün olduğunu savunmuştur⁶⁰.

2.4.4. Hans Jurgen Eysenck Kişilik Tipolojisi

Kişiliği hiyerarşik olarak değerlendirmekte ve dört aşamada incelemektedir. Nitelik ve tip kavramlarını ortaya atmıştır. Eysenck'e göre nitelik; kişinin belli bir şekilde eylemde bulunma yatkınlıklarının tamamını; tip de niteliklerin bir araya getirilmesi ve organize edilmesi, kişilik ise nitelik ve tiplerin bütünüdür⁶¹. Kişilik, dört kademededen oluşan hiyerarşik sıralamanın son kademesinde meydana gelmektedir. Oluşum kademeleri aşağıda açıklanmıştır⁶².

1. Aşama, en alt düzeydir. Uyarıcılara yönelik kalıtsal tepkileri içermektedir. Başka bir deyişle biyolojik tepkileri içerir.
2. Aşama, kişinin yaşadığı ortamlardan, edindiği alışkanlık haline getirdiği davranışlara yönelik özellikleri kapsar.
3. Aşama, kişinin kazandığı davranışları içerisinden eğilimler kazanmasını kapsar.
4. Aşama, baskın gelen eğilimlerde oluşan özelliklere göre belirgin tip özelliklerinin meydana geldiği (kişiliğin oluştuğu) aşamadır.

⁵⁹Hüseyin Akduman ve Nesrin Akyüz, *Çantadan Zirveye Tıbbi Mümessil Nedir? Nasıl Olunur? Başarıya Giden Yol*, Kaizen Resital Yayıncılık, İstanbul, 2008, s. 154.

⁶⁰Akduman ve Akyüz, a.g.e., s. 250.

⁶¹Kocabacak a.g.e., s. 87.

⁶²Akduman ve Akyüz, a.g.e., s. 209, 210.

2.4.5. Myers-Briggs Modeli'ne Göre 16 Farklı Kişilik Tipi

Bu modelde ana kişilik tipleri; duyuşsal, dışadönük, içe dönük, hisseden, sezgisel, düşünen, algılayıcı ve yargılayıcı olmak üzere sekiz olarak belirlenmiştir ana kişilik özelliklerinin birbiriyle eşleştirilmeleri sonucu 16 kişilik özelliği meydana gelmektedir.

Tablo 2: Myers-Briggs Modeli'ne Göre 16 Farklı Kişilik Tipi⁶³

1-Dışa dönük/duyuşsal/düşünce odaklı/Yargılayıcı tip	Yönetici
2-İçe dönük/sezgisel/his odaklı/algısalıcı tip	Mücadeleci
3-Dışa dönük/duyuşsal/his odaklı/algısalıcı tip	Heykeltıraş
4-İçe dönük/sezgisel/düşünce odaklı/yargılayıcı tip	Yenilikçi
5-Dışadönük/duyuşsal/his odaklı/yargılayıcı tip	Antranör
6-İçedönük/sezgisel/düşünce odaklı/algısal tip	Bilim insanı
7-Dışadönük/sezgisel/his odaklı/algısalıcı tip	Avukat
8-İçedönük/duyuşsal/düşünce odaklı/yargılayıcı tip	Müdür
9-Dışadönük/duyuşsal/düşünce odaklı/algısalıcı tip	Heykeltıraş
10-İçedönük/sezgisel/his odaklı/yargılayıcı tip	Yenilikçi/öncü
11-Dışadönük/sezgisel/his odaklı/yargılayıcı tip	Antrenör
12-İçedönük/duyuşsal/düşünce odaklı/algısal tip	Bilim insanı
13-Dışa dönük/sezgisel/düşünce odaklı/yargılayıcı tip	Yönetici şef
14-İçe dönük/duyuşsal/his odaklı/algısalıcı tip	Mücadeleci
15-Dışadönük/sezgisel/düşünce odaklı/algısalıcı tip	Mühendis
16-İçedönük/duyuşsal/his odaklı/Yargılayıcı tip	Müdür

2.4.6. Carl Gustav Jung Kişilik Tipolojisi

Jung bir dönem Freud'la işbirliği yapmasına rağmen Freud'un cinsellik yönelimli kuramına katılmamış kendi görüşlerini ortaya atmıştır.Jung'un kişilik kuramı analitik psikoloji, tarih, din, antropoloji ve mitolojiden alınan çeşitli kavramların sentezlenerek bir araya getirilmesinden oluşmaktadır⁶⁴. Jung'a göre şimdiki kişiliğimiz hem kim ve ne olduğumuz (kökenimiz) hem de nasıl bir kişi olmayı istediğimiz (amaç) düşünceyiyle oluşmakta başka

⁶³İnci Ayhan, "Psikanalitik Yaklaşım: Bilinçaltından Notlar Kimim Ben?", www.biltek.tubitak.gov.tr. (Erişim Tarihi: 23.04.2017).

⁶⁴Duane Schultz&Ellen S. Schultz, *Theories of Personality*, (7. Baskı), Pacific Grove, CA: Brooks/ Cole, 2001.

ifadeyle bilinçli ve bilinçaltı yönleri arasındaki uyumlu bütünleşme ile oluşur⁶⁵. Jung eski tecrübelerin güçlü ve kontrol edici ortak bir deposunun olduğunu ortaya atmış ve bunu da ortak bilinçaltı olarak adlandırmıştır. Ortak bilinçaltı nesiller boyu aktarılmaktadır.

Çocukluk çağının yanında insanların kökenine ait olarak da her bir bireyin kişiliği ile geçmişi arasında bağ olduğunu savunan Jung bununda rüyalarda ortaya çıktığını savunmuştur⁶⁶. Jung, bireyin atalarından aldığı fiziksel özellikler gibi bilinçaltı psişik özelliklerini de (Düşünme, sezgi ve duygu, gözlem) geçmişinden geldiğini belirtmektedir⁶⁷. Psişik özelliklerin içsel dünyaya yönelmesi ile içe dönük yapının; psişik özelliklerin dış ve objektif dünyaya yönelmesi ile dışa dönük yapının meydana geleceğini ifade eden Jung bu tespiti ile kişilik özelliklerinin temel kavramlarından olan içedönüklük ve dışa dönüklük kavramlarını ilk olarak ortaya atmıştır⁶⁸. Sonraki çalışmalarında Jung içedönüklük ve dışadönüklük kavramlarını geliştirerek aşağıda açıklanan 4 ayrı fonksiyonu (düşünce, duygu, gözlem-algılama, sezgi) belirleyerek bunların değişik eşleşmeleri ile 8 değişik tipoloji belirlemiştir⁶⁹.

Tablo 3: Jung'un Kişilik Tipolojisi⁷⁰

DIŞADÖNÜK (sosyal-konuşkan)		İÇEDÖNÜK (içsel-düşünceli)	
Dışadönük-düşünür	Düşünür tip Duygusal tip Gözlemci tip Sezginci tip	İçedönük düşünür	Dışadönük düşünür İçedönük duygusal Dışadönük gözlemci İçedönük sezginci
Dışadönük duygusal		Duygusal içedönük	
Dışadönük gözlemci		Gözlemci içedönük	
Dışadönük sezginci		Sezginci içedönük	

⁶⁵Corey, a.g.e., s.88.

⁶⁶ Corey , a.g.e., s.88.

⁶⁷Burger, a.g.e., s. 157.

⁶⁸Feyzullah Eroğlu, *Davranış Bilimleri*, İstanbul, Beta Basım,1995, s. 156.

⁶⁹Altinköprü, a.g.e., s. 138.

⁷⁰ Altinköprü, a.g.e., s. 13.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AŞKA İLİŞKİN TUTUM VE KURAMLAR

Bazen acının en tatlı hali, bazense rüyaların en güzeli olan aşk üzerine birçok teori ve fikir ortaya atılmıştır. Aşkın bir diğer adıyla romantik ilişkilerin üzerinde uzlaşılacak mutlak bir tanımı yoktur. Aşkın kendisi gibi tanımı da onu anlamaya çalışan her kişiye göre değişmektedir. Örneğin Harlow aşkı; bağlanma davranışı, Freud; cinselliğin yüceltilmesi, Fromm ise “saygı, anlayış, ilgi ve sorumluluk” olarak ifade etmiştir⁷¹.

Biyolojik, psikolojik ve sosyal yönleri sahip olan insanoğlunun en çok merak ettiği konuların başında gelen aşk günümüzde de karşı cinslerin arasındaki ilişkilerin en duygusal hali olarak insanların dikkatini çekmektedir. Tarih boyunca insanoğlu aşka ilişkin mistik açıklamalar sonucu, cadılara ve büyücülere başvurarak aşkın gizemini çözmeye çalışmışlardır⁷². Bütün toplumlarda ve tüm zamanlarda aşk kendisine özel hatta mahrem denebilecek bir yer bulmuştur. Böylesine yaygın olan aşk kültürden kültüre ve insandan insana farklılık göstermektedir. Bu kadar geniş bir alana dağılan aşkın analizine ilişkin araştırmacılar tarafından birçok yaklaşım ortaya atılmıştır. Araştırmacıların bazıları aşkı kültürel özelliklere, bazıları da evrimsel sebeplere, kimine göre de kimyasal sebeplerle açıklamaya çalışmışlardır. Bu farklı yaklaşımlardan aşka ilişkin sosyol ve psikolojik yaklaşım altında Walster’in romantik aşk kuramı, Altman ve Taylor’un toplumsal giriş kuramı, Sternberg’in üçgensel aşk teorisi ve Lee’nin aşkın çeşitleri teorisi, evrimsel yaklaşımın görüşleri, Psikodinamik yaklaşım ve Bağlanma kuramı açıklanacaktır. Araştırmada Lee’nin aşk sınıflandırması temel alınarak Hendrick, Hendrick ve Dicke tarafından geliştirilen aşk tutumları ölçeğinin ölçtüğü; Tutkulu aşk, özgeci aşk, sahiplenici aşk, oyun gibi aşk, arkadaşça aşk, mantıklı aşk olmak üzere altı farklı aşk tutumu açıklanacaktır. Bu tutumlar Lee kuramı başlığı altında ayrıntılı olarak açıklanacaktır.

⁷¹Barry. S. Moss& Andrew. I. Schwebel, “Marriage and Romantic Relationship: The Fining Intimacy in Romantic Relations”, *Journal of Family Relationships*, 2001, cilt: 42, s. 7-31.

⁷²Ayala Pines, Malach, *Âşık olmak: Sevgililerimizi neye göre seçeriz?*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2010, s.36.

3.1.SOSYO-PSİKOLOJİK KURAM

3.1.1. Toplumsal Giriş Kuramı

Taylor ve Altman tarafından ortaya atılan “Toplumsal Giriş Kuramı” kişiler arası ilişkiler geliştikçe iletişimin sığ samimi olmayan bir ilişkiden daha yoğun bir ilişkiye yöneldiğini savunur⁷³.

Toplumsal giriş kuramında yakınlaşma önemli bir kavramdır. Kişinin kendisini karşısındakiyle açmasıyla başlayan yakınlaşma süreci kademeli bir şekilde daha samimi olunan aşamaya çıkması yolunda gelişim gösterir ve bu süreç kişi karşısındaki kişiye karşı savunmasız olduğu durumda sonlanır⁷⁴. Yakınlaşma düzeyi ve hızı karşılıklı olarak aynı seviyede olursa, insanlar karşısındaki kişiyi sevme olasılıkları da artacaktır. Altman ve Taylor’a göre, açılma, hızı dikkatli bir biçimde ayarlandığında açılma sevgiye yol açacaktır⁷⁵.

3.1.2.Romantik Aşk Kuramı

Walster’in romantik aşk kuramı, insanların kendi duygularını anlamlandırmak için sosyal ya da fiziksel çevrenin şartlarından yararlandıkları görüşünü savunmaktadır. Eğer kişi fiziksel deneyimlerini mantıklı bir şekilde bir sebebe dayandıramazsa sebebini yakınlarında bulunan kişide arayacaklar ve ona âşık olduklarına inanacaklardır⁷⁶. Walster’in kuramına göre âşık olma olayı, duyguları isimlendirme ve sosyal öğrenme şekli ile izah edilebilir ve toplumsal yaşantı boyunca bireyler, yazılı ve görsel kaynaklardan, TV programlarından âşık olmanın nasıl bir duygu olduğunun ve kimlere nasıl âşık olunacağı hakkında fikir sahibi olurlar⁷⁷.

⁷³ Taylor A. Dalmaz, “Social Penetration: The Development of Interpersonal Relationships”, *The Journal of Psychology*, NewYork, 1973, p. 79-90.

⁷⁴ Gizem Karahasanoğlu, Üniversite Öğrencilerinde Aşka İlişkin Tutumlar, Kişilik Özellikleri İle Bağlanma Stilleri arasındaki İlişkilerin Cinsiyet ve Mevcut İlişki Durumu Bağlamında İncelenmesi, İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016, s.4, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

⁷⁵ Dalmaz, a.g.e., p. 83.

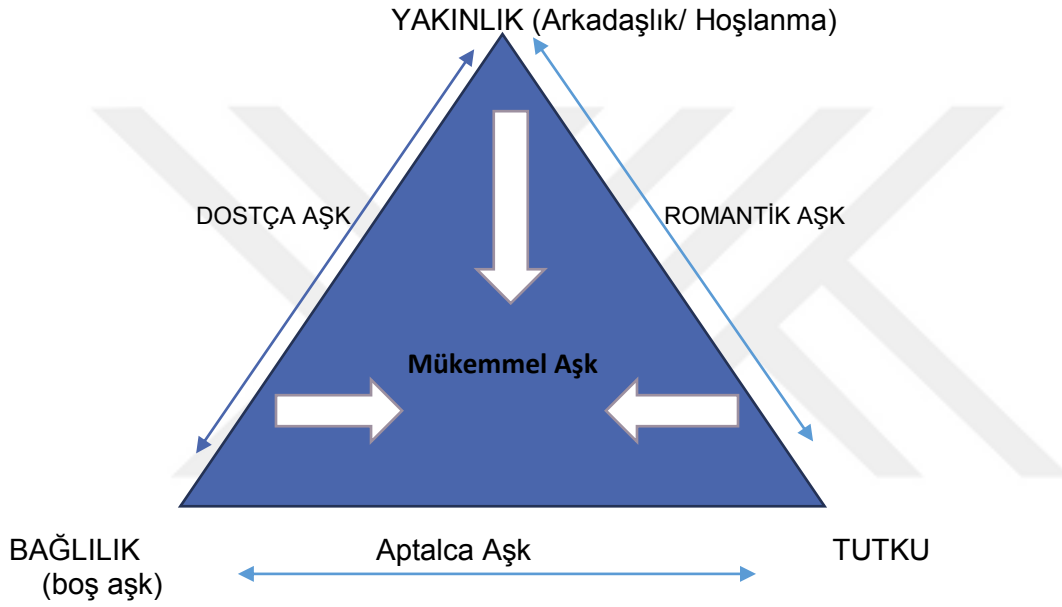
⁷⁶ Ellen Bersheid ve Elaine H. Wlaster. *Interpersonal Attraction*, 2.ed. Addison Wesley Publishing Comp. Lnc, Canada, 1978.

⁷⁷ Hasan Atak ve Nuray Taştan, “Romantik İlişkiler ve Aşk”, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, Cilt; 4, 520-546, 2012, s. 554.

3.1.3. Sternberg'in Üçgenel Aşk Modeli

Sternberg aşkın bir üçgenin köşeleri gibi üç ana öğeden meydana geldiğini savunmuştur. Üçgenel Aşk Modelinde Sternberg aşkın türlerini Yakınlık, tutku ve bağlılık olmak üzere üç farklı alt boyutla açıklamıştır⁷⁸.

Üçgenin köşelerinden "Yakınlık", bir ilişki içindeki paylaşımı duygusallığı ve kendini açmayı; "Tutku", içgüdüsel olarak meydana gelen arzuları romantizm, fiziksel çekicilik, cinsellik ve beğenme gibi dürtüleri içerir; "Bağlılık" ise zihinsel, karar verme süreçlerini içeren bilişsel süreçleri ifade etmektedir ve ilişkiyi sürdürme niyetini gösterir⁷⁹. Şekil 1.'de üçgenel model gösterilmektedir.

Şekil 1. Sternberg Aşk Üçgeni⁸⁰

Sternberg'in Üçgen Aşk Modeli'nde açıkladığı aşk biçimleri aşağıda açıklanmıştır.

Beğenme/ Hoşlanma (Yakınlık Unsuru): kişinin kendisine yakın hissettiği kişiye karşı sıcaklık beslemesi ve ona karşı tutku ya da bağlılık hissetmemesi olarak ifade edilmektedir⁸¹. Bu aşk biçimi arkadaşlığın öğelerinden olan duygu ve deneyimleri kapsar.

⁷⁸Robert Sternberg, "A Triangular Theory Of Love", *Psychological Review*, Cilt; 93 (2), 1986, 119-135.

⁷⁹Richard L. Atkinson vd., *Psikolojiye Giriş*, Ankara, Arkadaş Yayınları, 1999.

⁸⁰Gizem Karahasanoğlu, Üniversite Öğrencilerinde Aşka İlişkin Tutumlar, Kişilik Özellikleri ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkilerin Cinsiyet ve Mevcut İlişki Durumu Bağlamında İncelenmesi, İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016, s. 4., (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

⁸¹Sümevra Tüfekçi, Romantik İlişkilerde Genç Yetişkinlerin Aşka İlişkin Tutumları Ve Kişilik Özellikleri: Transaksiyonel Analiz Ego Durumları Açısından Bir Değerlendirme, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Marmara Üniversitesi, İstanbul , 2008, s. 14., (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Çılgınca Aşk (Tutku Unsuru): Kişinin duyduğu hislerin gerçek anlamda âşık olduğu kişiye değil de zihin dünyasında oluşturduğu mükemmel hale getirdiği kişiye yönelik olması ve aşkın bir saplantı durumu haline gelmesidir. Yakınlık ve bağlılık içermez⁸².

Boş Aşk (Karar/Bağlılık Unsuru): Kişinin birisini sevdiğine karar vermesi ve bu aşkı devam ettirmesi ancak ilişkinin bir karar olmasının yanında yakınlık ve tutku içermemesidir. Aşk kararla başlar ve öyle devam eder sadece bağlılık kalır⁸³.

Romantik Aşk (Yakınlık + Tutku): Beğenmenin yanı sıra kişilerin birbirlerine karşı her yönden çekici gelmesi ile oluşur. Fiziksel bir uyarılmanın yanında duygusal olarak da karşılıklı hislerin olmasıdır⁸⁴.

Arkadaşça Aşk (Yakınlık ve Bağlılık Unsurları): Tutku unsurunun olmadığı uzun süreli arkadaşlık ilişkilerine benzemektedir. Evliliklerin sonrasında tutku bittikten sonra yakınlık duygusu tutkunun yerini alır⁸⁵. Arkadaşça aşk kişilerin özetle hayat eşleriyle cinsel ve fiziksel arzunun kalmadığı ancak eşleriyle hayatı paylaştıkları ilişki türüdür.

Aptalca Aşk (Tutku ve Bağlılık Unsurları): Yakınlık içermeden yalnızca tutkuyla birisine bağlanmaktadır. Daha çok pembe dizi tarzı aşklardır. Tutku ortadan kalkınca yalnızca bağlılık kalır ve boş aşk gelişir⁸⁶.

Mükemmel Aşk (Tutku + Bağlılık + Yakınlık Unsurları): Tutku, bağlılık ve yakınlık unsurlarının hepsinin bulunduğu romantizm düzeyi yüksek aşklardır. Birçok kişinin hayallerinde kurguladığı hatta gerçek hayatta da aradığı ancak herkesin yaşayamadığı aşk biçimidir⁸⁷.

Aşksızlık: Üçgenel Kuramda üç unsurun çeşitli şekillerde bir araya gelmesiyle oluşan aşk biçimlerinin yanında bu üç unsurun bulunmadığı durumlarda aşksızlık biçimini meydana getirir. Bu biçimde aşk yoktur⁸⁸.

Üçgenel kuramda uyum için önemli olan aşk biçimlerinin karşılıklı uygun olmasıdır. Sternberg'e göre yaşanan sorunlar, tutku, yakınlık, bağlılık unsurlarının birbirine uymamasına ve bu üç bileşenin oranında zaman içerisinde meydana gelen azalma sonucudur⁸⁹.

⁸² Karahasanoğlu, a.g.e., s. 8.

⁸³ Karahasanoğlu, a.g.e., s. 8.

⁸⁴ Karahasanoğlu, a.g.e., s. 8.

⁸⁵ Robert J. Sternberg, *Psychology of Love*, Springer Publishing Company, New York, 2014, s. 101.

⁸⁶ Sternberg, a.g.e., p. 101.

⁸⁷ Karahasanoğlu, a.g.e., s. 8.

⁸⁸ Robert J. Sternberg, *Tringulating Love*, In Sternberg, R.J., Barnes, M.L. (Ed). The psychology of love, Yale University Press, New Haven, 1988, p. 1-36.

⁸⁹ Diene E. Papalia& Sally Olds, *Psychology*, Mc Graw – Hill Company, New York, 1988.

Hendrick ve Hendrick (1989: 784) aşk tutumlarını inceledikleri araştırma bulgularına göre; Üçgen Aşk Teorisi ve İlişki Değerlendirme Formu arasında tüm alt ölçekler için anlamlı ilişki vardır. Tutkulu aşk, yakınlık, kararsızlık, güvenli bağlanma ve pratiklik temalarında ilişki bulunmuştur⁹⁰.

Bernardes, Mendes, Sarmiento, Silva ve Moreira yaptıkları çalışmada kadınların erkeklere oranla daha çok Mantıklı Aşkı tercih ederken, erkek katılımcıların da daha çok “Oyun Gibi Aşkı” ve “Özgeci Aşkı” tercih ettikleri ve cinsel tutumlarda daha müsamahakâr oldukları bulunmuştur. “Oyun Gibi Aşk” biçiminin kültürler arası tutarlılık gösterdiği, “Özgeci aşk” biçiminin ise Portekiz kültüründe belirli bir etkisinin olmadığı bulunmuştur⁹¹.

3.1.4. Lee'nin Aşkın Çeşitleri Teorisi

John Alan Lee aşkın tek bir türünün olmadığını çok boyutlu ele alınması gerektiğini ve aşk biçimlerinin, hayat şekilleri gibi değişebilen ve tercih edilebilen yapıda olduğunu savunmuş olup, ona göre aşk renkli bir resim gibidir⁹². Bu resmin ana renkleri de sarı, kırmızı ve mavidir. Diğer renklerde bu renklerin karışımlarından meydana gelir. Tutkulu aşk (eros), oyun gibi aşk (ludus) ve arkadaşça aşk (storge) kavramları ana renkleri, bunların birleşimi de diğer renkleri başka bir ifade ile ikincil aşkları meydana getirir. Örneğin arkadaşça aşk ve oyun gibi aşkın kombinasyonu ile mantıklı aşkı (pragma), tutkulu aşk ve oyun gibi aşkın kombinasyonu ile sahiplenici aşk (mania), tutkulu aşk ve arkadaşça aşkın kombinasyonu ile özgeci aşk (agape) meydana gelir⁹³.

Eros: Tutkulu aşktır. Kırmızı renkteki aşk çeşidi olup fiziksel yönde aşkın olduğu erotik yönü önemli olan aşk çeşididir. Sahiplenmeleri ve kıskançlıkları çok fazla olmaz. İlişkileri başlar başlamaz hemen duygusal ve cinsel yakınlık kurmak isterler⁹⁴.

Ludus (Oyun gibi aşk): Rengi sarıdır. Eğlenceli, oyuna benzeyen aşkları anlatan, düşük seviyede bağlayıcılıkla, eğlencesi ön planda olan, kısa süreli ve en ufak bir sorunda yeni arkadaş bulmayı tercih eden, benmerkezci yapıları olan bir aşk biçimi olup sadece ödül almakla değil, oyunun kendisinden de tatmin olan yapılardır⁹⁵.

⁹⁰Susan Hendrick, Clyde Hendrick, “Research on Love: Does It Measure up?”, *Journal of Personality and Social Psychology*, 1989, sayı: 56, p.784-794, p.784.

⁹¹Dora Bernardes vd., “Gender Differences in Love and Sex: A 9Cross-Cultural Study”. *Poster presented at the International Network on Personal Relationships Young Scholars Pre-Conference*, University of Louisville, Kentucky, USA, 1998, ss. 24-25, s. 24.

⁹²John Allan Lee, *Love-styles, The Psychology of Love*, In R.J. Sternberg, M. L. Barnes (Eds), Yale University, Press, New Haven, 1988. p. 38-67.

⁹³John Allan Lee, *The colors of love: An Exploration Of The Ways Of Loving*, New Press, Ontario, 1973.

⁹⁴Steven Breckler vd., *Social psychology alive*, Thomson Learning, California, 2006.

⁹⁵Funda K. Helvacı, Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ve Sosyal İlginin Aşka İlişkin Tutumlarla İlgisi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, 2012, s. 1-100, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Storge (Arkadaşça aşktır): Rengi mavidir. Dostça ilişki özelliklerine sahiptir. Samimi bir dostluktan doğan aşktır. Arkadaşça aşk biçimi başka bir deyişle ihtirasa değil ortak noktalara, birbirini gözetmeye ve ilgileri paylaşmaya dayanan, arkadaşlığın ön planda olduğu, dostça başlayıp zamanla gelişen aşk biçimidir⁹⁶.

Mania (Bağımlı aşktır): Tutkulu aşk ve oyun gibi aşkın birleşmesinden meydana gelir. Kıskançlık ve güvensizliğin baskın olduğu kısmi olarak da patolojik bir aşktır. Bu tarz kişinin her zaman sevdiğini kaybetme korkusu vardır ve ilişki problemlili olduğunda bile sona ermez bağımlılık vardır. Bu tarz âşıklar tutkulu aşka göre kıskançlık ve kapris duygularını yoğun olarak yaşarlar⁹⁷.

Pragma (Mantıklı Aşk): Arkadaşça aşk ve oyun gibi aşkın birleşmesinden meydana gelen aşk biçimidir. İlişkilerini karşılıklı bağlılık ve düşünceli eylemler çerçevesinde sürdürmeyi ve arkadaşça âşıklar gibi ilişki içinde arkadaşlıklarını geliştirmek taraftarıdır⁹⁸.

Agape (Özgeci Aşk): Tutkulu aşk ve arkadaşça aşkın birleşmesinden meydana gelen aşkta, sevilen olduğu gibi kabul edilir ve tüm hatalarına rağmen sevilir ve iyilik daha ön planda olup bağışlayıcı ve destekleyicidirler. Ayrıca ilişkilerinde dürüstlüğe inanırlar, duygusallıkları azdır⁹⁹. Lee'ye göre bu aşk biçimi sürekli bir sabır ve uysal bir ilgi ile mükemmel sevgili imajını barındırır ve bu tip âşıklar zor bulunur¹⁰⁰.

Dion ve Dion, araştırmalarında, Toronto Üniversitesinde öğrenim gören Asya ve Avrupa kökenli öğrencilerle çalışmışlardır. Çalışmalarında etnik kökeni dikkate almadıklarında erkeklerin oyun gibi aşk puanlarının kadınlardan, kadınların ise arkadaşça aşk ve mantıklı aşk puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Etnik kökene dayalı yaptıkları karşılaştırmada Asya kökenlilerin arkadaşça aşk puanları, Avrupa kökenlilerden daha yüksek çıkmıştır. Etnik köken-cinsiyet ortak etkisine baktıklarında ise Asyalı kadınların oyun gibi aşk puanlarının hem Asyalı erkeklerden hem de Avrupalı erkek ve kadınlardan düşük, özgeci aşk puanlarının ise daha yüksek olduğunu görmüşlerdir¹⁰¹.

⁹⁶E. Michele Paludi, *The psychology of love*. ABC-CLIO, California, 2012; Aktaran, Miray Açıkkel, Üniversite Öğrencilerinin Aşk Biçimleri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2013, s. 13, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

⁹⁷Bilge U. Özer ve Esin Tezer, "Aşka ilişkin tutum biçimlerinin olumlu ve olumsuz duyguları yordayıcılığı", *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, (2008), Cilt: 3 Sayı: 30, s. 19-29.

⁹⁸Lee John Alan, "Love styles, In *Psychology of Love*", (Eds RJ Sternberg, ML Barnes), *Yale University Press*, New Haven, 1988, p. 62.

⁹⁹Paludi, a.g.e., p 32.

¹⁰⁰John Alan Lee, *The Colors Of Love: An Exploration Of The Ways Of Loving.*, New Press, Ontario, 1973; Aktaran, Ercan Hülya, Genç Yetişkinlerin Aşk Biçimleri ve Benlik Tipleri, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2008, s. 21, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.

¹⁰¹Kenneth Dion & Karen Dion, "Gender and Ethnocultural Comparisons in Styles of Love", *Psychology of Women Quarterly*, 1993, sayı: 17, p. 463-473, p.463.

3.2. EVRİM TEMELLİ (BİYOLOJİK) KURAM

Evrimsel temelli kurama göre aşk insanların üremelerinin başarılı olmasını sağlayan bir uyum mekanizmasıdır¹⁰². Bu uyumsal mekanizma, karşı cinsteki bireyleri bir bebeğin ana-babası olmaları için başka bir deyişle türün devamını sağlama amacı ile birbirine yakınlaştırmaktadır. Bu yakın amaçlar, kaynak sergileme, sadakat ve koruma, bağlılık ve evlilik, üreme, kaynak paylaşımı, cinsel yakınlık ve ana-babalık yatırımdır¹⁰³. Bu amaçların türün devamı için başarılması gerekmektedir. Bu aşk eylemleri, geçmişte var olduğu için ve üremeyi başarabilen bireylerde üreme işlevine yardım ettiği için bugün de vardır¹⁰⁴. Evrim temelli kuramda amaçların gerçekleşmesi için belli oluşum sırasının gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu oluşum sıralaması; bireyi kendine çekmek, o eşi elde tutmak, o eşle üremek ve son olarak da dünyaya gelen çocuklara ana baba yatırımları yapmaktır¹⁰⁵.

Kaynak sergileme; kaynak sergileme türünden aşk eylemlerine örnek olarak, kadının erkeğe yemek hazırlaması ve erkeğin kadına bir çiçek alması gibi davranışlar gösterilebilir ve kadınların kaynaklarından olan çekicilik, üretkenlik sağlık, yaş gibi unsurlar; erkeklerin çekicilikleri ise para, statü ve bunları kazanmak için gerekli hırs, çalışkanlık gibi kişilik özellikleri istenilen eşi kendine çekmek için önemli hale gelir¹⁰⁶.

Sadakət ve koruma; eşler arasındaki bağlılığı ve sadakati ifade eder. Kişi eşini bulunca diğer kişileri bırakır. Her iki cinsiyette de kıskançlık ve koruma güdüsü vardır¹⁰⁷. Bu süreçte önemli olan çiftlerin üreme amaçları ve türün devamı için birbirlerine güven vermeleri gerekmektedir.

Bağlılık ve evlilik; "evrimsel kurama göre aşk, bağlanma, evlilik ve eş seçimi aşmalarının merkezi konumundadır. Evlilik, çiftlerin kaynak unsurlarıyla birlikte birbirlerine bağlanmasını sağlar ve çocuk doğurup büyütme amacı ile güçlü bir bağlılık oluşur. Kişilerin geleceklerini birlikte planlama, evlilik kararı almaları ya da evlenmeleri aşk eylemleridir¹⁰⁸.

Cinsel Yakınlık; erkek cinsel yatkınlığı daha açıktır. Kendini cinsel ilişkiye hazırlamak için kadınlara oranla daha çok cinsel yakınlıkla ilgilenir¹⁰⁹.

¹⁰² David Buss, "The evolution of human intrasexual competition: Tactics of mate attraction", *J Pers Soc Psychology*, 1988, vol: 54, p. 616-628.

¹⁰³ Hasan Atak ve Nuray Taştan, a.g.e., s. 520-546.

¹⁰⁴ Paludi, a.g.e., p. 32.

¹⁰⁵ Buss, a.g.e. s. 620.

¹⁰⁶ David M. Buss, "Sex Differences in Human Mate Preferences: Evolutionary Hypotheses Tested in 37 Cultures", *Journal of Behavioral and Brain Sciences*, 1989, vol; 12, p. 1-49.

¹⁰⁷ Atak ve Taştan, a.g.e. s. 532.

¹⁰⁸ Atak ve Taştan, a.g.e. s. 532.

¹⁰⁹ Nathaniel. A. Branden, *Vision of Romantic Love. In Psychology of Love*, (Eds RJ Sternberg, ML Barnes): Yale University Press, New Haven, 1988, p. 218-231.

Üreme; üreme aşkın beşinci amacıdır ve evrimci kurama göre üreme olmadan ilk dört işlev yerine gelmiş sayılmaz aşkın temel amacı üremedir¹¹⁰.

Kaynak paylaşımı; erkeğin para, yiyecek, barınak gibi kaynakları paylaşması, kadının güvenliğini ve türün devamında yapılacak yatırımın ögesini sağlama amacını desteklemesi, kadınında cinsel yakınlık ve üreme kaynağının değerini paylaşması aile üyelerinin üreme başarısı için önemlidir¹¹¹.

Ana-babalık yatırımı;bu kurama göre, çocukların sağlıklı ve üretken bir birey olmalarında anne-babanın sevgisi önemlidir. Çocukların öz bakımlarının yapılması, duygusal ve fizyolojik ihtiyaçlarının giderilmesi anne babanın üretken çocuk yetiştirme adına önemli görevlerindedir. Âşık olan iki birey tarafından dünyaya getirilen çocuklar sağlıklı bir şekilde yetiştirilip kendilerine kendileri de üreyebilecek olgunluğa ulaştırılmazsalar aşkın ilk altı görevi evrimsel olarak başarıyla tamamlanmamış kabul edilir¹¹².

Genel olarak karşılaştırıldığında aşk kavramının hangi alan için daha çok önem arz ettiğini söylemek pek mümkün değildir. Hormon salınımları ve nörotransmitterler gibi biyolojik faktörlere bakıldığında kişinin âşık olmak ve âşık kalmak için oldukça büyük bir faktör olduğu gözükmektedir.

3.3. PSİKODİNAMİK KURAM

Freud göre, âşkı nesneyi mükemmel hale getirerek idealize etmek olarak tanımlamaktadır¹¹³. Freud aşkı cinsellik temelli görmüştür ve ona göre âşık olan kişiler yaşam içgüdüünün yoğun olduğu dönemde, kişiler aşk, cinsel doyumu sağlama ve temas ihtiyaçlarını giderme yönünde hareket ederler¹¹⁴.

3.4. SHAVER, HAZAN VE BRADSHAW'IN BAĞLANMA KURAMI

Bowlby, her bireyin çevresiyle yakın duygusal bağlar kurması gerektiğini ve bu bağlanmanın da güvenli oluşu ile bireyin psikososyal gelişiminin etkilendiğini belirtmiştir¹¹⁵. Hazan ve Shaver aşka yönelik kuramcılarının sınıflandırmalarının, Bowlby'nin ifade ettiği

¹¹⁰Meston C & Buss David, "Why humans have sex", *Arc Sex Behav*, 2007, vol: 36, p. 477-507.

¹¹¹Henry Brandon, *Special relationships: A foreign correspondent's memoirs from Roosevelt to Reagan*, Atheneum press, New York, 1988.

¹¹²Atak ve Taştan, a.g.e., s. 532-533.

¹¹³Sigmund Freud, *Uygurlik Din ve Toplum*, (çev. Selçuk Budak), Öteki Yayınları., Ankara 1997, s. 140.

¹¹⁴Anna Freud, *Indications For Child Analysis And Other Papers: 1945-1956*, International Universities Press New York, 1968.

¹¹⁵Kim Bartholomew & Phillip R. Shaver, *Methods of assessing adult attachment do they converge? In Attachment Theory and Close Relationships* (Eds JA Simpson, WS Rholes): Guilford Press, New York, 1998, p. 25-45.

bağlanma kuramı ile açıklanabileceğini, aşkın bir bağlanma süreci olduğunu ve bireylerin bağlanma şekillerinin tercih ettikleri aşk sivilini belirlediğini savunmuşlardır¹¹⁶. Hatta bu araştırmacıların yaptıkları araştırmalar sonucunda, çocukluktan gelen bağlanma biçimlerinin yakın ilişkilerin kalitesini ve memnuniyet düzeyini yordayabildiği belirtilmiştir¹¹⁷.

Shaver, Hazan ve Bradshaw'ın bağlanma kuramına göre aşk, sadece tek boyutlu, bir fizyolojik uyarılmadan ziyade zihinsel yönü olan, duygu ve davranışları içeren oldukça karmaşık ve hareketli bir oluşumdur ve bağlanma gibi, aşk da biyolojik temellere ve işlevlere sahiptir¹¹⁸. Romantik aşk kişinin bağlanma geçmişine göre farklı şekiller alır. Bu araştırmacılara göre güvenli bağlananlar başkalarıyla yakın ilişki kurmaktan ve başkalarının da kendileriyle yakın ilişki kurmalarından rahatsızlık duymazlar ve terk edilme ya da çok yakınlaşma korkusu hissetmezler. Kaçınan bağlananlar, diğer kişilere yakınlaşmaktan kaygı duyarlar. Bu yüzden çevresindeki kişilerle çok fazla içli dışlı olmak istemezler. Kaçınan bağlananlar için ise diğer kişilere bağlanmak ve onlara güvenmek zordur. Kaygılı bağlananlar ise, eşleriyle mümkün olduğu kadar sıkı bir yakınlık kurmak isterler ve sürekli olarak âşık oldukları kişiyi kaybedecekleri kaygısını yaşarlar¹¹⁹.

3.5. YAKIN İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ VE ŞEKİLLENMESİ

Birey içinde yaşadığı toplumla karşılıklı olarak etkileşim halindedir. Bu etkileşimde iletişim bir araç olarak kullanılmaktadır. İletişimin başlaması, biçimlenmesi ve şekillenmesi farkında olunmayan bir süreç dâhilinde gerçekleşir. Yakın bir ilişkinin en önemli unsuru birbirine bağlı olmaktır. Araştırmacılara göre de bağlılık unsuru yakın ilişkilerin en ayırt edici özelliğidir¹²⁰.

Bernstein, Roy ve Srull, ortaya attıkları ilişki gelişim modelinde bağlanma sürecinin aşamalı olduğunu belirtmişlerdir¹²¹. Bernstein, Roy ve Srull modeline göre ilişki gelişiminde dört aşama vardır. Birinci aşama; sıfır ilişki düzeyi, ikinci aşama; farkındalık düzeyi, üçüncü aşama; yüzeysel ilişki düzeyi, dördüncü aşama; ortaklık düzeyidir. Gelişim modeline göre ilişki şekillenmesi aşağıda açıklanmıştır.

Sıfır İlişki Düzeyi: İki insanın tamamen birbirinden habersiz olup aralarında hiçbir ilişkinin olmaması durumudur.

¹¹⁶Cindy Hazan & Phillip Shaver, "Romantic love conceptualized as an attachment process", *J Pers Soc Psychol*, 1987, Vol: 52, p. 511-524.

¹¹⁷Hazan & Shaver, a.g.e., p.511.

¹¹⁸Phillip Shaver vd., *Love as attachment: the integration of three behavioral systems. In Psychology of Love* (Eds RJ Sternberg, ML Barnes), Yale University Press, New Haven, 1988, p. 1-36.

¹¹⁹Shaver vd., a.g.e., 1998, s. 1-36.

¹²⁰Jonathan. L. Freedman vd., *Sosyal Psikoloji*, İmge Kitabevi, İstanbul, 2003, s. 214.

¹²¹Douglas A. Bernstein vd., *Psychology*, Houghton Mifflon Company, USA, 1991.

Farkındalık Düzeyinde: Bu düzey ilişkide tek taraflı bir ilişki söz konusudur. İki kişiden biri ötekinin ya da her ikisi de birbirinin farkındadır. Gözlemleyerek ya da başka kişilerden bilgi alınarak ilişki kurulur ancak direkt bir ilişki söz konusu değildir. İlk izlenimleri oluşturulması açısından bu dönem önemlidir¹²².

Yüzeysel İlişki Düzeyi: İki insan doğrudan etkileşim kurmaya başlar. Bu aşamaya kadar bu iki insan birbirine yabancı olduğundan aralarındaki ilk konuşmalar yüzeyseldir. İlişkileri sosyal rollerle tanımlanabilir. Her iki insanın birbirleri üzerindeki etkileri sınırlıdır¹²³.

Ortaklık Düzeyi: Bağlılık ve birbiri için özel olma söz konusudur. Bu aşamada her iki kişi hayatlarına dair düşünceleri hakkında birbirlerine açılmaya başlarlar. Bu aşama, çok daha özel bilgilerin karşılıklı aktarılması bu karşılıklı aktarımla birlikte kuvvetlenen bir psikolojik bağın gelişimi ile daha da güçlenir¹²⁴.

¹²²Freedman vd., (2003), s.210.

¹²³Freedman vd., (2003). s.212.

¹²⁴Freedman vd., (2003). s.215.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın örnekleme, modeli, veri toplama araçları ve bunların güvenilirlik ve geçerliliklerine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli kullanılarak nicel verilere dayandırılmıştır. Tarama modeli geçmiş veya bugünü olduğu gibi yansıtmayı amaçlayan bir çalışma yaklaşımı olarak tanımlanabilir¹²⁵.

Araştırmada tarama modeli iki alt olguya ayrılmaktadır. Bunlar, “*Genel Tarama Modelleri*” ve “*İlişkisel Tarama Modelleri*” dir. Evren hakkında yorumlamaya yardımcı olan *Genel Tarama Modeli* seçilmiş örnekleme betimlemektedir. *İlişkisel Tarama Modelleri* iki değişken arasında hem ilişki bulmada hem karşılaştırma yapmada kullanılan modeldir.

4.2. Araştırmanın Örnekleme

Bu çalışmanın evrenini İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesinde öğrenim gören öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve tesadüf olarak seçilmiş 354 öğrenciden oluşmaktadır.

Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında 160'ının (%45,20) 18-21 yaş, 165'nin (%46,61) 22-25 yaş ve 29'unun (%8,19) 26 yaş ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında ise (%60,17) 213'ünün kadın, (%39,83) 141'inin erkek olduğu görülmektedir.

¹²⁵ Niyazi Karasar, *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*, (18. Basım), Nobel Kitapevi. Ankara. (2014).

Tablo 4: Oturulan Semte Göre Dağılım

Oturulan Semt	N	%
1 Bakırköy	29	8,22
2 Beylikdüzü	28	7,93
3 Beyoğlu	6	1,70
4 Küçükçekmece	23	6,52
5 Bağcılar	23	6,52
6 Gaziosmanpaşa	5	1,42
7 Ümraniye	5	1,42
8 Avcılar	48	13,60
9 Zeytinburnu	8	2,27
10 Kağıthane	6	1,70
11 Bayrampaşa	5	1,42
12 Büyükçekmece	8	2,27
13 Başakşehir	15	4,25
14 Eyüp	8	2,27
15 ???	16	4,53
16 Kartal	2	,57
17 Üsküdar	7	1,98
18 Şişli	11	3,12
19 Bahçelievler	37	10,48
20 Silivri	3	,85
21 Pendik	5	1,42
22 Kadıköy	6	1,70
23 Sarıyer	13	3,68
25 Mecidiyeköy	6	1,70
26 Fatih	7	1,98
27	2	,57
28 Ataşehir	4	1,13
29 Beşiktaş	6	1,70
31 Arnavutköy	1	,28
32 Çatalca	1	,28
33 Merter	3	,85
34 Esenler	5	1,42
35 Maltepe	1	,28
Toplam	353	100,00

Toplamda 27 farklı semtten katılım olduğu çalışmaya en çok katılımın sağlandığı üç semt %13,60 ile Avcılar, %10,48 ile Bahçelievler ve %8,22 ile Bakırköy olurken en az katılım sağlanan semtler de 0,28 ile Arnavutköy, Çatalca, Maltepe olmuştur.

4.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği (ÇÇTÖ), Uluslararası Kişilik Envanteri Kısa Formu (IPISV), Savunma Mekanizmaları Ölçeği (SMÖ) ve Romantizm Eş Seçimi Tutum ölçekleri (REST) kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak kolay ulaşılabilir örneklem metodu kullanılmıştır.

4.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrencilerin öncelikle demografik bilgilerini saptamak amacıyla, yaşı, cinsiyeti, oturdukları semtler sorulmuştur. Daha sonra öğrencilerin ilişki tutumlarını inceleyebilmek adına bir ilişki içerisinde olup olmadıkları ve bir ilişki içindeler ise ilişkinin hangi statüsünde (Flört, çıkma, sözlü, nişanlı, evli ve diğer.) yer aldıklarını belirlemeye yönelik 13 soru sorulmuştur.

4.3.2. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği

Bernstein ve arkadaşları tarafından geliştirilen¹²⁶ ve 1996 da Vedat Şar tarafından Türkçeye uyarlanan Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği (ÇÇTÖ) 20 yaşından önce yaşanan fiziksel, emosyonel ve cinsel ihmal ve istismarları ölçmeyi amaçlar. Ölçek 28 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin 3., 8., 14., 18. ve 25. soruları duygusal (emosyonel) istismarı, 9., 11., 12., 15. ve 17. soruları fiziksel istismarı, 1., 4., 6., 2. ve 26. sorular fiziksel ihmali ve son olarak 20., 21., 23., 24. Ve 27. sorular duygusal (emosyonel) ihmali ölçmeye yönelik sorulardır. Beşli likert tipi cevaplamayı gerektirmektedir. Her bir soru için bireylerin durumuna uygun rakamı daire içerisine almaları istenmiştir.

Bu ölçeğe ilişkin güvenilirlik analizine göre “Çocukluk çağı ruhsal travma” Cronbach Alfa değerleri 0,638 ile 0,726 arasındadır.

¹²⁶Bernstein DP, Fink L, Handelsman L, Foote J. *Initial Reliability and Validity of a New Retrospective Measure of Child Abuse and Neglect*. Am J Psychiatry 1994;151(8):1132-6.

Tablo 5: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik Analizi

	Cronbach Alfa	N
Çocukluk çağı Ruhsal Travma	Cronbach Alfa	n
Fiziksel İhmal	0,638	5
Duygusal İhmal	0,786	5
Duygusal İstismar	0,639	5
Fiziksel İstismar	0,705	5
Cinsel İstismar	0,726	5
Toplam İstismar	0,819	25

4.3.3. Savunma Biçimleri Testi (SBT)

Bireylerin oluşturdukları kişilik yapıları ile örüntülü olarak romantik ilişkilerinde hangi tür savunma mekanizmalarını yansıttıklarını değerlendiren toplam 40 maddeden oluşan bir ölçektir. Test soruları 20 ayrı alt savunma biçimlerini belirlemeye yönelik ayrılmıştır. Bu teste bireylerin bilinç dışı olarak hangi savunma mekanizmalarına kullanmaya yöneldikleri incelenecektir.

Bodur tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ancak kriter geçerliliğinin düşük bulunmasından dolayı envanterin 26 maddelik kısa formu oluşturulmuştur¹²⁷. Bonds ve arkadaşları tarafından geliştirilen bu ölçek 1-9 arası puanlama usulüne göre değerlendirilmektedir¹²⁸. “1” bana hiç uygun değil, “9” ise bana çok uygunu ifade etmektedir. Ölçek içerisinde değerlendirilecek olan 20 savunma biçimi üç temel savunma olgusu altında toplanmıştır. Bunlar; immatür savunma, nevrotik savunma ve olgun savunma türüdür. İmmatür savunmalar, pasif saldırganlık, yansıtma, dışa vurma, yalıtma, değersizleştirme, bölünme, disosiyasyon, inkar, otistik fantazi, bedenselleştirme, mantıksallaştırma; nevrotik savunmalar, yapay özgecilik, yapma-bozma, karşıt tepki geliştirme, idealleştirme; olgun savunmalar ise mizah, yüceltme, baskılama ve beklentidir.

“Savunma Biçimleri” ölçeğine ilişkin güvenilirlik analizine göre genel güvenilirlik düzeyinin 0,819, ve alt boyutlarının 0,668 ile 0,694 arası olduğu tespit edilmiştir.

¹²⁷Bodur F. *Defense Style Questionnaire Ego Savunma Mekanizmaları Testinin Türkçe Formu Dil Eşdeğerliliği, Güvenirlik ve Geçerlilik Çalışması*, İstanbul Üniversitesi, (Yüksek Lisans Tezi).

¹²⁸Michael Bond vd., “Empirical study of self-rated defense styles”, *Archives of General Psychiatry*, (1983), p. 333-338.

Tablo 6: Savunma Biçimleri Testine İlişkin Güvenilirlik Analizi

	Cronbach Alfa	N
Savunma Biçimleri	0,819	
İmmatür Savunma	0,794	24
Nevrotik Savunma	0,668	8
Olgun Savunma	0,694	8

4.3.4. Uluslararası Kişilik Envanteri Kısa Formu (IPISV)

Uluslararası Kişilik Envanteri Kısa Formu (IPISV), Bireyin kişilik yapısını belirlemeyi amaçlayan envanterlerden biridir¹²⁹. 1985'te McCrae tarafından geliştirilen kişilik modeli 1992'de McCrae ve arkadaşı Costa tarafından tekrar yapılandırılmıştır¹³⁰. Türkçeye uyarlanması, güvenilirlik ve geçerlilik analizi Yöner tarafından gerçekleştirilen ölçekte 1-40 arasında sorular bulunmaktadır ve her ifade için 1-5 arasında puanlama yapılması istenecektir. 1 (katılıyorum) den 5 (katılmıyorum) e kadar ölçekli cevapları içermektedir. Form beş faktör kişilik kuramına dayanmaktadır.

Beş faktör kişilik modeli, ampirik araştırmalar sonucunda keşfedilen kişilik özelliklerinin beş faktörünü ifade etmektedir¹³¹. Modelde beş alt boyut olarak duygusal denge, dışadönüklük, uyumluluk, açıklık ve sorumluluk kişilik özellikleri sınıflandırılmıştır. Her alt modelin karşıt özellikleri yansıtan zıt boyutları vardır. Duygusal denge için duygusal dengesizlik, dışadönüklük için içe dönüklük, uyumluluk için düşmanlık, açıklık için gelişime kapalılık ve sorumluluk için ise dağınıklık alt boyutları tanımlanmıştır.

“Kişilik Tipolojileri” ölçeği alt boyutları güvenilirlik katsayıları 0,570 ile 0,907 arasındadır.

¹²⁹Elif Güneri Yöner, “Uluslararası Kişilik Envanteri (IPI) Kısa Versiyonunun Türkçeye Uyarlanması: Güvenirlik ve Geçerlilik Analizi”, *dergipark*, 2016, vol:2 (4), s.1058.

¹³⁰Yöner, a.g.e., s. 1061.

¹³¹Ferhat Bitlisli vd., “Beş Faktör Kişilik Özellikleri ile Akademik Güdülenme İlişkisi”, *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Süleyman Demirel Üniversitesi, 2013, vol.18, s. 461.

Tablo 7: Uluslararası Kişilik Envanterine İlişkin Güvenilirlik Analizi

	Cronbach Alfa	N
Kişilik Tipolojileri		
Dışa Dönüklük	0,660	5
İçe Dönüklük	0,665	5
Yumuşak Başlılık	0,685	5
Düşmanlık	0,622	5
Sorumluluk	0,745	5
Dağınıklık	0,620	5
Duygusal Dengesizlik	0,775	5
Gelişime Açıklık	0,732	5
Yeniliğe Kapalılık	-----	5

4.3.5. Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (REST)

Ölçek 2003 yılında Cobb ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir¹³². Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği yedi farklı kategoride ilişki şekillerini toplamaktadır. Bunlar; Yalnız ve Tek Doğru, Beraber Yaşam, Aşk Yeterli, Tam Güven, Çaba Gösterme ve Zıt Kutuplardır. Ölçek dört çeldirici olmak üzere 32 maddeden oluşmaktadır. 1, 9,20 ve 30. Sorular çeldirici sorular olduğu için puanlama sürecine dahil edilmezler. Sorular 7'li likert tipi ile cevaplandırılmaktadır. "Oldukça Katılmıyorum"(1) ile "Oldukça Katılıyorum (7) arasında cevaplar derecelendirilmiştir. REST puanları sorulara verilen cevapların değerleri toplanarak hesaplanmaktadır.

4., 12., 19., ve 27. maddeler Beraber Yaşam, 10. ve 25. maddeler Yalnız ve Tek Doğru, 2.,17., 3., 11., 18. ve 16. maddeler Aşk Yeterli, 7., 23. ve 31. maddeler Çaba Göstermeme, 6., 14., 22., ve 29. maddeler İdealleştirme, 8., 16., 24. ve 32. maddeler Zıt Kutuplar ve 5., 13., 15., 21. ve 28. maddeler Tam Güven boyutunda yer almaktadırlar.

¹³²Nathan P. Cobb vd., "Development of the Attitudes About Romance and Mate Selection Scale", *Family Relations*, 52, 222-231. (2003).

Tablo 8: Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik Analizi

	Cronbach Alfa	N
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (REST)	0,723	
Beraber Yaşam	0,907	3
Yalnız ve Tek Doğru	0,676	3
Aşk Yeterli	0,609	3
Çaba Gösterme	0,667	3
İdealleştirme	0,774	3
Zıt Kutuplar	0,570	3
Tam Güven	0,729	3

4.4. İşlem Veri Analiz Teknikleri

Verilerin analizi 24.0 SPSS paket programı ile yürütülmüş; betimsel analizler, güvenilirlik analizi, faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi gibi tekniklerden yararlanılmıştır.

Araştırmada değişkenler arasındaki doğrusal ilişkiyi ölçmek ve varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için Pearson korelasyon analizi, İki yada daha fazla gruba ait ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı ile ilgili hipotezleri test etmek için varyans analizi (ANOVA), ve aralarında sebep-sonuç ilişkisi bulunan iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek ve bu ilişkiyi kullanarak o konu ile ilgili tahminler yada kestirimler yapabilmek amacıyla regresyon analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde problemin sonucuna varmaya yönelik uygulanan ölçeklerin sonuçları yer almaktadır.

5.1. Bulgular ve Yorumlar

Tablo 9: İncelenen Demografik Değişkenlerin Analizi

		Sayı	Sütun N %
Yaş	18-21 yaş	160	45,20
	22-25 yaş	165	46,61
	26 yaş ve üzeri	29	8,19
Cinsiyet	Kadın	213	60,17
	Erkek	141	39,83
Karşı cinsle (duygusal) ilişki deneyiminiz var mı?	Evet	334	95,43
	Hayır	16	4,57
Bir önceki soruya cevabınız evet ise bu (duygusal) ilişkilerin toplam sayısını belirtiniz	tek ilişki	66	19,76
	2-4 ilişki	164	49,10
	5-7 ilişki	43	12,87
	8 ilişki ve yukarısı	61	18,26
Söz konusu ilişkinin statüsü nedir?	Flört	67	20,94
	Çıkma	215	67,19
	Sözlü	21	6,56
	Nişanlı	9	2,81
	Evli	4	1,25
	Diğer	4	1,25
Sözünü ettiğiniz partnerinizle olan (duygusal) ilişkinizin ne kadar zamandır devam ettiği	1 yıldan az	109	36,09
	1-4 yıl	155	51,32
	5 yıl ve üzeri	38	12,58
Bu ilişkinizin devam edip etmediği	Evet Devam Ediyor	167	49,41
	Hayır Devam Etmiyor	171	50,59
Şöyle bir düşündüğünüzde, partnerinizin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benziyor mu?	Evet	95	29,60
	hayır	226	70,40
partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor	Anne	99	38,82
	Baba	156	61,18
Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüzün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor	Anne	114	47,50
	Baba	126	52,50

Katılımcıların söz konusu ilişkilerinin süresine bakıldığında %36,2's'n'n 1 yıldan az, %51,2'sinin 1-4 yıl arası, %12,6'sinin 5 yıl ve üzeri bir süredir ilişki yaşadığı görülmektedir. Katılımcıların %51,1'inin ilişkileri devam etmekte, %48,9'unun ise devam etmemektedir.

Katılımcıların %30'u partnerlerinin kişilik özellikleri bakımından anne/babasının kişilik özelliklerine benzediğini, %70,0'i ise benzemediğini belirtmiştir. Bu konu üzerinde yapılan bazı araştırmalar bireylerin ebeveynlerine benzer kişilik özelliklerini seçebildiklerini gösterebilse de bu araştırmada örneklemin sadece %30'u bu hipotezi destekler niteliktedir. Ancak bireylerin negatif ilişkilerine baktığımızda araştırmada katılımcıların, % 39,2'si partneriyle hoş olmayan bir deneyimler yaşadığında (tartışma, kavga vs), bu olayın geçmişte annesiyle hoş olmayan deneyimlerini hatırlattığını, %60,8'i ise geçmişte babasıyla hoş olmayan deneyimlerini hatırlattığını belirtmiştir. Yine aynı şekilde "Partnerizinle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor?" sorusuna katılımcıların %47'si "anne", %53'ü "baba" yanıtını verilmiştir.

5.1.1. Kişilik Tipolojileri, Savunma Biçimleri ve çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Korelasyon Analizleri

Tablo 10: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi arası ilişkilerin Testpiti için yapılan Pearson Korelasyon Analizi

		Dışa Dönüklük	İçe Dönüklük	Yumuşak Başlılık	Düşmanlık	Sorumluluk	Dağınıklık	Duygusal Dengesizlik	Gelişime Açıklık	Yeniliğe Kapalılık	Beraber Yaşam	Yalnız ve Tek Doğru	Aşk Yeterli	Çaba Gösterme	İdealleştirme	Zıt Kutuplar	Tam Güven	Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi
Dışa Dönüklük	r	1	-,404**	,412**	-,116*	,213**	-,012	0,018	,412**	-,124*	0,064	-,0015	0,015	,147**	0,048	-,016	0,044	0,073
	p		0,000	0,000	0,029	0,000	0,821	0,733	0,000	0,020	0,234	0,785	0,780	0,006	0,373	0,773	0,411	0,173
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
İçe Dönüklük	r	-,404**	1	-,092	,299**	0,097	,238**	,236**	-,105*	,351**	0,026	0,011	-,0018	-,016	-,039	-,105*	0,045	-,026
	p	0,000		0,083	0,000	0,069	0,000	0,000	0,048	0,000	0,628	0,835	0,731	0,771	0,464	0,050	0,400	0,628
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Yumuşak Başlılık	r	,412**	-,092	1	-,227**	,425**	-,172**	,159**	,456**	-,179**	-,0053	0,059	,161*	,179**	,177**	-,082	,272*	,184**
	p	0,000	0,083		0,000	0,000	0,001	0,003	0,000	0,001	0,322	0,274	0,003	0,001	0,001	0,126	0,000	0,001
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Düşmanlık	r	-,116*	,299**	-,227**	1	0,009	,342**	,305**	,155**	,182**	0,030	0,051	-,0011	0,049	-,027	0,006	-,0011	-,016
	p	0,029	0,000	0,000		0,871	0,000	0,000	0,004	0,001	0,583	0,341	0,836	0,362	0,617	0,911	0,840	0,769
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Sorumluluk	r	,213**	0,097	,425**	0,009	1	-,262**	,156**	,510**	-,060	-,146**	,205*	,157*	0,082	0,080	-,188**	,213*	0,098
	p	0,000	0,069	0,000	0,871		0,000	0,003	0,000	0,260	0,006	0,000	0,003	0,125	0,136	0,000	0,000	0,068
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Dağınıklık	r	-,012	,238**	-,172**	,342**	-,262**	1	,350**	0,032	,159**	,174**	-,183*	-,0031	0,034	-,109*	-,025	-,0066	-,052
	p	0,821	0,000	0,001	0,000	0,000		0,000	0,548	0,003	0,001	0,001	0,560	0,529	0,042	0,639	0,221	0,333
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Duygusal Dengesizlik	r	0,018	,236**	,159**	,305**	,156**	,350**	1	,280**	0,012	0,042	0,014	0,011	,123*	0,029	-,126*	,192*	0,070
	p	0,733	0,000	0,003	0,000	0,003	0,000		0,000	0,821	0,433	0,801	0,834	0,022	0,588	0,019	0,000	0,195
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Gelişime Açıklık	r	,412**	-,105*	,456**	,155**	,510**	0,032	,280**	1	-,328**	-,0003	-,0002	0,085	,156**	0,091	-,088	,177*	,108*
	p	0,000	0,048	0,000	0,004	0,000	0,548	0,000		0,000	0,954	0,826	0,113	0,003	0,089	0,101	0,001	0,044
	n	354	354	354	354	354	354	354	354	350	348	348	348	348	348	348	348	348
Yeniliğe Kapalılık	r	-,124*	,351**	-,179**	,182**	-,060	,159**	0,012	-,328**	1	0,030	-,0002	-,0002	-,071	-,118*	0,098	-,155*	-,138*
	p	0,020	0,000	0,001	0,001	0,260	0,003	0,821	0,000		0,584	0,182	0,007	0,191	0,028	0,069	0,004	0,010
	n	350	350	350	350	350	350	350	350	350	344	344	344	344	344	344	344	344
Beraber Yaşam	r	0,064	0,026	-,053	0,030	-,146**	,174**	0,042	-,003	0,030	1	-,00015	-,000113	,205**	0,029	0,054	,181*	,421**
	p																	
	n																	

	p	0,234	0,628	0,322	0,583	0,006	0,001	0,433	0,954	0,584		0,005	0,035	0,000	0,594	0,318	0,001	0,000
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
Yalnız ve Tek Doğru	r	-0,015	0,011	0,059	-0,051	,205 ^{**}	-,183 ^{**}	0,014	-0,012	-0,072	-,150 ^{**}	1	,444 [*]	,161 ^{**}	-0,031	-,284 ^{**}	,135 [*]	,382 ^{**}
	p	0,785	0,835	0,274	0,341	0,000	0,001	0,801	0,826	0,182	0,005		0,000	0,003	0,567	0,000	0,011	0,000
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
Aşk Yeterli	r	0,015	-0,018	,161 ^{**}	-0,011	,157 ^{**}	-0,031	0,011	0,085	-,145 ^{**}	-,113 [*]	,444 [*]	1	,365 ^{**}	0,038	-,115 [*]	,319 [*]	,591 ^{**}
	p	0,780	0,731	0,003	0,836	0,003	0,560	0,834	0,113	0,007	0,035	0,000		0,000	0,475	0,032	0,000	0,000
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
Çaba Gösterme	r	,147 ^{**}	-0,016	,179 ^{**}	0,049	0,082	0,034	,123 [*]	,156 ^{**}	-0,071	,205 ^{**}	,161 [*]	,365 [*]	1	0,089	-0,072	,487 [*]	,646 ^{**}
	p	0,006	0,771	0,001	0,362	0,125	0,529	0,022	0,003	0,191	0,000	0,003	0,000		0,098	0,180	0,000	0,000
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
İdealleştirme	r	0,048	-0,039	,177 ^{**}	-0,027	0,080	-,109 [*]	0,029	0,091	-,118 [*]	0,029	-0,031	0,038	0,089	1	0,059	,244 [*]	,379 ^{**}
	p	0,373	0,464	0,001	0,617	0,136	0,042	0,588	0,089	0,028	0,594	0,567	0,475	0,098		0,275	0,000	0,000
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
Zıt Kutuplar	r	-0,016	-,105 [*]	-0,082	0,006	-,188 ^{**}	-0,025	-,126 [*]	-0,088	0,098	0,054	-0,284 [*]	-,115 [*]	-0,072	0,059	1	-,189 [*]	,107 [*]
	p	0,773	0,050	0,126	0,911	0,000	0,639	0,019	0,101	0,069	0,318	0,000	0,032	0,180	0,275		0,000	0,046
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
Tam Güven	r	0,044	0,045	,272 ^{**}	-0,011	,213 ^{**}	-0,066	,192 ^{**}	,177 ^{**}	-,155 ^{**}	,181 ^{**}	,135 [*]	,319 [*]	,487 ^{**}	,244 ^{**}	-,189 ^{**}	1	,671 ^{**}
	p	0,411	0,400	0,000	0,840	0,000	0,221	0,000	0,001	0,004	0,001	0,011	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	r	0,073	-0,026	,184 ^{**}	-0,016	0,098	-0,052	0,070	,108 [*]	-,138 [*]	,421 ^{**}	,382 [*]	,591 [*]	,646 ^{**}	,379 ^{**}	,107 [*]	,671 [*]	1
	p	0,173	0,628	0,001	0,769	0,068	0,333	0,195	0,044	0,010	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,046	0,000	
	n	348	348	348	348	348	348	348	348	344	348	348	348	348	348	348	348	348

Kişilik tipolojisi düzeyleri ile *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi arasındaki pearson korelasyon ilişki analizini içeren tablo incelendiğinde bulunan anlamlı ilişkiler şu şekildedir;

Dışa dönüklük ile *Çaba Gösterme* ($r = 0,147$, $p = 0,006$) arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Bu ilişkinin yönü pozitiftir. Yani dışa dönük, girişimci ve sosyal bireyler ilişkilerinde çaba göstermenin gerekliliğine inanmaktadırlar.

Yumuşak Başlılık kişilik yapısı ile *Aşk Yeterli* ($r = 0,161$, $p = 0,003$), *Çaba Gösterme* ($r = 0,179$, $p = 0,001$), *İdealleştirme* ($r = 0,177$, $p = 0,001$), *Tam Güven* ($r = 0,272$, $p = 0,000$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi* ($r = 0,184$, $p = 0,001$) arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. *Yumuşak başlılık* kişilik yapısı düzeyi artış gösterdikçe katılımcı bireylerin *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* ölçeğindeki bu alt boyutlarda da düzey yükselmektedir. Dışa dönük ve sosyal bireylerde olduğu gibi yumuşak başlı ve uyumlu kişiler içinde romantik ilişkileri için çaba göstermek önemlidir ancak bu bireyler aynı zamanda ideal partnerin, güvenin ve romantizmde gerekliliğine inanmaktadırlar.

Sorumluluk kişilik yapısı ile *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = 0,205$, $p = 0,000$), *Aşk Yeterli* ($r = 0,157$, $p = 0,003$), *Zıt Kutuplar* ($r = 0,188$, $p = 0,000$), *Tam Güven* ($r = 0,213$, $p = 0,000$) arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. *Sorumluluk* kişilik yapısı düzeyi yükseldikçe *Yalnız ve Tek Doğru*, *Aşk Yeterli*, *Zıt Kutuplar*, *Tam Güven* alt boyutları düzeyleri de yükselmektedir. Burada bireyler için ruh eşini bulmak, partnerine güvenmek ve âşık olmak önemlidir. Aynı zamanda sorumluluk sahibi bireylerin kendi kişilik özelliklerinin tam zıttı kişilik özelliklerine sahip bireyleri de tercih edebildikleri görülmektedir.

Ancak sorumluluk sahibi bireyler partneri ile daha önceden beraber yaşamının gerekliliğine inanmamaktadırlar. Araştırmada görülüyor ki *Sorumluluk* kişilik yapısı ile *Berber Yaşam* ($r = -0,146$, $p = 0,006$) arasında ters yönde anlamlı ilişki vardır. İlişki negatif yönlü olduğu için *Sorumluluk* kişilik yapısı arttıkça *Berber Yaşam* alt boyutu düzeyi azalacaktır.

Dağınıklık kişilik yapısı ile *Berber Yaşam* ($r = 0,174$, $p = 0,001$) alt boyutu arasındaki anlamlı ilişkinin negatif yönde ve *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = -0,183$, $p = 0,001$) arasındaki ilişkinin ise pozitif yönde olduğu saptanmıştır. Bu kişilik özelliğine sahip bireyler partnerlerini daha iyi tanımak için beraber yaşamayı tercih edebilmektedirler. Bunun zıttı olarak yine bu bireyler gerçek aşkı ararken tek

doğrunun olmadığına inanmaktadırlar. Yani *Dağınıklık* kişilik düzeyi arttıkça *beraber yaşam* düzeyi azalmakta, *yalnız ve tek doğru* düzeyi artmaktadır.

Duygusal Dengesizlik kişilik yapısı düzeyi ile *Çaba Gösterme* ($r = 0,123$, $p = 0,022$) ve *Tam Güven* ($r = 0,192$, $p = 0,000$) arasındaki anlamlı ilişkinin pozitif yönde ve *Zıt Kutuplar* ($r = -0,126$, $p = 0,019$) arasındaki ilişkinin ise negatif yönde olduğu tespit edilmiştir. *Duygusal* kişilik yapısı düzeyi arttıkça *çaba gösterme* ve *tam güven* artmakta *zıt kutuplar* azalmaktadır.

Gelişime ve yeniliğe açık olan bireyler yumuşak başlı bireylerde olduğu gibi ilişki üzerinde çaba gösterilmesi, güven bağlarının oluşturulması ve romantizm içermesi gerektiğine inanmaktadırlar. Yani *Gelişime Açıklık* kişilik yapısı ile *Çaba Gösterme* ($r = 0,156$, $p = 0,003$), *Tam Güven* ($r = 0,177$, $p = 0,001$) ve *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = 0,108$, $p = 0,044$) arasındaki ilişkinin pozitif yönde ve anlamlı olduğu saptanmıştır. *Gelişime açıklık* kişilik düzeyi arttıkça *çaba gösterme*, *güven* ve *genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi artmaktadır.

Son olarak yeniliğe kapalı bireyler gelişime açık bireylerin aksine güven duygusuna ve romantizme inanmamaktadırlar. Aynı zamanda yeniliğe kapalı olan bireyler ideal eş ve aşkı bulmak için çaba göstermedikleri de gözlemlenmiştir. Yani *Yeniliğe Kapalılık* kişilik düzeyi ile *Aşk Yeterli* ($r = -0,145$, $p = 0,007$), *İdealleştirme* ($r = -0,118$, $p = 0,028$), *Tam Güven* ($r = -0,155$, $p = 0,004$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = -0,138$, $p = 0,010$) arasındaki ilişkinin negatif yönde ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Kişilik tipolojisi düzeyleri ile *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi arasındaki pearson korelasyon ilişki analizine bakıldığında aşağıdaki olgular üzerinde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır;

Dışa Dönüklük ile *Beraber Yaşam* ($r = 0,064$, $p = 0,234$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = -0,015$, $p = 0,785$), *Aşk Yeterli* ($r = 0,015$, $p = 0,780$), *İdealleştirme* ($r = 0,048$, $p = 0,373$), *Zıt Kutuplar* ($r = -0,016$, $p = 0,773$), *Tam Güven* ($r = 0,044$, $p = 0,411$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi olguları ($r = 0,073$, $p = 0,173$) arasında anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

İçe Dönüklük kişilik yapısı ile *Beraber Yaşam* ($r = 0,026$, $p = 0,628$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = 0,011$, $p = 0,835$), *Aşk Yeterli* ($r = -0,018$, $p = 0,731$), *Çaba Gösterme* ($r = -0,016$, $p = 0,771$), *İdealleştirme* ($r = -0,039$, $p = 0,464$), *Zıt Kutuplar* ($r = -0,105$, $p = 0,050$), *Tam Güven* ($r = 0,045$, $p = 0,400$), *Romantizm*

ve *Eş Seçimi Tutum düzeyi* ($r = -0,026$, $p = 0,628$) arasında anlamlı ilişki görülmemiştir. Burada *Eş Seçim Tutum* düzeyleri *İçe Dönük* kişilik yapısı ile ilişkili değildir.

Yumuşak Başlılık kişilik yapısı ile *Berber Yaşam* ($r = -0,053$, $p = 0,322$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = 0,059$, $p = 0,274$), *Zıt Kutuplar* ($r = -0,082$, $p = 0,126$), arasında anlamlı ilişki görülmemiştir.

Düşmanlık kişilik yapısı ile *Berber Yaşam* ($r = 0,030$, $p = 0,583$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = -0,051$, $p = 0,341$), *Aşk Yeterli* ($r = -0,011$, $p = 0,836$), *Çaba Gösterme* ($r = 0,049$, $p = 0,362$), *İdealleştirme* ($r = -0,027$, $p = 0,617$), *Zıt Kutuplar* ($r = 0,006$, $p = 0,911$), *Tam Güven* ($r = -0,011$, $p = 0,840$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = -0,016$, $p = 0,769$) arasında anlamlı ilişki yoktur.

Sorumluluk kişilik yapısı ile *Çaba Gösterme* ($r = 0,082$, $p = 0,125$), *İdealleştirme* ($r = 0,080$, $p = 0,136$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = 0,098$, $p = 0,068$) arasında anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Dağınıklık kişilik yapısı ile *Aşk Yeterli* ($r = -0,031$, $p = 0,560$), *Çaba Gösterme* ($r = 0,034$, $p = 0,529$), *İdealleştirme* ($r = -0,109$, $p = 0,042$), *Zıt Kutuplar* ($r = -0,025$, $p = 0,639$), *Tam Güven* ($r = -0,066$, $p = 0,221$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = -0,052$, $p = 0,333$) arasında anlamlı ilişki olmadığı saptanmıştır.

Duygusal Dengesizlik kişilik yapısı düzeyi ile *Berber Yaşam* ($r = 0,042$, $p = 0,433$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = 0,014$, $p = 0,801$), *Aşk Yeterli* ($r = 0,011$, $p = 0,834$), *İdealleştirme* ($r = 0,029$, $p = 0,588$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = 0,070$, $p = 0,195$) arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Gelişime Açıklık kişilik yapısı ile *Berber Yaşam* ($r = -0,003$, $p = 0,954$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = -0,012$, $p = 0,826$), *Aşk Yeterli* ($r = 0,085$, $p = 0,113$), *İdealleştirme* ($r = 0,091$, $p = 0,089$) ve *Zıt Kutuplar* ($r = -0,088$, $p = 0,101$) arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Yeniliğe Kapalılık kişilik düzeyi ile *Berber Yaşam* ($r = 0,030$, $p = 0,584$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = -0,072$, $p = 0,182$), *Çaba Gösterme* ($r = -0,071$, $p = 0,191$), *Zıt Kutuplar* ($r = 0,098$, $p = 0,069$) arasındaki mevcut olan ilişkinin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 11: Savunma Biçimleri Düzeyleri İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası İlişkilerin Tespiti için Yapılan Pearson Korelasyon Analizi

		İmmatür Savunma	Nevrotik Savunma	Olgun Savunma	Beraber Yaşam	Yalnız ve Tek Doğru	Aşk Yeterli	Çaba Gösterme	İdealleştirme	Zıt Kutuplar	Tam Güven	Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi
İmmatür Savunma	r	1	,474**	,313**	,216**	-0,104	-0,021	,169**	0,049	-0,035	0,071	0,091
	p		0,000	0,000	0,000	0,055	0,692	0,002	0,366	0,513	0,192	0,092
	n	349	349	344	344	344	344	344	344	344	344	344
Nevrotik Savunma	r	,474**	1	,385**	0,087	0,020	0,000	,146**	0,058	-0,081	,154**	,123
	p	0,000		0,000	0,107	0,707	0,998	0,007	0,287	0,134	0,004	0,023
	n	349	350	350	345	345	345	345	345	345	345	345
Olgun Savunma	r	,313**	,385**	1	0,065	0,033	0,080	,198**	0,013	-0,004	,190**	,141**
	p	0,000	0,000		0,230	0,546	0,138	0,000	0,809	0,942	0,000	0,009
	n	349	350	350	345	345	345	345	345	345	345	345
Beraber Yaşam	r	,216**	0,087	0,065	1	-,150**	-,113*	,205**	0,029	0,054	,181**	,421**
	p	0,000	0,107	0,230		0,005	0,035	0,000	0,594	0,318	0,001	0,000
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
Yalnız ve Tek Doğru	r	-0,104	0,020	0,033	-,150**	1	,444**	,161**	-0,031	-,284**	,135*	,382**
	p	0,055	0,707	0,546	0,005		0,000	0,003	0,567	0,000	0,011	0,000
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
Aşk Yeterli	r	-0,021	0,000	0,080	-,113*	,444**	1	,365**	0,038	-,115*	,319**	,591**
	p	0,692	0,998	0,138	0,035	0,000		0,000	0,475	0,032	0,000	0,000
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
Çaba Gösterme	r	,169**	,146**	,198**	,205**	,161**	,365**	1	0,089	-0,072	,487**	,646**
	p	0,002	0,007	0,000	0,000	0,003	0,000		0,098	0,180	0,000	0,000
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
İdealleştirme	r	0,049	0,058	0,013	0,029	-0,031	0,038	0,089	1	0,059	,244**	,379**
	p	0,366	0,287	0,809	0,594	0,567	0,475	0,098		0,275	0,000	0,000
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
Zıt Kutuplar	r	-0,035	-0,081	-0,004	0,054	-,284**	-,115*	-0,072	0,059	1	-,189**	,107*
	p	0,513	0,134	0,942	0,318	0,000	0,032	0,180	0,275		0,000	0,046
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
Tam Güven	r	0,071	,154**	,190**	,181**	,135*	,319**	,487**	,244**	-,189**	1	,671**
	p	0,192	0,004	0,000	0,001	0,011	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	r	0,091	,123*	,141**	,421**	,382**	,591**	,646**	,379**	,107*	,671**	1
	p	0,092	0,023	0,009	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,046	0,000	
	n	344	345	345	348	348	348	348	348	348	348	348

Yer değiştirme, bölünme yansıtma, pasif saldırganlık, inkar gibi savunma biçimini kullanan bireyler eşlerini tanırken beraber yaşamanın kişiyi tanıyabilmedeki yollardan biri olarak görmektedirler. Aynı şekilde bu kişiler ilişkileri üzerinde çaba göstermenin gerekli olduğuna inanmaktadırlar. Yani *İmmatür Savunma* biçimi düzeyi ile *Berberer Yaşam* ($r = 0,216$, $p = 0,000$) ve *Çaba Gösterme* ($r = 0,169$, $p = 0,002$) arasında var olan ilişkilerin pozitif yönde ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir. *İmmatür Savunma* biçimleri arttıkça *Berberer Yaşam* ve *Çaba Gösterme* düzeyi artmaktadır.

İdealleştirme, yapma-bozma, karşıt tepki geliştirme gibi *Nevrotik Savunma Biçimini* tercih eden kişiler ilişkilerinde aynı *İmmatür Savunma Biçiminde* olduğu gibi partnerlerini tanımak için beraber yaşamanın ($r = 0,087$, $p = 0,107$) gerekliliğine inanmaktadırlar. Ancak *İmmatür Savunma Biçimini* kullanan bireylerin aksine bu kişiler eş seçiminde yalnız ve tek doğru ($r = 0,020$, $p = 0,707$) kişinin olduğuna, bu kişiye aşık olmaları gerektiğine ve bu kişinin ideal eş ($r = 0,058$, $p = 0,287$) çerçevelerine uyması gerekmektedir.

Aynı zamanda *Nevrotik Savunma* biçimi ile *Çaba Gösterme* ($r = 0,146$, $p = 0,007$), *Tam Güven* ($r = 0,154$, $p = 0,004$) ve *Genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($r = 0,123$, $p = 0,023$) arasında var olan ilişkilerin pozitif yönde ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Mizah, yüceltme, baskılama gibi *Olgun Savunmaları* kullanan kişiler ilişkileri için çaba göstermekte ($r = 0,198$, $p = 0,000$) ilişkilerinde romantizm ($r = 0,141$, $p = 0,009$) aramakta ve güven duymak ($r = 0,190$, $p = 0,000$) istemektedirler.

Son olarak *İmmatür Savunma* biçimi düzeyi ile *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = -0,104$, $p = 0,055$), *Aşk Yeterli* ($r = -0,021$, $p = 0,692$), *İdealleştirme* ($r = 0,049$, $p = 0,366$), *Zıt Kutuplar* ($r = -0,035$, $p = 0,513$), *Tam Güven* ($r = 0,071$, $p = 0,192$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi* ($r = 0,091$, $p = 0,092$) arasında ve *Olgun Savunma* biçimi düzeyi ile *Berberer Yaşam* ($r = 0,065$, $p = 0,230$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($r = 0,033$, $p = 0,546$), *Aşk Yeterli* ($r = 0,080$, $p = 0,138$), *İdealleştirme* ($r = 0,013$, $p = 0,809$), *Zıt Kutuplar* ($r = -0,004$, $p = 0,942$) arasındamevcut ilişkilerin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 12: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası İlişkilerin Tespiti için Yapılan Pearson Korelasyon Analizi

		Fiziksel İhmal	Duygusal İhmal	Duygusal İstismar	Fiziksel İstismar	Cinsel İstismar	Toplam İstismar	Berber Yaşam	Yalnız ve Tek Doğru	Aşk Yeterli	Çaba Gösterme	İdealleştirme	Zıt Kutuplar	Tam Güven	Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi
Fiziksel İhmal	r	1	,476*	,359*	,495*	,339*	,734**	0,073	-0,077	-0,027	-,114	-0,099	0,031	-,147*	-,106
	p		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,175	0,154	0,610	0,033	0,065	0,564	0,006	0,049
	n	354	354	354	354	353	354	348	348	348	348	348	348	348	348
Duygusal İhmal	r	,476*	1	,216	,298	,223	,747**	0,088	-0,051	-0,095	-,123	-0,069	,110	-,147*	-0,070
	p	0,000		0,000	0,000	0,000	0,000	0,102	0,341	0,077	0,022	0,202	0,040	0,006	0,190
	n	354	354	354	354	353	354	348	348	348	348	348	348	348	348
Duygusal İstismar	r	,359*	,216	1	,591*	,518	,689**	0,033	-0,010	-0,021	0,051	-0,016	-0,063	0,026	-0,019
	p	0,000	0,000		0,000	0,000	0,000	0,536	0,853	0,699	0,339	0,762	0,243	0,633	0,725
	n	354	354	354	354	353	354	348	348	348	348	348	348	348	348
Fiziksel İstismar	r	,495*	,298	,591*	1	,552*	,733**	0,035	0,041	-0,038	-0,052	-0,101	-0,063	-0,084	-0,092
	p	0,000	0,000	0,000		0,000	0,000	0,519	0,444	0,481	0,333	0,059	0,243	0,116	0,085
	n	354	354	354	354	353	354	348	348	348	348	348	348	348	348
Cinsel İstismar	r	,339*	,223	,518	,552*	1	,655**	-0,008	-0,057	-,142*	-0,052	-,120	0,026	-,159*	-,168
	p	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000	0,882	0,291	0,008	0,334	0,026	0,627	0,003	0,002
	n	353	353	353	353	353	353	347	347	347	347	347	347	347	347
Toplam İstismar	r	,734**	,747**	,689**	,733**	,655**	1	0,069	-0,052	-0,098	-0,095	-0,105	0,038	-,150**	-,121
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		0,197	0,336	0,069	0,076	0,051	0,484	0,005	0,024
	n	354	354	354	354	353	354	348	348	348	348	348	348	348	348
Beraber Yaşam	r	0,073	0,088	0,033	0,035	-0,008	0,069	1	-,150*	-,113	,205	0,029	0,054	,181	,421
	p	0,175	0,102	0,536	0,519	0,882	0,197		0,005	0,035	0,000	0,594	0,318	0,001	0,000
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
Yalnız ve Tek Doğru	r	-0,077	-0,051	-0,010	0,041	-0,057	-0,052	-,150*	1	,444*	,161	-0,031	-,284**	,135	,382
	p	0,154	0,341	0,853	0,444	0,291	0,336	0,005		0,000	0,003	0,567	0,000	0,011	0,000
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
Aşk Yeterli	r	-0,027	-0,095	-0,021	-0,038	-,142*	-0,098	-,113	,444*	1	,365*	0,038	-,115	,319*	,591*
	p	0,610	0,077	0,699	0,481	0,008	0,069	0,035	0,000		0,000	0,475	0,032	0,000	0,000
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
Çaba Gösterme	r	-,114	-,123	0,051	-0,052	-0,052	-0,095	,205	,161	,365*	1	0,089	-0,072	,487*	,646
	p	0,033	0,022	0,339	0,333	0,334	0,076	0,000	0,003	0,000		0,098	0,180	0,000	0,000
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
İdealleştirme	r	-0,099	-0,069	-0,016	-0,101	-,120	-0,105	0,029	-0,031	0,038	0,089	1	0,059	,244*	,379*
	p	0,065	0,202	0,762	0,059	0,026	0,051	0,594	0,567	0,475	0,098		0,275	0,000	0,000
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
Zıt Kutuplar	r	0,031	,110	-0,063	-0,063	0,026	0,038	0,054	-,284**	-,115*	-0,072	0,059	1	-,189**	,107*
	p	0,564	0,040	0,243	0,243	0,627	0,484	0,318	0,000	0,032	0,180	0,275		0,000	0,046
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
Tam Güven	r	-,147*	-,147*	0,026	-0,084	-,159*	-,150**	,181*	,135	,319*	,487*	,244*	-,189**	1	,671*
	p	0,006	0,006	0,633	0,116	0,003	0,005	0,001	0,011	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	r	-,106*	-0,070	-0,019	-0,092	-,168*	-,121	,421**	,382**	,591*	,646*	,379*	,107*	,671*	1
	p	0,049	0,190	0,725	0,085	0,002	0,024	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,046	0,000	
	n	348	348	348	348	347	348	348	348	348	348	348	348	348	348

Fiziksel İhmal düzeyi ile Beraber Yaşam ($r = 0,073$, $p = 0,175$), Yalnız ve Tek Doğru ($r = -0,077$, $p = 0,154$), Aşk Yeterli ($r = -0,027$, $p = 0,610$), İdealleştirme ($r = -0,099$, $p = 0,065$), Zıt Kutuplar ($r = 0,031$, $p = 0,564$) arasında olan ilişkilerin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Fiziksel İhmal düzeyi ile Çaba Gösterme ($r = -0,114$, $p = 0,033$), Tam Güven ($r = -0,147$, $p = 0,006$), genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi ($r = -0,106$, $p = 0,049$) arasında olan negatif yönlü ilişkilerin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Fiziksel ihmal düzeyi arttıkça çaba gösterme, tam güven ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi azalmaktadır.

Duygusal İhmal düzeyi ile Beraber Yaşam ($r = 0,088$, $p = 0,102$), Yalnız ve Tek Doğru ($r = -0,051$, $p = 0,341$), Aşk Yeterli ($r = -0,095$, $p = 0,077$), İdealleştirme ($r = -0,069$, $p = 0,202$), Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi ($r = -0,070$, $p = 0,190$) arasında olan ilişkilerin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Duygusal İhmal düzeyi ile Çaba Gösterme ($r = -0,123$, $p = 0,022$), Tam Güven ($r = -0,147$, $p = 0,006$) arasında var olan ters yönlü ilişkilerin ve Zıt Kutuplar ($r = 0,110$, $p = 0,040$) arasında var olan pozitif yönlü ilişkilerin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Duygusal ihmal düzeyi arttıkça çaba gösterme ve tam güven düzeyleri azalmakta, zıt kutuplar düzeyi artmaktadır.

Duygusal İstismar ile Beraber Yaşam ($r = 0,033$, $p = 0,536$), Yalnız ve Tek Doğru ($r = -0,010$, $p = 0,853$), Aşk Yeterli ($r = -0,021$, $p = 0,699$), Çaba Gösterme ($r = 0,051$, $p = 0,339$), İdealleştirme ($r = -0,016$, $p = 0,762$), Zıt Kutuplar ($r = -0,063$, $p = 0,243$), Tam Güven ($r = 0,026$, $p = 0,633$), Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi ($r = -0,019$, $p = 0,725$) arasında var olan ilişkilerin anlamlı olmadığı saptanmıştır.

Fiziksel İstismar ile Beraber Yaşam ($r = 0,035$, $p = 0,519$), Yalnız ve Tek Doğru ($r = 0,041$, $p = 0,444$), Aşk Yeterli ($r = -0,038$, $p = 0,481$), Çaba Gösterme ($r = -0,052$, $p = 0,333$), İdealleştirme ($r = -0,101$, $p = 0,059$), Zıt Kutuplar ($r = -0,063$, $p = 0,243$), Tam Güven ($r = -0,084$, $p = 0,116$), Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi ($r = -0,092$, $p = 0,085$) arasında ilişkilerin anlamlı olmadığı saptanmıştır.

Cinsel İstismar ile Beraber Yaşam ($r = -0,008$, $p = 0,882$), Yalnız ve Tek Doğru ($r = -0,057$, $p = 0,291$), Çaba Gösterme ($r = -0,052$, $p = 0,334$), İdealleştirme ($r = -0,120$, $p = 0,026$), Zıt Kutuplar ($r = 0,026$, $p = 0,627$) arasında var olan ilişkilerin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Cinsel İstismar ile Aşk Yeterli ($r = -0,142$, $p = 0,008$), Tam Güven ($r = -0,159$, $p = 0,003$), genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi ($r = -0,168$, $p = 0,002$) arasında var olan negatif yönlü ilişkilerin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Cinsel istismar düzeyi arttıkça aşk yeterli, tam güven ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi azalmaktadır.

Toplam İstismar ile Beraber Yaşam ($r = 0,069$, $p = 0,197$), Yalnız ve Tek Doğru ($r = -0,052$, $p = 0,336$), Aşk Yeterli ($r = -0,098$, $p = 0,069$), Çaba Gösterme ($r = -0,095$, $p = 0,076$), İdealleştirme ($r = -0,105$, $p = 0,051$), Zıt Kutuplar ($r = 0,038$, $p = 0,484$) arasında anlamlı ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Toplam İstismar ile Tam Güven ($r = -0,150$, $p = 0,005$) ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi ($r = -0,121$, $p = 0,024$) arasında var olan ilişkilerin negatif yönde ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Toplam istismar düzeyi arttıkça tam güven ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi azalmaktadır.

5.1.2. Kişilik Tipolojileri ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Regresyon Analizleri

Kişilik tipolojileri düzeyinin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyleri üzerine olan etkisini tespit etmek amacıyla bağımlı değişkenin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeylerinin bağımsız değişkenlerin Kişilik tipolojileri düzeylerinin olduğu çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan regresyon analizi backward yöntemi ile yapılarak modelde anlamsız olan bağımsız değişkenlerin model dışında bırakılması ve sadece anlamlı olanların yer alması sağlanmıştır.

Regresyon analizlerini yapmadan önce modelin tolerans ve VIF ve Durbin Watson istatistikleri hesaplanmıştır. Modelde yer alan değişkenlerin tolerans değerlerinin 1'e yakın ve VIF değerlerinin 10'dan küçük değerlerde olduğu için çoklu doğrusal bağlantı ve Durbin Watson değerlerinin 2'ye çok yakın olması nedeniyle otokorelasyon sorunu olmadığı tespit edilmiştir. Varsayımların sınanmasından sonra backward yöntemi ile çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Tablo 13: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Beraber Yaşam Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta (β)			Tolerans	VIF
(Constant)	16,992	2,063		8,237	,000		
Dağınıklık	,832	,324	,142	2,569	,011	,917	1,090
Sorumluluk	-,948	,470	-,112	-2,015	,045	,917	1,090
$R^2 = 0,042$ $F = 7,434$ $p = 0,001$							
Bağımlı Değişken: Beraber Yaşam							
Bağımsız Değişken: Dağınıklık, Sorumluluk							

Yapılan analiz sonucunda, *Dağınıklık* ($\beta = 0,142$, $t = 2,569$, $p = 0,011$) kişilik yapısı düzeyinin *Beraber Yaşam* üzerinde pozitif yönde ve *Sorumluluk* ($\beta = -0,112$, $t = -2,015$, $p = 0,045$) kişilik düzeylerinin ise *Beraber Yaşam* düzeyi üzerinde negatif yönde pearson korelasyon ilişki analizinde olduğu gibi anlamlı etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Dağınıklık kişilik düzeyinin artması bireylerin partnerleri ile beraber yaşamayı daha çok tercih ettiklerini düzeyini arttırırken sorumluluk düzeyinin artması ise beraber yaşam düzeyini azaltacaktır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %4,2 olduğu ($R^2=0,042$, $F=7,434$, $p=0,001$) *Berber Yaşam* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %4,2'si oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 14: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Yalnız ve Tek Doğru Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	16,522	1,618		10,210	,000		
Sorumluluk	1,418	,369	,244	3,840	,000	,675	1,481
Dağınıklık	-,461	,221	-,115	-2,091	,037	,895	1,117
Gelişime Açıklık	-,860	,436	-,120	-1,975	,049	,736	1,359
$R^2=0,074$ $F=9,052$ $p=0,000$							
Bağımlı Değişken: Yalnız ve Tek Doğru							
Bağımsız Değişken: Sorumluluk, Dağınıklık, Gelişime Açıklık							

Sorumluluk ($\beta = 0,244$, $t = 3,840$, $p = 0,000$) kişilik yapısının *Yalnız ve Tek Doğru* üzerinde anlamlı olan etkisinin pozitif yönde ve *Dağınıklık* ($\beta = -0,115$, $t = -2,091$, $p = 0,037$), kişilik yapısının ve *Gelişime Açıklık* ($\beta = -0,120$, $t = -1,975$, $p = 0,049$) kişilik yapısının *Yalnız ve Tek Doğru* üzerinde olan anlamlı etkisinin negatif yönde olduğu tespit edilmiştir. *Sorumluluk* kişilik düzeyinin artması yalnız ve tek doğru düzeyini artırırken *Dağınıklık* ve *Gelişime Açıklık* kişilik düzeyinin artması *Yalnız ve Tek Doğru* düzeyini azaltacaktır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %7,4 olduğu ($R^2=0,074$, $F=9,052$, $p=0,000$) *Yalnız ve Tek Doğru* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %7,4'ünü oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 15: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Aşk Yeterli Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	16,036	1,532		10,468	,000		
Yumuşak Başlılık	,928	,364	,137	2,546	,011	,968	1,033
Yeniliğe Kapalılık	-,505	,227	-,120	-2,226	,027	,968	1,033
$R^2 = 0,039$ $F = 6,950$ $p = 0,001$							
Bağımlı Değişken: Aşk Yeterli							
Bağımsız Değişken: Yumuşak Başlılık, Yeniliğe Kapalılık							

Yumuşak Başlılık ($\beta = 0,137$, $t = 2,546$, $p = 0,011$) kişilik düzeyinin *Aşk Yeterli* düzeyi üzerinde pozitif yönde anlamlı etkiye sahip olduğu ve *Yeniliğe Kapalılık* ($\beta = -0,120$, $t = -2,226$, $p = 0,027$) kişilik yapısının ise negatif yönde *Aşk Yeterli* düzeyi üzerinde negatif yönde bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. *Yumuşak Başlılık* düzeyinin artması *Aşk Yeterli* düzeyini arttıracaktır. *Yeniliğe Kapalılık* düzeyinin artması ise *Aşk Yeterli* düzeyini azaltacaktır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %3,9 olduğu ($R^2 = 0,039$, $F = 6,950$, $p = 0,001$) *Aşk Yeterli* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %3,9'u oluşturulan model tarafından açıklandığı görülmektedir.

Tablo 16: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Çaba Gösterme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	13,624	1,428		9,538	,000		
Yumuşak Başlılık	1,161	,307	,207	3,781	,000	,932	1,073
Düşmanlık	,482	,244	,109	1,979	,049	,932	1,073
$R^2 = 0,043$ $F = 7,679$ $p = 0,001$							
Bağımlı Değişken: Çaba Gösterme							
Bağımsız Değişken: Yumuşak Başlılık, Düşmanlık							

Yumuşak Başlılık ($\beta = 0,207$, $t = 3,781$, $p = 0,000$) ve *Düşmanlık* ($\beta = 0,109$, $t = 1,979$, $p = 0,049$) kişilik yapılarının *Çaba Gösterme* üzerinde olan anlamlı etkisinin pozitif yönde olduğu tespit edilmiştir. *Yumuşak başlılık* ve *Düşmanlık* kişilik yapısı artarken *Çaba Gösterme* düzeyi de artacaktır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %4,3 olduğu ($R^2 = 0,043$, $F = 7,679$, $p = 0,001$) *Çaba Gösterme* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %4,3'ü oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 17: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve İdealleştirme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	12,888	1,191		10,823	,000
Yumuşak Başlılık	1,032	,312	,176	3,302	,001
$R^2 = 0,031$ $F = 10,904$ $p = 0,001$					
Bağımlı Değişken: İdealleştirme					
Bağımsız Değişken: Yumuşak Başlılık					

Kişilik tipolojilerinden sadece *Yumuşak Başlılık* ($\beta = 0,176$, $t = 3,302$, $p = 0,001$) idealleştirme düzeyini etkilediği tespit edilmiştir. *Yumuşak başlılık* düzeyinin artması idealleştirme düzeyini arttıracaktır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %3,1 olduğu ($R^2 = 0,031$, $F = 10,904$, $p = 0,001$) *İdealleştirme* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %3,1'i oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 18: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Zıt Kutuplar Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	16,293	1,063		15,334	,000
Sorumluluk	-,986	,292	-,180	-3,376	,001
$R^2 = 0,032$ $F = 11,396$ $p = 0,001$					
Bağımlı Değişken: Zıt Kutuplar					
Bağımsız Değişken: Sorumluluk					

DW:1,796

Sorumluluk kişilik düzeyinin *Zıt Kutuplar* düzeyini negatif yönde ve anlamlı olarak etkilediği tespit edilmiştir. ($\beta = -0,180$, $t = -3,376$, $p = 0,001$) *Sorumluluk* kişilik yapısı düzeyi arttıkça *Zıt Kutuplar* düzeyi azalacaktır.

Oluşturulan tek değişkenli modelin açıklama gücünün %3,2 olduğu ($R^2 = 0,032$, $F = 11,396$, $p = 0,001$) *Zıt Kutuplar tutum* düzeyinde meydana gelen değişimin %3,2'si oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 19: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Tam Güven Tutum düzeyi arasında nedensel ilişkilerin Tespiti için yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	12,983	1,639		7,921	,000		
Yumuşak Başlılık	1,491	,347	,226	4,293	,000	,943	1,061
Duygusal Dengesizlik	,983	,315	,162	3,124	,002	,974	1,027
Yeniliğe Kapalılık	-,474	,214	-,115	-2,220	,027	,967	1,034
$R^2 = 0,111$ $F = 14,204$ $p = 0,000$							
Bağımlı Değişken: Tam Güven							
Bağımsız Değişken: Yumuşak Başlılık, Duygusal Dengesizlik, Yeniliğe Kapalılık							

Dw:1,794

Yumuşak Başlılık ($\beta = 0,226$, $t = 4,293$, $p = 0,000$), *Duygusal Dengesizlik* ($\beta = 0,162$, $t = 3,124$, $p = 0,002$) ve *Yeniliğe Kapalılık* ($\beta = -0,115$, $t = -2,220$, $p = 0,027$) kişilik özellikleri düzeylerinin *Tam Güven* düzeyini anlamlı olarak ve pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Oluşturulan değişkenli modelin açıklama gücünün %11,1 olduğu saptanmıştır. *Tam Güven* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %11,1'ini oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır. ($R^2 = 0,111$, $F = 14,204$, $p = 0,000$)

Tablo 20: Kişilik Tipolojileri Düzeyi İle Romantizm ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	127,184	5,613		22,660	,000		
Yumuşak Başlılık	4,177	1,335	,168	3,128	,002	,968	1,033
Yeniliğe Kapalılık	-1,676	,832	-,108	-2,016	,045	,968	1,033
$R^2 = 0,046$ $F = 8,312$ $p = 0,000$							
Bağımlı Değişken: Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi							
Bağımsız Değişken: Yumuşak Başlılık, Yeniliğe Kapalılık							

Dw:1,806

Yumuşak Başlılık ($\beta = 0,168$, $t = 3,128$, $p = 0,002$) ve *Yeniliğe Kapalılık* ($\beta = -0,108$, $t = -2,016$, $p = 0,045$) kişilik özellikleri düzeyinin genel *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyini anlamlı olarak etkilediği tespit edilmiştir. *Yeniliğe Kapalılığın* negatif yönde *Yumuşak Başlılığın* ise pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %4,6 olduğu ($R^2 = 0,046$, $F = 8,312$, $p = 0,000$) *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyinde meydana gelen değişimin %4,6'sı oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

6.1.3. Savunma Biçimi Düzeyleri ile Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Regresyon Analizleri

Savunma biçimleri düzeyinin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyleri üzerine olan etkisini tespit etmek amacıyla bağımlı değişkenin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeylerinin bağımsız değişkenlerin savunma biçimleri düzeylerinin olduğu çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan regresyon analizi backward yöntemi ile yapılarak modelde anlamsız olan bağımsız değişkenlerin model dışında bırakılması ve sadece anlamlı olanların yer alması sağlanmıştır.

Regresyon analizlerini yapmadan önce modelin tolerans ve VIF ve Durbin Watson istatistikleri hesaplanmıştır. Modelde yer alan değişkenlerin tolerans değerlerinin 1'e yakın ve VIF değerlerinin 10'dan küçük değerlerde olduğu için çoklu doğrusal bağlantı ve Durbin Watson değerlerinin 2'ye çok yakın olması nedeniyle oto korelasyon sorunu olmadığı tespit edilmiştir. Varsayımların sınanmasından sonra backward yöntemi ile çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan analiz sonucunda Savunma biçimi düzeylerinin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeği alt boyutlarından *Yalnız ve Tek Doğru, Aşk Yeterli, İdealleştirme ve Zıt Kutuplar* düzeyleri üzerinde anlamlı etkiye sahip olmadığı tespit edilmiştir. Anlamlı nedensel ilişkiye sahip olan analizler aşağıda raporlanmıştır.

Tablo 21: Savunma biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Beraber Yaşam Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	8,734	1,712		5,103	,000
İmmatür Savunma	1,488	,363	,216	4,093	,000
$R^2 = 0,047$ $F = 16,753$ $p = 0,000$					
Bağımlı Değişken: Beraber Yaşam					
Bağımsız Değişken: İmmatür Savunma					

İmmatür Savunma ($\beta = 0,216$, $t = 4,093$, $p = 0,000$) düzeyinin beraber yaşam üzerinde anlamlı etkisi olduğu tespit edilmiştir. *İmmatür Savunma* düzeyinin artması *Beraber Yaşam* düzeyini arttıracığı tespit edilmiştir.

Tek değişken ile oluşturulan bu modelin açıklama gücünün %4,7 olduğu ($R^2 = 0,047$, $F = 16,753$, $p = 0,000$) *Beraber Yaşam* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %4,7'si oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 22: Savunma Biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Çaba Gösterme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	13,876	1,264		10,982	,000		
İmmatür Savunma	,481	,225	,119	2,135	,033	,895	1,117
Olgun Savunma	,528	,190	,155	2,781	,006	,895	1,117
$R^2 = 0,045$ $F = 9,012$ $p = 0,000$							
Bağımlı Değişken: Çaba Gösterme							
Bağımsız Değişken: İmmatür Savunma, Olgun Savunma							

Dw:1,840

İmmatür Savunma ($\beta = 0,119$, $t = 2,135$, $p = 0,033$) ve *Olgun Savunma* ($\beta = 0,155$, $t = 2,781$, $p = 0,006$) biçimi düzeylerinin çaba gösterme üzerinde anlamlı nedensel etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. *İmmatür* ve *Olgun Savunma* biçimi düzeylerinin artması çaba gösterme düzeyini arttıracaktır.

İki değişken ile oluşturulan modelin açıklama gücünün %4,5 olduğu ($R^2 = 0,045$, $F = 9,012$, $p = 0,000$) *Çaba Gösterme* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %4,5'i iki değişkenli oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 23: Savunma Biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Tam Güven Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	16,266	1,272		12,786	,000
Olgun Savunma	,773	,214	,191	3,607	,000
$R^2 = 0,037$ $F = 13,013$ $p = 0,000$					
Bağımlı Değişken: Tam Güven					
Bağımsız Değişken: Olgun Savunma					

Olgun Savunma ($\beta = 0,191$, $t = 3,607$, $p = 0,000$) biçimi düzeyinin *Romantizm* ve *Tam Güven* tutum düzeylerini pozitif yönde olan etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %3,7 olduğu ($R^2=0,037$, $F=13,013$, $p=0,000$) *Tam Güven* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %3,7'si oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 24: Savunma Biçimleri Düzeyi İle Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	126,735	4,825		26,266	,000
Olgun Savunma	2,163	,813	,142	2,661	,008
$R^2=0,020$ $F=7,080$ $p=0,008$					
Bağımlı Değişken: Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi					
Bağımsız Değişken: Olgun Savunma					

Olgun Savunma ($\beta = 0,142$, $t = 2,661$, $p = 0,008$) biçimi düzeyinin genel *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi üzerinde olan pozitif yönde etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %2,0 olduğu ($R^2=0,020$, $F=7,080$, $p=0,008$) *Romantizm ve Eş Seçimi* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %2,0'si oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

6.1.4. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyleri ile ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arası Regresyon Analizleri

Çocukluk çağı ruhsal travma düzeyinin romantizm ve eş seçimi tutum düzeyleri üzerine olan etkisini tespit etmek amacıyla bağımlı değişkenin romantizm ve eş seçimi tutum düzeylerinin bağımsız değişkenlerin çocukluk çağı ruhsal travma düzeylerinin olduğu çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan regresyon analizi backward yöntemi ile yapılarak modelde anlamsız olan bağımsız değişkenlerin model dışında bırakılması ve sadece anlamlı olanların yer alması sağlanmıştır.

Regresyon analizlerini yapmadan önce modelin tolerans ve VIF ve Durbin Watson istatistikleri hesaplanmıştır. Modelde yer alan değişkenlerin tolerans değerlerinin 1'e yakın ve VIF değerlerinin 10'dan küçük değerlerde olduğu için çoklu doğrusal bağlantı ve Durbin Watson değerlerinin 2'ye çok yakın olması nedeniyle oto korelasyon sorunu olmadığı tespit edilmiştir. Varsayımların sınanmasından sonra backward yöntemi ile çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Çocukluk çağı ruhsal travma düzeylerinin Eş Seçimi Tutum ölçeği alt boyutlarından Beraber Yaşam ve Yalnız ve Tek Doğru düzeyleri üzerinde anlamlı etkiye sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 25: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Aşk Yeterli Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	20,486	,799		25,655	,000
Cinsel İstismar	-,354	,133	-,142	-2,665	,008
$R^2 = 0,020$ $F = 7,102$ $p = 0,008$					
Bağımlı Değişken: Aşk Yeterli					
Bağımsız Değişken: Cinsel İstismar					

Cinsel İstismar ($\beta = -0,142$, $t = -2,665$, $p = 0,008$) düzeyinin *Aşk Yeterli* alt boyutu üzerinde anlamlı etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. *Cinsel İstismar* düzeyi arttıkça *Aşk Yeterli* düzeyi azalmaktadır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %2,0 olduğu ($R^2 = 0,020$, $F = 7,102$, $p = 0,008$) *Aşk Yeterli* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %2,0'ı oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 26: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Çaba Gösterme Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	20,188	,539		37,465	,000
Duygusal İhmal	-,117	,053	-,119	-2,233	,026
$R^2 = 0,014$ $F = 4,985$ $p = 0,026$					
Bağımlı Değişken: Çaba Gösterme					
Bağımsız Değişken: Duygusal İstismar					

Duygusal İhmal ($\beta = -0,119$, $t = -2,233$, $p = 0,026$) düzeyinin *Çaba Gösterme* düzeyi üzerinde anlamlı etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. *Duygusal İhmal* düzeyi puanı arttıkça *Çaba Gösterme* düzeyi azalmaktadır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %1,4 olduğu ($R^2 = 0,014$, $F = 4,985$, $p = 0,026$) *Çaba Gösterme* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %1,4'ü oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 27: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve İdealleştirme Tutum düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	18,246	,700		26,057	,000
Cinsel İstismar	-,261	,116	-,120	-2,241	,026
$R^2 = 0,014$ $F = 5,024$ $p = 0,026$					
Bağımlı Değişken: İdealleştirme					
Bağımsız Değişken: Cinsel İstismar					

Cinsel İstismar ($\beta = -0,120$, $t = -2,241$, $p = 0,026$) düzeyinin *İdealleştirme* üzerinde olan negatif yönlü etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. *Cinsel İstismar* düzeyinin artması *idealleştirme* düzeyini arttırmaktadır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %1,4 olduğu ($R^2 = 0,014$, $F = 5,024$, $p = 0,026$) *İdealleştirme* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %1,4'ü oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 28: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Zıt Kutuplar Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	11,681	,597		19,569	,000
Duygusal İhmal	,117	,058	,108	2,017	,044
$R^2 = 0,012$ $F = 4,068$ $p = 0,044$					
Bağımlı Değişken: Zıt Kutuplar					
Bağımsız Değişken: Duygusal İhmal					

Duygusal İhmal ($\beta = 0,108$, $t = 2,017$, $p = 0,044$) düzeyinin *Zıt Kutuplar* üzerinde olan etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. *Duygusal İhmal* düzeyinin artması *Zıt Kutuplar* düzeyini arttırmaktadır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %1,2 olduğu ($R^2 = 0,012$, $F = 4,068$, $p = 0,044$) *Zıt Kutuplar* düzeyinde meydana gelen değişimin %1,2'si oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 29: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Tam Güven Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Std. Hata	Beta			Tolerans	VIF
(Constant)	23,583	1,003		23,513	,000		
Cinsel İstismar	-,353	,170	-,145	-2,071	,039	,559	1,789
Duygusal İstismar	,530	,145	,267	3,666	,000	,514	1,944
Toplam İstismar	-,127	,044	-,235	-2,854	,005	,402	2,486
$R^2 = 0,065$ $F = 7,948$ $p = 0,000$							
Bağımlı Değişken: Tam Güven							
Bağımsız Değişken: Cinsel İstismar, Duygusal İstismar							

Cinsel İstismar ($\beta = -0,145$, $t = -2,071$, $p = 0,039$), *Duygusal İstismar* ($\beta = 0,267$, $t = 3,666$, $p = 0,000$), *Toplam İstismar* ($\beta = -0,235$, $t = -2,854$, $p = 0,005$) düzeylerinin *Tam Güven* üzerinde anlamlı bir etkiye sahip oldukları tespit edilmiştir. *Cinsel İstismar* ve *Toplam İstismar* düzeyinin artması *Tam Güven* alt boyutunda azalmaya neden olurken *Duygusal İstismar* düzeyinin artması ise *Tam Güven* düzeyinde artmaya neden olmaktadır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %6,5 olduğu ($R^2 = 0,065$, $F = 7,948$, $p = 0,000$) *Tam Güven* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %6,5'inin oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 30: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeyi İle Romantizm ve Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeyi Arasında Nedensel İlişkilerin Tespiti için Yapılan Regresyon Analizi

Model	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
	B	Std. Hata	Beta		
(Constant)	148,007	2,923		50,632	,000
Cinsel İstismar	-1,539	,486	-,168	-3,165	,002
$R^2 = 0,028$ $F = 10,017$ $p = 0,002$					
Bağımlı Değişken: Romantizm ve Eş Seçimi					
Bağımsız Değişken: Cinsel İstismar					

Cinsel İstismar ($\beta = -0,168$, $t = -3,165$, $p = 0,002$) düzeyinin genel *Romantizm ve Eş Seçimi* tutumu üzerinde olan negatif yönde etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. *Cinsel İstismar* düzeyinin artması genel *Romantizm ve Eş Seçimi* tutumu düzeyini azaltmaktadır.

Oluşturulan modelin açıklama gücünün %2,8 olduğu ($R^2 = 0,028$, $F = 10,017$, $p = 0,002$) *Romantizm ve Eş Seçimi* tutum düzeyinde meydana gelen değişimin %2,8'i oluşturulan model tarafından açıklanmaktadır.

5.1.5. Demografik Özelliklere Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin İncelenmesi

Tablo 31: Yaşa Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan ANOVA Analizi

f , \bar{X} ve $s.s.$ Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	\bar{X}	$s.s.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$	$K.O.$	F	P
Fiziksel İhmal	18-21 yaş	160	6,96	2,19	G.Arası	1,383	2	0,691	0,136	0,873
	22-25 yaş	165	7,02	2,43	G.İçi	1780,437	351	5,072		
	26 yaş ve üzeri	29	6,79	1,35	Toplam	1781,819	353			
	Toplam	354	6,98	2,25						
Duygusal İhmal	18-21 yaş	160	9,51	4,36	G.Arası	47,524	2	23,762	1,304	0,273
	22-25 yaş	165	8,96	4,18	G.İçi	6397,913	351	18,228		
	26 yaş ve üzeri	29	10,17	4,23	Toplam	6445,438	353			
	Toplam	354	9,31	4,27						
Duygusal İstismar	18-21 yaş	160	6,74	2,76	G.Arası	11,617	2	5,808	0,931	0,395
	22-25 yaş	165	6,48	2,30	G.İçi	2189,118	351	6,237		
	26 yaş ve üzeri	29	6,14	2,00	Toplam	2200,734	353			
	Toplam	354	6,57	2,50						
Fiziksel İstismar	18-21 yaş	160	5,71	1,92	G.Arası	2,84	2	1,42	0,461	0,631
	22-25 yaş	165	5,57	1,68	G.İçi	1080,677	351	3,079		
	26 yaş ve üzeri	29	5,41	1,02	Toplam	1083,517	353			
	Toplam	354	5,62	1,75						
Cinsel İstismar	18-21 yaş	159	5,57	1,77	G.Arası	3,17	2	1,585	0,383	0,682
	22-25 yaş	165	5,75	2,20	G.İçi	1448,972	350	4,14		
	26 yaş ve üzeri	29	5,52	2,40	Toplam	1452,142	352			
	Toplam	353	5,65	2,03						
Toplam İstismar	18-21 yaş	160	34,46	9,56	G.Arası	36,468	2	18,234	0,215	0,807
	22-25 yaş	165	33,79	9,23	G.İçi	29792,235	351	84,878		
	26 yaş ve üzeri	29	34,03	6,80	Toplam	29828,703	353			
	Toplam	354	34,11	9,19						

Yaşa göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,873$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,273$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,395$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,631$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,682$), *Toplam İstismar* ($p = 0,807$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 32: Cinsiyete Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan t Testi

Cinsiyet		N	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Fiziksel İhmal	Kadın	213	6,70	2,07	-2,840	352	0,005
	Erkek	141	7,39	2,44			
Duygusal İhmal	Kadın	213	9,05	4,38	-1,389	352	0,166
	Erkek	141	9,70	4,09			
Duygusal İstismar	Kadın	213	6,42	2,43	-1,417	352	0,157
	Erkek	141	6,80	2,58			
Fiziksel İstismar	Kadın	213	5,54	1,55	-1,102	352	0,271
	Erkek	141	5,74	2,02			
Cinsel İstismar	Kadın	212	5,51	1,89	-1,562	351	0,119
	Erkek	141	5,86	2,22			
Toplam İstismar	Kadın	213	33,20	8,83	-2,311	352	0,021
	Erkek	141	35,49	9,57			

Cinsiyete göre *Duygusal İhmal* ($p = 0,166$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,157$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,271$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,119$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Cinsiyete göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,005$) ve *Toplam İstismar* ($p = 0,021$) düzeylerinde erkeklerin lehine anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur.

Tablo 33: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan t Testi

Karşı cinsle (duygusal) ilişki deneyiminiz var mı?		N	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Fiziksel İhmal	Evet	334	6,99	2,26	0,191	348	0,849
	Hayır	16	6,88	2,13			
Duygusal İhmal	Evet	334	9,38	4,29	1,548	348	0,122
	Hayır	16	7,69	3,94			
Duygusal İstismar	Evet	334	6,61	2,53	0,952	348	0,342
	Hayır	16	6,00	1,83			
Fiziksel İstismar	Evet	334	5,61	1,75	-0,025	348	0,980
	Hayır	16	5,63	1,93			
Cinsel İstismar	Evet	333	5,64	2,02	-0,934	347	0,351
	Hayır	16	6,13	2,45			
Toplam İstismar	Evet	334	34,21	9,16	0,804	348	0,422
	Hayır	16	32,31	10,54			

Duygusal ilişki deneyimine sahip olma durumuna göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,849$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,122$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,342$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,980$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,351$) ve *Toplam İstismar* ($p = 0,422$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 34: Duygusal İlişki Sayısına Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan ANOVA Analizi

f, \bar{X} ve $s.s.$ Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	\bar{X}	$s.s.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$		F	P
Fiziksel İhmal	tek ilişki	66	6,55	1,95	G.Arası	17,478	3	5,826	1,142	0,332
	2-4 ilişki	164	7,04	2,18	G.İçi	1683,448	330	5,101		
	5-7 ilişki	43	7,26	2,13	Toplam	1700,925	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	7,11	2,80						
	Toplam	334	6,99	2,26						
Duygusal İhmal	tek ilişki	66	9,09	4,15	G.Arası	71,822	3	23,941	1,307	0,272
	2-4 ilişki	164	9,83	4,52	G.İçi	6044,888	330	18,318		
	5-7 ilişki	43	8,60	3,58	Toplam	6116,710	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	9,03	4,19						
	Toplam	334	9,38	4,29						
Duygusal İstismar	tek ilişki	66	6,24	1,91	G.Arası	50,212	3	16,737	2,646	0,051
	2-4 ilişki	164	6,41	2,49	G.İçi	2087,189	330	6,325		
	5-7 ilişki	43	7,40	3,29	Toplam	2137,401	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	6,98	2,55						
	Toplam	334	6,61	2,53						
Fiziksel İstismar	tek ilişki	66	5,56	1,86	G.Arası	1,552	3	0,517	0,168	0,918
	2-4 ilişki	164	5,57	1,61	G.İçi	1013,625	330	3,072		
	5-7 ilişki	43	5,67	1,67	Toplam	1015,177	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	5,74	2,04						
	Toplam	334	5,61	1,75						
Cinsel İstismar	tek ilişki	66	5,52	2,12	G.Arası	18,545	3	6,182	1,519	0,209
	2-4 ilişki	163	5,49	1,69	G.İçi	1338,488	329	4,068		
	5-7 ilişki	43	5,70	1,63	Toplam	1357,033	332	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	6,11	2,81						
	Toplam	333	5,64	2,02						
Toplam İstismar	tek ilişki	66	32,95	8,40	G.Arası	149,923	3	49,974	0,593	0,620
	2-4 ilişki	164	34,32	8,68	G.İçi	27787,406	330	84,204		
	5-7 ilişki	43	34,63	8,68	Toplam	27937,329	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	34,98	11,37						
	Toplam	334	34,21	9,16						

Yaşanılan duygusal ilişkinin sayısına göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,322$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,272$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,918$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,209$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,051$) *Toplam İstismar* ($p = 0,620$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 35: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan ANOVA Analizi

f , \bar{X} ve $s.s.$ Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	\bar{X}	$s.s.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$	$K.O.$	F	P
Fiziksel İhmal	1 yıldan az	109	7,00	2,02	G.Arası	20,879	2	10,440	2,019	0,135
	1-4 yıl	154	6,86	2,26	G.İçi	1541,068	298	5,171		
	5 yıl ve üzeri	38	7,68	2,93	Toplam	1561,947	300	0,000		
	Toplam	301	7,01	2,28						
Duygusal İhmal	1 yıldan az	109	9,71	4,07	G.Arası	98,835	2	49,418	2,816	0,061
	1-4 yıl	154	8,81	3,94	G.İçi	5229,603	298	17,549		
	5 yıl ve üzeri	38	10,37	5,36	Toplam	5328,439	300	0,000		
	Toplam	301	9,33	4,21						
Duygusal İstismar	1 yıldan az	109	6,59	2,82	G.Arası	9,669	2	4,834	0,749	0,474
	1-4 yıl	154	6,52	2,21	G.İçi	1923,627	298	6,455		
	5 yıl ve üzeri	38	7,08	2,94	Toplam	1933,296	300	0,000		
	Toplam	301	6,61	2,54						
Fiziksel İstismar	1 yıldan az	109	5,55	1,85	G.Arası	3,688	2	1,844	0,593	0,553
	1-4 yıl	154	5,57	1,55	G.İçi	926,266	298	3,108		
	5 yıl ve üzeri	38	5,89	2,26	Toplam	929,953	300	0,000		
	Toplam	301	5,60	1,76						
Cinsel İstismar	1 yıldan az	108	5,85	2,32	G.Arası	9,738	2	4,869	1,189	0,306
	1-4 yıl	154	5,46	1,84	G.İçi	1216,448	297	4,096		
	5 yıl ve üzeri	38	5,66	1,82	Toplam	1226,187	299	0,000		
	Toplam	300	5,63	2,03						
Toplam İstismar	1 yıldan az	109	34,64	9,43	G.Arası	405,174	2	202,587	2,423	0,090
	1-4 yıl	154	33,21	8,22	G.İçi	24919,185	298	83,621		
	5 yıl ve üzeri	38	36,68	11,59	Toplam	25324,359	300	0,000		
	Toplam	301	34,17	9,19						

Duygusal ilişkinin süresine göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,135$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,061$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,474$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,553$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,306$), *Toplam İstismar* ($p = 0,090$), düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

Tablo 36: Duygusal İlişkinin devam Edip Etmeme Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere yapılan t Testi

Bu ilişkinizin devam edip etmediği		N	Mean	Std. Deviation	t	sd	p
Fiziksel İhmal	Evet Devam Ediyor	167	6,84	2,18	-0,981	325	0,327
	Hayır Devam Etmiyor	160	7,09	2,31			
Duygusal İhmal	Evet Devam Ediyor	167	9,11	4,02	-1,315	325	0,190
	Hayır Devam Etmiyor	160	9,73	4,55			
Duygusal İstismar	Evet Devam Ediyor	167	6,53	2,65	-0,442	325	0,659
	Hayır Devam Etmiyor	160	6,65	2,36			
Fiziksel İstismar	Evet Devam Ediyor	167	5,68	1,88	1,111	325	0,268
	Hayır Devam Etmiyor	160	5,48	1,47			
Cinsel İstismar	Evet Devam Ediyor	166	5,75	2,26	1,222	324	0,223
	Hayır Devam Etmiyor	160	5,48	1,71			
Toplam İstismar	Evet Devam Ediyor	167	33,87	9,48	-0,545	325	0,586
	Hayır Devam Etmiyor	160	34,42	8,55			

İlişkinin devam edip etmeme durumuna göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,327$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,190$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,659$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,268$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,223$), *Toplam İstismar* ($p = 0,586$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 37: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip Benzetmeme Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Şöyle bir düşündüğünüzde, partnerinizin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benziyor mu?		N	ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Fiziksel İhmal	Evet	94	6,74	2,38	-1,259	311	0,209
	hayır	219	7,09	2,17			
Duygusal İhmal	Evet	94	8,04	3,40	-3,765	311	0,000
	hayır	219	9,99	4,49			
Duygusal İstismar	Evet	94	6,96	3,07	1,282	311	0,201
	hayır	219	6,55	2,31			
Fiziksel İstismar	Evet	94	5,93	1,99	1,910	311	0,057
	hayır	219	5,51	1,68			
Cinsel İstismar	Evet	93	5,58	2,03	-0,479	310	0,632
	hayır	219	5,70	2,09			
Toplam İstismar	Evet	94	33,19	10,12	-1,459	311	0,146
	hayır	219	34,84	8,77			

Partnerin kişilik özelliklerinin anne veya babanın kişilik özelliklerine benzeme durumuna göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,209$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,201$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,057$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,632$), *Toplam İstismar* ($p = 0,146$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Duygusal İhmal ($p = 0,000$) düzeylerinde ise partnerinin kişilik özelliklerini anne veya babasına benzediğini belirtenlerin lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 38: “Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” ve “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

		n	ortalama	Std. Sapma	t	sd	p	
partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor	Fiziksel İhmal	Anne	98	6,67	1,98	-1,147	248	0,252
		Baba	152	6,98	2,12			
	Duygusal İhmal	Anne	98	9,16	3,77	-0,646	248	0,519
		Baba	152	9,51	4,43			
	Duygusal İstismar	Anne	98	6,49	2,15	-0,655	248	0,513
		Baba	152	6,71	2,86			
	Fiziksel İstismar	Anne	98	5,46	1,26	-0,566	248	0,572
		Baba	152	5,57	1,70			
	Cinsel İstismar	Anne	98	5,41	1,55	-1,102	248	0,272
		Baba	152	5,66	1,94			
	Toplam İstismar	Anne	98	33,19	5,97	-1,157	248	0,248
		Baba	152	34,44	9,53			
Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor	Anne	111	6,82	2,08	-0,622	234	0,534	
	Baba	125	6,99	2,16				
	Anne	111	9,53	4,12	0,035	234	0,972	
	Baba	125	9,51	4,43				
	Anne	111	6,49	1,93	-0,819	234	0,413	
	Baba	125	6,75	2,89				
	Anne	111	5,41	1,63	-1,183	234	0,238	
	Baba	125	5,67	1,71				
	Anne	110	5,39	1,38	-1,707	233	0,089	
	Baba	125	5,78	1,98				
	Anne	111	33,59	7,30	-1,003	234	0,317	
	Baba	125	34,70	9,40				

Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor sorusuna anne ya da baba olarak belirtme durumuna göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,252$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,519$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,513$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,572$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,272$) ve *Toplam İstismar* ($p = 0,248$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor sorusuna anne ya da babasını belirtme durumuna göre *Fiziksel İhmal* ($p = 0,534$), *Duygusal İhmal* ($p = 0,972$), *Duygusal İstismar* ($p = 0,413$), *Fiziksel İstismar* ($p = 0,238$), *Cinsel İstismar* ($p = 0,089$), *Toplam İstismar* ($p = 0,317$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

5.1.6. Demografik Özelliklere Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin İncelenmesi

Tablo 39: Yaşa Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

f, \bar{X} ve $s.s.$ Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	\bar{X}	$s.s.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$	$K.O.$	F	P
İmmatür Savunma	18-21 yaş	159	4,63	1,11	G.Arası	1,728	2	0,864	0,801	0,45
	22-25 yaş	162	4,58	0,97	G.İçi	373,408	346	1,079		
	26 yaş ve üzeri	28	4,37	1,00	Toplam	375,136	348			
	Toplam	349	4,59	1,04						
Nevrotik Savunma	18-21 yaş	160	5,24	1,34	G.Arası	0,643	2	0,321	0,204	0,815
	22-25 yaş	162	5,31	1,17	G.İçi	546,231	347	1,574		
	26 yaş ve üzeri	28	5,18	1,24	Toplam	546,874	349			
	Toplam	350	5,27	1,25						
Olgun Savunma	18-21 yaş	160	5,82	1,25	G.Arası	0,151	2	0,075	0,049	0,952
	22-25 yaş	162	5,81	1,25	G.İçi	533,15	347	1,536		
	26 yaş ve üzeri	28	5,74	1,07	Toplam	533,3	349			
	Toplam	350	5,81	1,24						

Yaşa göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,45$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,815$) ve *Olgun Savunma* ($p = 0,952$) biçimi düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 40: Cinsiyete Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Cinsiyet		N	ortalama	Std. Sapma	t	sd	p
İmmatür Savunma	Kadın	210	4,53	1,12	-1,410	347	0,159
	Erkek	139	4,69	0,90			
Nevrotik Savunma	Kadın	211	5,34	1,37	1,403	348	0,162
	Erkek	139	5,15	1,05			
Olgun Savunma	Kadın	211	5,83	1,28	0,432	348	0,666
	Erkek	139	5,78	1,17			

Cinsiyete göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,159$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,162$), *Olgun Savunma* ($p = 0,666$) biçimi düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 41: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Karşı cinsle (duygusal) ilişki deneyiminiz var mı?		N	Ort.	Std. Sapma	t	sd	p
İmmatür Savunma	Evet	330	4,61	1,03	1,540	343	0,124
	Hayır	15	4,19	1,24			
Nevrotik Savunma	Evet	331	5,27	1,26	0,450	344	0,653
	Hayır	15	5,13	1,21			
Olgun Savunma	Evet	331	5,81	1,24	-0,850	344	0,396
	Hayır	15	6,09	0,99			

Karşı cinsle ilişki deneyimine göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,124$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,653$) ve *Olgun Savunma* ($p = 0,396$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 42: Duygusal İlişki Sayısına Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

Puan	f, \bar{X} ve s.s. Değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Grup	N	\bar{X}	s.s.	Var. K.	K.T.	s.d.	K.O.	F'	P
İmmatür Savunma	tek ilişki	66	4,47	1,15	G.Arası	2,926	3	0,975	0,92 6	0,428
	2-4 ilişki	163	4,60	1,00	G.İçi	343,356	32 6	1,053		
	5-7 ilişki	42	4,64	0,94	Toplam	346,282	32 9	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	59	4,78	1,02						
	Toplam	330	4,61	1,03						
Nevrotik Savunma	tek ilişki	66	5,19	1,32	G.Arası	1,642	3	0,547	0,34 2	0,795
	2-4 ilişki	164	5,31	1,22	G.İçi	522,754	32 7	1,599		
	5-7 ilişki	42	5,16	1,25	Toplam	524,396	33 0	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	59	5,36	1,32						
	Toplam	331	5,27	1,26						
Olgun Savunma	tek ilişki	66	5,82	1,28	G.Arası	1,834	3	0,611	0,39 2	0,759
	2-4 ilişki	164	5,87	1,30	G.İçi	509,519	32 7	1,558		
	5-7 ilişki	42	5,77	1,10	Toplam	511,354	33 0	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	59	5,67	1,14						
	Toplam	331	5,81	1,24						

İlişki sayısına göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,428$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,795$), *Olgun Savunma* ($p = 0,759$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 43: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

Puan	f, \bar{X} ve $s.s.$ Değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Grup	N	\bar{X}	$s.s.$	Var. K.	$KT.$	$S.A.$	$K.O.$	F	p
İmmatür Savunma	1 yıldan az	108	4,56	0,95	G.Arası	5,350	2	2,675	2,699	0,069
	1-4 yıl	154	4,61	1,00	G.İçi	294,291	297	0,991		
	5 yıl ve üzeri	38	4,99	1,09	Toplam	299,641	299	0,000		
Nevrotik Savunma	1 yıldan az	108	5,05	1,20	G.Arası	10,310	2	5,155	3,405	0,055
	1-4 yıl	154	5,40	1,26	G.İçi	449,629	297	1,514		
	5 yıl ve üzeri	38	5,53	1,22	Toplam	459,939	299	0,000		
	Toplam	300	5,29	1,24						
Olgun Savunma	1 yıldan az	108	5,64	1,31	G.Arası	7,184	2	3,592	2,328	0,099
	1-4 yıl	154	5,88	1,18	G.İçi	458,246	297	1,543		
	5 yıl ve üzeri	38	6,11	1,30	Toplam	465,430	299	0,000		
	Toplam	300	5,82	1,25						

İlişki süresine göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,069$) *Nevrotik Savunma* ($p = 0,035$) ve *Olgun Savunma* ($p = 0,099$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 44: Duygusal İlişkinin devam Edip Etmeme Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Bu ilişkinizin devam edip etmediği		N	Ort	Std. Sapma	t	sd	p
İmmatür Savunma	Evet Devam Ediyor	166	4,56	0,95	-0,978	321	0,329
	Hayır Devam Etmiyor	157	4,67	1,10			
Nevrotik Savunma	Evet Devam Ediyor	166	5,31	1,28	0,359	322	0,720
	Hayır Devam Etmiyor	158	5,26	1,24			
Olgun Savunma	Evet Devam Ediyor	166	5,86	1,22	0,714	322	0,476
	Hayır Devam Etmiyor	158	5,76	1,28			

İlişkinin devam etme durumuna göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,329$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,720$), *Olgun Savunma* ($p = 0,476$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 45: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip Benzetmeme Durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Şöyle bir düşündüğünüzde, partnerinizin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benziyor mu?		N	Ort.	Std. Sapma	t	sd	p
İmmatür Savunma	Evet	94	4,59	1,06	-0,266	308	0,791
	hayır	216	4,62	1,02			
Nevrotik Savunma	Evet	94	5,37	1,33	0,757	309	0,449
	hayır	217	5,25	1,24			
Olgun Savunma	Evet	94	6,06	1,33	2,171	309	0,031
	hayır	217	5,72	1,22			

Partnerin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benzeme durumuna göre *İmmatür Savunma* ($p = 0,791$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,449$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanırken *Olgun Savunma* ($p = 0,031$) biçimi düzeylerinde evet diyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 46: “Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” ve “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” sorusuna verilen cevap durumuna Göre Savunma Biçimleri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

			N	Ort.	Std. Sapma	t	sd	p
partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor	İmmatür Savunma	Anne	98	4,47	0,95	-1,952	247	0,052
		Baba	151	4,72	1,00			
	Nevrotik Savunma	Anne	98	5,26	1,25	-0,886	248	0,376
		Baba	152	5,41	1,28			
	Olgun Savunma	Anne	98	5,86	1,22	0,641	248	0,522
		Baba	152	5,76	1,28			
partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor	İmmatür Savunma	Anne	111	4,70	0,99	0,968	234	0,334
		Baba	125	4,57	0,99			
	Nevrotik Savunma	Anne	111	5,38	1,19	1,210	234	0,227
		Baba	125	5,19	1,27			
	Olgun Savunma	Anne	111	5,84	1,20	0,798	234	0,426
		Baba	125	5,71	1,29			

“Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” sorusuna anne veya baba deme durumuna göre *İmmatür Savunma* ($p =0,052$), *Nevrotik Savunma* ($p = 0,376$), *Olgun Savunma* ($p =0,522$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

“Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” sorusuna anne veya baba deme durumuna göre *İmmatür Savunma* ($p =0,334$), *Nevrotik Savunma* ($p =0,227$), *Olgun Savunma*($p =0,426$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

5.1.7. Demografik Özelliklere Göre Kişilik Tipolojisi Düzeylerinin İncelenmesi

Tablo 47: Yaşa Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşım Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

f, \bar{X} ve $s.s.$ Değerleri	ANOVA Sonuçları									
	Puan	Grup	N	\bar{X}	$s.s.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$	$K.O.$	F
Dışa Dönüklük	18-21 yaş	160	3,65	0,80	G.Arası	4,496	2	2,248	0,447	0,64
	22-25 yaş	165	3,69	0,88	G.İçi	285,12	351	0,812		
	26 yaş ve üzeri	29	3,80	0,71	Toplam	289,616	353			
	Toplam	354	3,68	0,83						
İçe Dönüklük	18-21 yaş	160	2,47	0,91	G.Arası	4,496	2	2,248	2,767	0,064
	22-25 yaş	165	2,45	0,92	G.İçi	285,12	351	0,812		
	26 yaş ve üzeri	29	2,05	0,73	Toplam	289,616	353			
	Toplam	354	2,42	0,91						
Yumuşak Başlılık	18-21 yaş	160	3,72	0,76	G.Arası	0,381	2	0,191	0,327	0,721
	22-25 yaş	165	3,77	0,77	G.İçi	204,507	351	0,583		
	26 yaş ve üzeri	29	3,66	0,76	Toplam	204,888	353			
	Toplam	354	3,74	0,76						
Düşmanlık	18-21 yaş	160	2,39	1,03	G.Arası	0,73	2	0,365	0,376	0,687
	22-25 yaş	165	2,35	0,96	G.İçi	340,911	351	0,971		
	26 yaş ve üzeri	29	2,22	0,90	Toplam	341,641	353			
	Toplam	354	2,36	0,98						
Sorumluluk	18-21 yaş	160	3,52	0,75	G.Arası	3,221	2	1,611	2,237	0,108
	22-25 yaş	165	3,63	0,94	G.İçi	252,704	351	0,72		
	26 yaş ve üzeri	29	3,28	0,85	Toplam	255,925	353			
	Toplam	354	3,55	0,85						
Dağınıklık	18-21 yaş	160	2,52	1,49	G.Arası	5,809	2	2,905	1,897	0,152
	22-25 yaş	165	2,26	0,98	G.İçi	537,56	351	1,532		
	26 yaş ve üzeri	29	2,38	0,96	Toplam	543,369	353			
	Toplam	354	2,39	1,24						
Duyusal Dengesizlik	18-21 yaş	160	3,32	0,83	G.Arası	5,858	2	2,929	4,294	0,014
	22-25 yaş	165	3,13	0,79	G.İçi	239,454	351	0,682		
	26 yaş ve üzeri	29	2,90	0,98	Toplam	245,312	353			
	Toplam	354	3,20	0,83						
Gelişime Açıklık	18-21 yaş	160	3,64	0,64	G.Arası	0,546	2	0,273	0,524	0,593
	22-25 yaş	165	3,68	0,80	G.İçi	183,076	351	0,522		
	26 yaş ve üzeri	29	3,53	0,67	Toplam	183,622	353			
	Toplam	354	3,65	0,72						
Yeniliğe Kapallık	18-21 yaş	159	2,03	1,22	G.Arası	1,074	2	0,537	0,357	0,7
	22-25 yaş	163	1,96	1,24	G.İçi	521,786	347	1,504		
	26 yaş ve üzeri	28	1,82	1,16	Toplam	522,86	349			
	Toplam	350	1,98	1,22						

Yaşa göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,64$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,064$), *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,721$), *Düşmanlık* ($p = 0,687$), *Sorumluluk* ($p = 0,108$), *Dağınıklık* ($p = 0,152$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,593$), *Yeniliğe Kapallık* ($p = 0,7$), düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Duygusal Dengesizlik ($p = 0,014$) düzeylerinde ise yaşa göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Yapılan Scheffe testi sonucunda 18-21 yaş ve 26 yaş ve üzeri gurup arasında 18-21 yaş olanların lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 48: Cinsiyete Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşım Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Cinsiyet		N	Ortalama	Std. Sapma	t	sd	p
Dışa Dönüklük	Kadın	213	3,68	0,86	-0,021	352	0,983
	Erkek	141	3,68	0,80			
İçe Dönüklük	Kadın	213	2,40	0,96	-0,541	352	0,589
	Erkek	141	2,45	0,82			
Yumuşak Başlılık	Kadın	213	3,83	0,72	2,928	352	0,004
	Erkek	141	3,59	0,81			
Düşmanlık	Kadın	213	2,28	0,96	-1,937	352	0,054
	Erkek	141	2,48	1,01			
Sorumluluk	Kadın	213	3,63	0,81	2,169	352	0,031
	Erkek	141	3,43	0,90			
Dağınıklık	Kadın	213	2,30	0,99	-1,609	352	0,108
	Erkek	141	2,52	1,54			
Duygusal Dengesizlik	Kadın	213	3,25	0,85	1,289	352	0,198
	Erkek	141	3,13	0,80			
Gelişime Açıklık	Kadın	213	3,66	0,62	0,224	352	0,823
	Erkek	141	3,64	0,86			
Yeniliğe Kapalılık	Kadın	211	2,01	1,22	0,555	348	0,580
	Erkek	139	1,94	1,23			

Cinsiyete göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,983$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,589$), *Düşmanlık* ($p = 0,054$), *Dağınıklık* ($p = 0,108$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,198$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,823$), *Yeniliğe Kapalılık* ($p = 0,580$), düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir

Cinsiyete göre *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,004$) ve *Sorumluluk* ($p = 0,031$) kişilik özelliklerinde kadınların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 49: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Karşı cinsle (duygusal) ilişki deneyiminiz var mı?		N	Ortalama	Std. Sapma	t	sd	p
Dışa Dönüklük	Evet	334	3,70	0,83	0,848	348	0,397
	Hayır	16	3,52	0,79			
İçe Dönüklük	Evet	334	2,41	0,90	0,067	348	0,947
	Hayır	16	2,39	0,89			
Yumuşak Başlılık	Evet	334	3,73	0,77	-0,997	348	0,319
	Hayır	16	3,93	0,61			
Düşmanlık	Evet	334	2,36	0,99	0,281	348	0,779
	Hayır	16	2,29	0,82			
Sorumluluk	Evet	334	3,53	0,86	-1,347	348	0,179
	Hayır	16	3,83	0,58			
Dağınıklık	Evet	334	2,40	1,25	1,222	348	0,223
	Hayır	16	2,02	1,06			
Duygusal Dengesizlik	Evet	334	3,20	0,83	1,062	348	0,289
	Hayır	16	2,98	0,74			
Gelişime Açıklık	Evet	334	3,64	0,73	-1,554	348	0,121
	Hayır	16	3,93	0,59			
Yeniliğe Kapalılık	Evet	330	1,99	1,22	1,173	344	0,242
	Hayır	16	1,63	1,09			

Duygusal ilişki deneyimine sahip olma durumuna göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,397$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,947$), *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,319$), *Düşmanlık* ($p = 0,779$), *Sorumluluk* ($p = 0,179$), *Dağınıklık* ($p = 0,223$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,289$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,121$), *Yeniliğe Kapalılık* ($p = 0,242$) kişilik özelliklerinde anlamlı farklılık olmadığı sağlanmıştır.

Tablo 50: Duygusal İlişki Sayısına Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

<i>f</i> , \bar{X} ve <i>s.s.</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{X}	<i>s.s.</i>	Var. K.	<i>K.T.</i>	<i>s.d.</i>	<i>K.O.</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Dışa Dönüklük	tek ilişki	66	3,59	0,91	G.Arası	3,398	3	1,133	0,941	0,421
	2-4 ilişki	164	3,69	0,85	G.İçi	263,487	330	0,798		
	5-7 ilişki	43	3,74	0,82	Toplam	266,885	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	3,83	0,70						
	Toplam	334	3,70	0,83						
İçe Dönüklük	tek ilişki	66	2,56	0,90	G.Arası	3,398	3	1,133	1,419	0,237
	2-4 ilişki	164	2,31	0,89	G.İçi	263,487	330	0,798		
	5-7 ilişki	43	2,47	0,74	Toplam	266,885	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	2,45	0,99						
	Toplam	334	2,41	0,90						
Yumuşak Başlılık	tek ilişki	66	3,75	0,79	G.Arası	0,232	3	0,077	0,129	0,943
	2-4 ilişki	164	3,71	0,75	G.İçi	197,209	330	0,598		
	5-7 ilişki	43	3,79	0,83	Toplam	197,441	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	3,73	0,76						
	Toplam	334	3,73	0,77						
Düşmanlık	tek ilişki	66	2,21	0,91	G.Arası	7,563	3	2,521	2,586	0,053
	2-4 ilişki	164	2,30	1,01	G.İçi	321,675	330	0,975		
	5-7 ilişki	43	2,68	0,82	Toplam	329,238	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	2,48	1,09						
	Toplam	334	2,36	0,99						
Sorumluluk	tek ilişki	66	3,72	0,84	G.Arası	4,195	3	1,398	1,890	0,131
	2-4 ilişki	164	3,50	0,78	G.İçi	244,147	330	0,740		
	5-7 ilişki	43	3,33	0,77	Toplam	248,342	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	3,56	1,11						
	Toplam	334	3,53	0,86						
Dağınıklık	tek ilişki	66	2,41	1,98	G.Arası	5,142	3	1,714	1,093	0,352
	2-4 ilişki	164	2,30	0,99	G.İçi	517,291	330	1,568		
	5-7 ilişki	43	2,67	0,85	Toplam	522,433	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	2,48	1,11						
	Toplam	334	2,40	1,25						
Duygusal Dengesizlik	tek ilişki	66	3,14	0,89	G.Arası	0,667	3	0,222	0,317	0,813
	2-4 ilişki	164	3,19	0,83	G.İçi	231,296	330	0,701		
	5-7 ilişki	43	3,26	0,83	Toplam	231,963	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	3,26	0,79						
	Toplam	334	3,20	0,83						
Gelişime Açıklık	tek ilişki	66	3,60	0,66	G.Arası	2,262	3	0,754	1,429	0,234
	2-4 ilişki	164	3,63	0,75	G.İçi	174,065	330	0,527		
	5-7 ilişki	43	3,51	0,77	Toplam	176,327	333	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	3,79	0,70						
	Toplam	334	3,64	0,73						
Yeniliğe Kapalılık	tek ilişki	66	2,03	1,30	G.Arası	3,904	3	1,301	0,868	0,458
	2-4 ilişki	161	1,89	1,18	G.İçi	489,068	326	1,500		
	5-7 ilişki	42	2,21	1,18	Toplam	492,973	329	0,000		
	8 ilişki ve yukarısı	61	2,05	1,30						
	Toplam	330	1,99	1,22						

Duygusal ilişki sayısına göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,421$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,237$), *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,943$), *Düşmanlık* ($p = 0,053$), *Sorumluluk* ($p = 0,131$), *Dağınıklık* ($p = 0,352$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,813$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,234$), *Yeniliğe Kapalılık* ($p = 0,458$) kişilik özelliklerinde ilişki sayısının anlamlı bir farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 51: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

f , \bar{X} ve $S.S.$ Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	\bar{X}	$S.S.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$	$K.O.$	F	P
Dışa Dönüklük	1 yıldan az	109	3,69	0,84	G.Arası	0,378	2	0,189	0,857	0,425
	1-4 yıl	154	3,76	0,83	G.İçi	248,673	298	0,834		
	5 yıl ve üzeri	38	3,56	1,00	Toplam	249,051	300	0,000		
	Toplam	301	3,71	0,86						
İçe Dönüklük	1 yıldan az	109	2,44	0,83	G.Arası	0,378	2	0,189	0,227	0,797
	1-4 yıl	154	2,36	0,99	G.İçi	248,673	298	0,834		
	5 yıl ve üzeri	38	2,41	0,78	Toplam	249,051	300	0,000		
	Toplam	301	2,40	0,91						
Yumuşak Başlılık	1 yıldan az	109	3,70	0,72	G.Arası	0,557	2	0,279	0,464	0,629
	1-4 yıl	154	3,74	0,78	G.İçi	178,876	298	0,600		
	5 yıl ve üzeri	38	3,84	0,89	Toplam	179,433	300	0,000		
	Toplam	301	3,74	0,77						
Düşmanlık	1 yıldan az	109	2,40	0,96	G.Arası	1,532	2	0,766	0,783	0,458
	1-4 yıl	154	2,35	1,02	G.İçi	291,622	298	0,979		
	5 yıl ve üzeri	38	2,17	0,95	Toplam	293,154	300	0,000		
	Toplam	301	2,34	0,99						
Sorumluluk	1 yıldan az	109	3,39	0,76	G.Arası	4,036	2	2,018	2,748	0,066
	1-4 yıl	154	3,61	0,93	G.İçi	218,829	298	0,734		
	5 yıl ve üzeri	38	3,69	0,82	Toplam	222,866	300	0,000		
	Toplam	301	3,54	0,86						
Dağınıklık	1 yıldan az	109	2,46	0,97	G.Arası	1,279	2	0,640	0,390	0,677
	1-4 yıl	154	2,40	1,53	G.İçi	488,382	298	1,639		
	5 yıl ve üzeri	38	2,24	0,85	Toplam	489,661	300	0,000		
	Toplam	301	2,40	1,28						
Duygusal Dengesizlik	1 yıldan az	109	3,34	0,78	G.Arası	3,115	2	1,557	2,201	0,112
	1-4 yıl	154	3,17	0,87	G.İçi	210,879	298	0,708		
	5 yıl ve üzeri	38	3,04	0,90	Toplam	213,994	300	0,000		
	Toplam	301	3,21	0,84						
Gelişime Açıklık	1 yıldan az	109	3,63	0,70	G.Arası	0,256	2	0,128	0,235	0,790
	1-4 yıl	154	3,64	0,75	G.İçi	161,962	298	0,543		
	5 yıl ve üzeri	38	3,72	0,77	Toplam	162,218	300	0,000		
	Toplam	301	3,64	0,74						
Yeniliğe Kapalılık	1 yıldan az	108	1,96	1,20	G.Arası	0,108	2	0,054	0,037	0,964
	1-4 yıl	151	1,98	1,21	G.İçi	431,555	294	1,468		
	5 yıl ve üzeri	38	1,92	1,26	Toplam	431,663	296	0,000		
	Toplam	297	1,97	1,21						

İlişki süresine göre yapılan incelemede *Dışa Dönüklük* ($p = 0,425$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,797$), *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,629$), *Düşmanlık* ($p = 0,458$), *Sorumluluk* ($p = 0,066$), *Dağınıklık* ($p = 0,677$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,112$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,790$), *Yeniliğe Kapalılık* ($p = 0,964$) kişilik özelliği düzeylerinde ilişki süresinin anlamlı farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 52: Duygusal İlişkinin Devam Edip Etmeme Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Bu ilişkinizin devam edip etmediği		N	Mean	Std. Deviation	t	sd	p
Dışa Dönüklük	Evet Devam Ediyor	167	3,73	0,82	0,433	325	0,665
	Hayır Devam Etmiyor	160	3,69	0,85			
İçe Dönüklük	Evet Devam Ediyor	167	2,33	0,88	-1,459	325	0,146
	Hayır Devam Etmiyor	160	2,48	0,92			
Yumuşak Başlılık	Evet Devam Ediyor	167	3,72	0,77	-0,505	325	0,614
	Hayır Devam Etmiyor	160	3,77	0,76			
Düşmanlık	Evet Devam Ediyor	167	2,27	0,94	-1,367	325	0,173
	Hayır Devam Etmiyor	160	2,42	1,02			
Sorumluluk	Evet Devam Ediyor	167	3,58	0,88	0,794	325	0,428
	Hayır Devam Etmiyor	160	3,50	0,84			
Dağınıklık	Evet Devam Ediyor	167	2,31	0,97	-1,238	325	0,217
	Hayır Devam Etmiyor	160	2,48	1,49			
Duygusal Dengesizlik	Evet Devam Ediyor	167	3,18	0,85	-0,474	325	0,636
	Hayır Devam Etmiyor	160	3,23	0,83			
Gelişime Açıklık	Evet Devam Ediyor	167	3,68	0,66	0,952	325	0,342
	Hayır Devam Etmiyor	160	3,60	0,79			
Yeniliğe Kapalılık	Evet Devam Ediyor	166	1,81	1,08	-2,455	321	0,015
	Hayır Devam Etmiyor	157	2,13	1,30			

İlişkinin devam etme durumuna göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,665$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,146$), *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,614$), *Düşmanlık* ($p = 0,173$), *Sorumluluk* ($p = 0,428$), *Dağınıklık* ($p = 0,217$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,636$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,342$), kişilik özelliği düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

İlişkinin devam etme durumuna göre *Yeniliğe Kapalılık* ($p = 0,015$) kişilik özelliği düzeyinde ise ilişkisi devam etmeyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 53: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip benzetmeme Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Şöyle bir düşündüğünüzde, partnerinizin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benziyor mu?	N	ortalama	Std. Sapma	t	sd	p	
Dışa Dönüklük	Evet	94	3,74	0,89	0,633	311	0,527
	hayır	219	3,67	0,82			
İçe Dönüklük	Evet	94	2,48	0,91	0,750	311	0,454
	hayır	219	2,40	0,86			
Yumuşak Başlılık	Evet	94	3,90	0,69	2,393	311	0,017
	hayır	219	3,68	0,79			
Düşmanlık	Evet	94	2,26	0,92	-1,580	311	0,115
	hayır	219	2,45	1,01			
Sorumluluk	Evet	94	3,89	0,80	5,027	311	0,000
	hayır	219	3,38	0,85			
Dağınıklık	Evet	94	2,22	1,01	-2,049	311	0,041
	hayır	219	2,53	1,34			
Duygusal Dengesizlik	Evet	94	3,30	0,81	1,250	311	0,212
	hayır	219	3,18	0,82			
Gelişime Açıklık	Evet	94	3,80	0,67	2,330	311	0,020
	hayır	219	3,59	0,76			
Yeniliğe Kapalılık	Evet	91	1,80	1,11	-1,874	307	0,062
	hayır	218	2,09	1,26			

Partnerin kişilik özellikleri anne/ babanın kişilik özelliklerine benzeme durumuna göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,527$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,454$), *Düşmanlık* ($p = 0,115$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,212$), *Yeniliğe Kapalılık* ($p = 0,062$) kişilik özelliklerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanırken, *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,017$), *Sorumluluk* ($p = 0,000$) ve *Gelişime Açıklık* ($p = 0,020$) kişilik özellikleri düzeyinde evet diyenlerin lehine *Dağınıklık* ($p = 0,041$) kişilik özelliği düzeyinde ise hayır diyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

Tablo 54: “Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

		N	ortalama	Std. Sapma	t	sd	p
Dışa Dönüklük	Anne	98	3,76	0,79	1,046	248	0,297
	Baba	152	3,65	0,85			
İçe Dönüklük	Anne	98	2,39	0,86	-0,079	248	0,937
	Baba	152	2,40	0,95			
Yumuşak Başlılık	Anne	98	3,73	0,84	-0,168	248	0,867
	Baba	152	3,74	0,72			
Düşmanlık	Anne	98	2,28	1,02	-0,292	248	0,771
	Baba	152	2,32	1,02			
Sorumluluk	Anne	98	3,51	0,84	-0,251	248	0,802
	Baba	152	3,53	0,90			
Dağınıklık	Anne	98	2,32	1,04	-0,299	248	0,765
	Baba	152	2,36	0,98			
Duygusal Dengesizlik	Anne	98	3,13	0,86	-1,430	248	0,154
	Baba	152	3,29	0,84			
Gelişime Açıklık	Anne	98	3,67	0,82	1,137	248	0,256
	Baba	152	3,57	0,67			
Yeniliğe Kapalılık	Anne	97	1,80	1,06	-1,847	245	0,066
	Baba	150	2,09	1,29			

“Partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” sorusuna anne ya da baba deme durumuna göre *Dışa Dönüklük* ($p =0,297$), *İçe Dönüklük* ($p =0,937$), *Yumuşak Başlılık* ($p =0,867$), *Düşmanlık* ($p =0,771$), *Sorumluluk* ($p =0,802$), *Dağınıklık* ($p =0,765$), *Duygusal Dengesizlik* ($p =0,154$), *Gelişime Açıklık* ($p =0,256$), *Yeniliğe Kapalılık* ($p =0,066$) kişilik düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 55: “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Kişilik Tipolojileri Düzeylerinin Farklılaşım Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

		N	ortalama	Std. Sapma	t	sd	p
Dışa Dönüklük	Anne	111	3,66	0,83	-0,332	234	0,740
	Baba	125	3,70	0,86			
İçe Dönüklük	Anne	111	2,38	0,95	0,020	234	0,984
	Baba	125	2,38	0,90			
Yumuşak Başlılık	Anne	111	3,67	0,79	-0,913	234	0,362
	Baba	125	3,76	0,76			
Düşmanlık	Anne	111	2,30	0,94	0,423	234	0,673
	Baba	125	2,24	1,03			
Sorumluluk	Anne	111	3,47	0,88	-0,316	234	0,752
	Baba	125	3,51	0,88			
Dağınıklık	Anne	111	2,43	1,00	0,838	234	0,403
	Baba	125	2,32	1,00			
Duygusal Dengesizlik	Anne	111	3,22	0,87	0,380	234	0,704
	Baba	125	3,17	0,87			
Gelişime Açıklık	Anne	111	3,55	0,74	-0,592	234	0,554
	Baba	125	3,61	0,77			
Yeniliğe Kapallık	Anne	110	1,94	1,20	-0,407	231	0,685
	Baba	123	2,00	1,19			

“Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” sorusuna anne ya da baba deme durumuna göre *Dışa Dönüklük* ($p = 0,740$), *İçe Dönüklük* ($p = 0,984$), *Yumuşak Başlılık* ($p = 0,362$), *Düşmanlık* ($p = 0,673$), *Sorumluluk* ($p = 0,752$), *Dağınıklık* ($p = 0,403$), *Duygusal Dengesizlik* ($p = 0,704$), *Gelişime Açıklık* ($p = 0,554$) ve *Yeniliğe Kapallık* ($p = 0,685$) kişilik özellikleri düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

5.1.8. Demografik Özelliklere Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Göre Düzeylerinin İncelenmesi

Tablo 56: Yaşa Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

Puan	Grup	f, \bar{X} ve S.S. Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	\bar{X}	S.S.	Var. K.	K.T.	S.d.	K.O.	F	p
Beraber Yaşam	18-21 yaş	158	15,33	7,27	G.Arası	123,21	2	61,605	1,184	0,307
	22-25 yaş	161	15,52	7,22	G.İçi	17946,27	345	52,018		
	26 yaş ve üzeri	29	17,55	6,83	Toplam	18069,48	347			
	Toplam	348	15,60	7,22						
Yalnız ve Tek Doğru	18-21 yaş	158	17,36	5,01	G.Arası	2,541	2	1,271	0,052	0,95
	22-25 yaş	161	17,19	4,89	G.İçi	8463,605	345	24,532		
	26 yaş ve üzeri	29	17,21	4,97	Toplam	8466,147	347			
	Toplam	348	17,27	4,94						
Aşk Yeterli	18-21 yaş	158	18,08	5,46	G.Arası	56,065	2	28,033	1,078	0,341
	22-25 yaş	161	18,83	4,74	G.İçi	8970,909	345	26,003		
	26 yaş ve üzeri	29	19,10	4,98	Toplam	9026,974	347			
	Toplam	348	18,51	5,10						
Çaba Gösterme	18-21 yaş	158	18,81	4,60	G.Arası	36,754	2	18,377	1,028	0,359
	22-25 yaş	161	19,28	3,84	G.İçi	6165,416	345	17,871		
	26 yaş ve üzeri	29	19,90	4,15	Toplam	6202,17	347			
	Toplam	348	19,12	4,23						
İdealleştirme	18-21 yaş	158	16,41	4,46	G.Arası	46,317	2	23,159	1,174	0,31
	22-25 yaş	161	16,96	4,45	G.İçi	6806,887	345	19,73		
	26 yaş ve üzeri	29	17,59	4,28	Toplam	6853,204	347			
	Toplam	348	16,76	4,44						
Zıt Kutuplar	18-21 yaş	158	12,74	4,94	G.Arası	1,781	2	0,891	0,041	0,96
	22-25 yaş	161	12,81	4,65	G.İçi	7545,943	345	21,872		
	26 yaş ve üzeri	29	12,55	3,08	Toplam	7547,724	347			
	Toplam	348	12,76	4,66						
Tam Güven	18-21 yaş	158	20,39	5,12	G.Arası	61,311	2	30,655	1,238	0,291
	22-25 yaş	161	20,93	4,82	G.İçi	8543,368	345	24,763		
	26 yaş ve üzeri	29	21,86	5,05	Toplam	8604,678	347			
	Toplam	348	20,76	4,98						
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	18-21 yaş	158	137,37	19,75	G.Arası	1630,672	2	815,336	2,336	0,098
	22-25 yaş	161	140,43	17,73	G.İçi	120434,604	345	349,086		
	26 yaş ve üzeri	29	144,69	17,82	Toplam	122065,276	347			
	Toplam	348	139,40	18,76						

Yaşa Göre Beraber Yaşam ($p = 0,307$), Yalnız ve Tek Doğru ($p = 0,95$), Aşk Yeterli ($p = 0,341$), Çaba Gösterme ($p = 0,359$), İdealleştirme ($p = 0,31$), Zıt

Kutuplar ($p = 0,96$), *Tam Güven* ($p = 0,291$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,098$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 57: Cinsiyete Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Cinsiyet		N	Ort.	Std. Sapma	t	sd	p
Beraber Yaşam	Kadın	211	14,27	7,15	-4,395	346	0,000
	Erkek	137	17,66	6,85			
Yalnız ve Tek Doğru	Kadın	211	17,45	5,10	0,857	346	0,392
	Erkek	137	16,99	4,68			
Aşk Yeterli	Kadın	211	18,21	5,03	-1,364	346	0,174
	Erkek	137	18,97	5,19			
Çaba Gösterme	Kadın	211	19,44	4,19	1,748	346	0,081
	Erkek	137	18,63	4,26			
İdealleştirme	Kadın	211	16,75	4,38	-0,066	346	0,947
	Erkek	137	16,78	4,56			
Zıt Kutuplar	Kadın	211	12,73	4,81	-0,166	346	0,868
	Erkek	137	12,81	4,45			
Tam Güven	Kadın	211	21,11	4,97	1,606	346	0,109
	Erkek	137	20,23	4,96			
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	Kadın	211	138,64	18,20	-0,940	346	0,348
	Erkek	137	140,57	19,59			

Cinsiyete göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,000$) düzeylerinde erkeklerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,392$), *Aşk Yeterli* ($p = 0,174$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,081$), *İdealleştirme* ($p = 0,947$), *Zıt Kutuplar* ($p = 0,868$), *Tam Güven* ($p = 0,109$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,348$) düzeylerinde ise anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 58: Duygusal İlişki Deneyimine Sahip Olma Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Karşı cinsle (duygusal) ilişki deneyiminiz var mı?		N	Mean	Std. Deviation	t	sd	p
Beraber Yaşam	Evet	329	15,78	7,19	2,447	342	0,015
	Hayır	15	11,13	7,25			
Yalnız ve Tek Doğru	Evet	329	17,29	4,96	0,370	342	0,711
	Hayır	15	16,80	5,09			
Aşk Yeterli	Evet	329	18,52	5,09	0,089	342	0,929
	Hayır	15	18,40	5,78			
Çaba Gösterme	Evet	329	19,13	4,23	0,176	342	0,860
	Hayır	15	18,93	4,53			
İdealleştirme	Evet	329	16,84	4,48	1,051	342	0,294
	Hayır	15	15,60	4,14			
Zıt Kutuplar	Evet	329	12,69	4,69	-0,738	342	0,461
	Hayır	15	13,60	4,31			
Tam Güven	Evet	329	20,77	4,96	-0,376	342	0,708
	Hayır	15	21,27	5,65			
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	Evet	329	139,63	18,68	1,042	342	0,298
	Hayır	15	134,47	20,90			

Duygusal ilişki deneyimine sahip olma durumuna göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,015$) düzeyinde duygusal ilişki deneyimine sahip olanların lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,711$), *Aşk Yeterli* ($p = 0,929$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,860$), *İdealleştirme* ($p = 0,294$), *Zıt Kutuplar* ($p = 0,461$), *Tam Güven* ($p = 0,708$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,298$) düzeylerinde ise ilişki deneyimine sahip olma durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 59: Duygusal İlişki Sayısına Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

Puan	f, \bar{X} ve S.S. Değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Grup	N	\bar{X}	S.S.	Var. K.	K.T.	S.d.	K.O.	F	P
Beraber Yaşam	tek ilişki	64	14,72	7,52	G.Arası	178,929	3	59,643	1,155	0,327
	2-4 ilişki	163	15,61	6,96	G.İçi	16789,314	325	51,659		
	5-7 ilişki	42	17,14	7,43	Toplam	16968,243	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	16,42	7,26						
	Toplam	329	15,78	7,19						
Yalnız ve Tek Doğru	tek ilişki	64	18,45	5,25	G.Arası	167,623	3	55,874	2,295	0,078
	2-4 ilişki	163	17,36	4,63	G.İçi	7913,520	325	24,349		
	5-7 ilişki	42	16,17	5,15	Toplam	8081,143	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	16,62	5,25						
	Toplam	329	17,29	4,96						
Aşk Yeterli	tek ilişki	64	19,11	5,75	G.Arası	70,075	3	23,358	0,900	0,441
	2-4 ilişki	163	18,49	4,91	G.İçi	8434,047	325	25,951		
	5-7 ilişki	42	17,48	4,89	Toplam	8504,122	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	18,70	4,98						
	Toplam	329	18,52	5,09						
Çaba Gösterme	tek ilişki	64	18,83	4,21	G.Arası	45,361	3	15,120	0,842	0,471
	2-4 ilişki	163	19,45	3,99	G.İçi	5834,019	325	17,951		
	5-7 ilişki	42	19,24	4,74	Toplam	5879,380	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	18,52	4,53						
	Toplam	329	19,13	4,23						
İdealleştirme	tek ilişki	64	16,06	4,72	G.Arası	206,749	3	68,916	3,519	0,015
	2-4 ilişki	163	16,94	4,48	G.İçi	6365,713	325	19,587		
	5-7 ilişki	42	18,64	4,01	Toplam	6572,462	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	16,13	4,22						
	Toplam	329	16,84	4,48						
Zıt Kutuplar	tek ilişki	64	11,20	4,52	G.Arası	203,416	3	67,805	3,147	0,025
	2-4 ilişki	163	13,08	4,64	G.İçi	7002,961	325	21,548		
	5-7 ilişki	42	12,38	3,70	Toplam	7206,377	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	13,43	5,31						
	Toplam	329	12,69	4,69						
Tam Güven	tek ilişki	64	20,56	5,26	G.Arası	32,970	3	10,990	0,445	0,721
	2-4 ilişki	163	20,63	4,79	G.İçi	8032,933	325	24,717		
	5-7 ilişki	42	21,57	5,27	Toplam	8065,903	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	20,82	4,93						
	Toplam	329	20,77	4,96						
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	tek ilişki	64	137,95	20,78	G.Arası	337,773	3	112,591	0,321	0,810
	2-4 ilişki	163	140,27	17,72	G.İçi	114080,987	325	351,018		
	5-7 ilişki	42	140,79	18,85	Toplam	114418,760	328	0,000		
	8 ilişki ve yukarısi	60	138,87	19,06						
	Toplam	329	139,63	18,68						

İlişki sayısına göre *Berber Yaşam* ($p = 0,327$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,078$), *Aşk Yeterli* ($p =0,441$), *Çaba Gösterme* ($p =0,471$), *Tam Güven* ($p =0,721$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p =0,810$), düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

İlişki sayısına göre *İdealleştirme* ($p = 0,015$) ve *Zıt Kutuplar* ($p =0,025$) düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan Post-Hoc analizi sonucunda, idealleştirme alt boyutunda tek ilişki yaşayanlar ile 5-7 ilişki yaşayanlar arasında 5-7 ilişki yaşayanlar lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır ($p =0,036$)

Zıt kutuplar alt boyutunda, tek ilişki yaşayanlar ile 2-4 ilişki ($p =0,039$), ve 8 ilişki ve yukarısı ($p =0,047$) ilişki yaşayanlar arasında tek ilişki yaşayanların lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 60: Duygusal İlişkinin Süresine Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan ANOVA Analizi

f , \bar{X} ve $S.S.$ Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	\bar{X}	$S.S.$	Var. K.	$K.T.$	$s.d.$	$K.O.$	F	P
Beraber Yaşam	1 yıldan az	108	16,85	6,98	G.Arasi	327,590	2	163,795	3,248	0,040
	1-4 yıl	152	15,91	7,25	G.İci	14828,437	294	50,437		
	5 yıl ve üzeri	37	13,41	6,85	Toplam	15156,027	296	0,000		
	Toplam	297	15,94	7,16						
Yalnız ve Tek Doğru	1 yıldan az	108	16,75	5,19	G.Arasi	39,985	2	19,993	0,809	0,446
	1-4 yıl	152	17,54	4,81	G.İci	7268,446	294	24,723		
	5 yıl ve üzeri	37	17,35	4,98	Toplam	7308,431	296	0,000		
	Toplam	297	17,23	4,97						
Aşk Yeterli	1 yıldan az	108	17,75	4,79	G.Arasi	99,008	2	49,504	1,976	0,140
	1-4 yıl	152	18,95	5,13	G.İci	7365,901	294	25,054		
	5 yıl ve üzeri	37	17,97	5,11	Toplam	7464,909	296	0,000		
	Toplam	297	18,39	5,02						
Çaba Gösterme	1 yıldan az	108	19,08	4,19	G.Arasi	21,466	2	10,733	0,593	0,553
	1-4 yıl	152	19,39	4,38	G.İci	5321,430	294	18,100		
	5 yıl ve üzeri	37	18,57	3,89	Toplam	5342,896	296	0,000		
	Toplam	297	19,18	4,25						
İdealleştirme	1 yıldan az	108	17,58	4,56	G.Arasi	76,264	2	38,132	1,909	0,150
	1-4 yıl	152	16,49	4,53	G.İci	5871,251	294	19,970		
	5 yıl ve üzeri	37	16,84	3,91	Toplam	5947,515	296	0,000		
	Toplam	297	16,93	4,48						
Zıt Kutuplar	1 yıldan az	108	13,09	4,83	G.Arasi	33,609	2	16,804	0,766	0,466
	1-4 yıl	152	12,39	4,66	G.İci	6453,065	294	21,949		
	5 yıl ve üzeri	37	12,95	4,35	Toplam	6486,673	296	0,000		
	Toplam	297	12,71	4,68						
Tam Güven	1 yıldan az	108	20,76	4,64	G.Arasi	37,436	2	18,718	0,773	0,462
	1-4 yıl	152	21,13	5,01	G.İci	7115,339	294	24,202		
	5 yıl ve üzeri	37	20,03	5,33	Toplam	7152,774	296	0,000		
	Toplam	297	20,86	4,92						
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	1 yıldan az	108	140,33	16,92	G.Arasi	1048,548	2	524,274	1,543	0,216
	1-4 yıl	152	140,64	19,32	G.İci	99926,126	294	339,885		
	5 yıl ve üzeri	37	134,84	18,93	Toplam	100974,673	296	0,000		
	Toplam	297	139,80	18,47						

Duygusal ilişkinin süresine göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,40$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,446$), *Aşk Yeterli* ($p = 0,140$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,553$), *İdealleştirme* ($p = 0,150$), *Zıt Kutuplar* ($p = 0,466$), *Tam Güven* ($p = 0,462$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,216$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 61: Duygusal İlişkinin Devam Edip Etmeme Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Bu ilişkinizin devam edip etmediği		N	Mean	Std. Deviation	t	sd	p
Beraber Yaşam	Evet Devam Ediyor	167	15,67	7,11	-0,360	320	0,719
	Hayır Devam Etmiyor	155	15,96	7,37			
Yalnız ve Tek Doğru	Evet Devam Ediyor	167	17,97	5,17	2,425	320	0,016
	Hayır Devam Etmiyor	155	16,63	4,70			
Aşk Yeterli	Evet Devam Ediyor	167	18,66	4,93	0,571	320	0,568
	Hayır Devam Etmiyor	155	18,34	5,23			
Çaba Gösterme	Evet Devam Ediyor	167	19,20	4,04	0,213	320	0,832
	Hayır Devam Etmiyor	155	19,10	4,46			
İdealleştirme	Evet Devam Ediyor	167	16,87	4,43	0,109	320	0,913
	Hayır Devam Etmiyor	155	16,82	4,56			
Zıt Kutuplar	Evet Devam Ediyor	167	12,35	4,50	-1,359	320	0,175
	Hayır Devam Etmiyor	155	13,05	4,79			
Tam Güven	Evet Devam Ediyor	167	20,72	4,97	-0,418	320	0,676
	Hayır Devam Etmiyor	155	20,95	4,90			
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	Evet Devam Ediyor	167	140,30	18,32	0,526	320	0,599
	Hayır Devam Etmiyor	155	139,21	18,72			

İlişkinin devam etme durumuna göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,719$), *Aşk Yeterli* ($p = 0,568$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,832$), *İdealleştirme* ($p = 0,913$), *Zıt Kutuplar* ($p = 0,175$), *Tam Güven* ($p = 0,676$) ve *Genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* ($p = 0,599$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

İlişkinin devam etme durumuna göre *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,016$) düzeylerinde ise ilişkisi devam edenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

Tablo 62: Partnerin Kişilik Özellikleri Anne/ Baba Kişilik Özelliklerine Benzetip Benzetmeme Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

Şöyle bir düşündüğünüzde, partnerinizin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benziyor mu?		N	Mean	Std. Deviation	t	sd	p
Beraber Yaşam	Evet	93	15,31	7,09	-0,892	307	0,373
	hayır	216	16,11	7,28			
Yalnız ve Tek Doğru	Evet	93	18,78	5,30	3,735	307	0,000
	hayır	216	16,51	4,72			
Aşk Yeterli	Evet	93	19,82	5,06	3,322	307	0,001
	hayır	216	17,75	4,98			
Çaba Gösterme	Evet	93	19,32	4,28	0,534	307	0,594
	hayır	216	19,04	4,32			
İdealleştirme	Evet	93	16,32	4,64	-1,161	307	0,246
	hayır	216	16,96	4,31			
Zıt Kutuplar	Evet	93	11,60	4,93	-2,635	307	0,009
	hayır	216	13,10	4,43			
Tam Güven	Evet	93	21,44	4,71	1,531	307	0,127
	hayır	216	20,50	5,06			
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	Evet	93	141,43	18,87	1,333	307	0,184
	hayır	216	138,36	18,44			

Partnerin kişilik özelliklerini anne yada baba kişilik özelliklerine benzetme durumuna göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,373$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,594$), *İdealleştirme* ($p = 0,246$), *Tam Güven* ($p = 0,127$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,184$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Partnerin kişilik özelliklerini anne yada baba kişilik özelliklerine benzetme durumuna göre *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,000$) ve *Aşk Yeterli* ($p = 0,001$) düzeylerinde evet diyenlerin lehine *Zıt Kutuplar* ($p = 0,009$) düzeylerinde ise hayır diyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

Tablo 63: “partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

		N	Mean	Std. Deviation	t	sd	p
Beraber Yaşam	Anne	98	16,51	7,13	1,122	245	0,263
	Baba	149	15,46	7,29			
Yalnız ve Tek Doğru	Anne	98	17,62	4,38	0,394	245	0,694
	Baba	149	17,37	5,28			
Aşk Yeterli	Anne	98	18,68	4,80	0,270	245	0,787
	Baba	149	18,52	4,72			
Çaba Gösterme	Anne	98	19,38	4,26	0,362	245	0,718
	Baba	149	19,18	4,11			
İdealleştirme	Anne	98	17,58	4,15	1,738	245	0,084
	Baba	149	16,57	4,68			
Zıt Kutuplar	Anne	98	13,08	4,08	0,784	245	0,434
	Baba	149	12,60	5,14			
Tam Güven	Anne	98	21,43	4,73	1,275	245	0,203
	Baba	149	20,63	4,86			
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	Anne	98	143,33	17,23	2,099	245	0,037
	Baba	149	138,61	17,31			

“partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” sorusuna anne yada baba cevabını verme durumuna göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,263$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,694$), *Aşk Yeterli* ($p = 0,787$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,718$), *İdealleştirme* ($p = 0,084$), *Zıt Kutuplar* ($p = 0,434$), *Tam Güven* ($p = 0,203$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

“partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” sorusuna anne yada baba cevabını verme durumuna göre *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,037$) düzeylerinde ise anne cevabını verenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 64: “Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” Sorusuna Verilen Cevap Durumuna Göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Saptamak Üzere Yapılan t Testi

		N	ortalama	Std. Sapma	t	sd	p
Beraber Yaşam	Anne	111	16,59	7,72	0,795	232	0,428
	Baba	123	15,84	6,67			
Yalnız ve Tek Doğru	Anne	111	17,48	4,84	0,287	232	0,775
	Baba	123	17,29	5,00			
Aşk Yeterli	Anne	111	18,85	4,84	1,454	232	0,147
	Baba	123	17,94	4,66			
Çaba Gösterme	Anne	111	19,50	4,24	0,752	232	0,453
	Baba	123	19,07	4,51			
İdealleştirme	Anne	111	16,86	4,29	0,907	232	0,365
	Baba	123	16,34	4,37			
Zıt Kutuplar	Anne	111	12,65	4,43	0,307	232	0,759
	Baba	123	12,46	4,77			
Tam Güven	Anne	111	21,34	4,57	0,935	232	0,351
	Baba	123	20,76	4,98			
Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi	Anne	111	142,26	16,33	1,837	232	0,067
	Baba	123	137,95	19,24			

“Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bitişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor” sorusuna anne yada baba cevabı verilmesi durumuna göre *Beraber Yaşam* ($p = 0,428$), *Yalnız ve Tek Doğru* ($p = 0,775$), *Aşk Yeterli* ($p = 0,147$), *Çaba Gösterme* ($p = 0,453$), *İdealleştirme* ($p = 0,365$), *Zıt Kutuplar* ($p = 0,759$), *Tam Güven* ($p = 0,351$), *Romantizm ve Eş Seçimi Tutum* düzeyi ($p = 0,067$) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Ebeveynler ile yaşanan geçmiş yaşantıların bireylerin ileriki dönemdeki ilişkilerine yansımaları bu araştırmanın konusu olmuş ve bireylerin geçmiş dönemlerde yaşadığı travmalara, edinilen kişilik yapıları ve buna bağlı olarak geliştirdikleri savunma mekanizmalarının romantik ilişkilere ve eş seçimi tutumuna etkileri gözlemlenmiştir. Araştırmaya 213'ü kadın ve 141'i erkek olmak üzere 354 üniversite öğrencisinin katılımı sağlanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %95,43'ü daha önce romantik bir ilişki içerisinde bulunmuş veya hala ilişkilerini sürdürmektedir.

Eş seçimini etkileyen birçok dinamik olsa da, evrensel ve en iddialı görüşlerden biri yumurtanın en iyi spermi seçtiği yönündedir. Yani kadınlar türün devamlılığı, muhtemel doğurulacak çocuklar için en iyi eş adayını seçer. Sosyolojik düzlemde bakıldığında kadınların vücut şekillerindeki oranların doğurganlığı, erkeğin güçlü ve zengin oluşu doğacak çocukların ihtiyaçlarının karşılanmasında bir olgu oluşu bu teorinin gündelik hayattaki karşılığı olarak ifade edilebilir.

Yapılan araştırmada, eş seçimi tutumlarında, katılımcıların %30'u, partnerlerinin kişilik özelliklerini anne/ babalarının kişilik özelliklerine benzettikleri görülmektedir. Evrim temelli kurama göre bireyler çocukluk çağına temel fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını sağlıklı bir şekilde tamamlayan ebeveynlerine benzer kişileri ileriki dönemde partnerleri olarak seçmeye meğillidirler. Çünkü birey aşına oldukları kişilik yapıları sayesinde mutlu bir çocukluk geçirmiş ise, bu kişilik yapısına sahip olan bireylerin ileride kendi çocuklarına da güzel bir çocukluk yaşatacaklarına inanmakta ve bu doğrultuda eş seçimi yapabilmektedirler¹³³. Burada bilinçli değil, tamamen bilinçaltı tarafından yönlendirilen bir seçim vardır.

Daha önce yapılan araştırmalar eş tutumunda anne babanın karakter özelliklerini hatta yüz simalarındaki benzerliklere kadar farkında olmadan partner seçiminde etkilenebilmektedirler¹³⁴. Penton-Voak ve arkadaşları 1999 da yaptıkları geniş çaplı araştırmada bireylerin kendi yüz yapılarına benzer ölçüye sahip partnerler seçmeye meyilli olduğunu ve bu kişileri daha çekici bulduklarını ortaya koymuşlardır. Ayrıca bunun gibi daha pek çok araştırmada kişiler fiziksel olarak kan bağından olan akrabalarına yani (çoğunlukla ebeveynlerine) benzer bireyleri daha çok çekici buldukları ve partner seçimindeki tutumlarını bu yönde oldukça etkilediği kanıtlanmıştır¹³⁵¹³⁶¹³⁷. Bunun yanında kişilik yapılarına benzer partner seçimi yine araştırmaların konusu olmaktadır.

Yapılan regresyon analizleri, çocuğun erken yaşta ebeveyninden aldığı duygusal desteğe göre zıt cinsiyetteki ebeveynine benzer kişilik özelliklerine sahip kişilerle olmayı tercih ettikleri 2004'te Berezckei ve arkadaşları tarafından ortaya

¹³³ Gülcan Özer, "Eş Seçimi ve Kişilik Özelliklerinin Evlilikteki Yansımaları", Terapi İstanbul, <http://www.terapiistanbul.com>, (Erişim tarihi: 01.03. 2018).

¹³⁴Tamas Berezckei, Gabor Hegedus and Gabor Hajinal, "Facialmetric similarities mediate mate choice: sexual imprinting on opposite-sex parents", *Institute of Psychology, University of Pe'cs, Hungary*, 2009, s. 91-98.

¹³⁵J. Philippe Rushton, "Genetic Similarity, Mate Choise, and Group Selection", *Behaviral Brain Science*, 1989, 503-518, s. 515.

¹³⁶Claus Wedekind, "Body Odous and Body Odour Preferences in Humans", *Oxford Handbook of Evolutionary Psychology*, 2007, 315-320, s. 318.

¹³⁷S. Craig. Roberts vd., "MHCassotative Facial Preferences in Humans", *Biological Letter*, 2005, p. 400-403.

atılmıştır¹³⁸. Bu özellikler sadece insanlara özgü olmadığı bir gerçektir. Nitekim sadece insanların değil aynı zamanda bazı hayvan türlerinin de anne-babalarına benzer eş seçtikleri gözlemlenmiştir. Özellikle kuşlarda görülen bu özellik literatürde positif cinsel mühürlenme olarak geçmektedir¹³⁹. Kişiler küçük yaşlardan itibaren partner modeli olarak anne babalarını görmekte ve ilişki tutumunun olması gerektiği şekli bu olarak kabul edip ilişkilerine bu modeli yansıtabilmektedirler¹⁴⁰.

Araştırmada olgun savunma biçimlerini kullanan bireylerin ilişkilerinde partnerlerinin kişilik özelliklerini anne/ babanın kişilik özelliklerine benzettikleri görülmüştür. Bu bireyler geçmiş yaşantılarındaki rol modellerinin ilişki tutumunu kendi ilişkilerinde yansıttığı görülmektedir. Bunun yanında katılımcıların %61'i ilişkilerinde yaşadıkları sıkıntıları geçmiş dönemde babaları ile %39'u anneleri ile yaşadıkları sıkıntılara benzetmekte oldukları görülmektedir. Araştırmada bayan katılımcıların ikili ilişkilerin dinamiğinde çoğunlukla babayı, erkek katılımcıların ise çoğunlukla anneyi rol model aldıkları görülmektedir.

Bu araştırmada Beş Faktör Kişilik modeli kullanılmıştır. Kişilik yapıları *Sorumluluk-Dağınıklık, Dışadönüklük- İçedönüklük, Uyumluluk- Düşmanlık, Duyusal Denge-Duyusal Dengesizlik ve Gelişime Açıklık-Gelişime Kapalılık* olmak üzere 5 faktör altında toplanmış ve bu kişilik yapılarının etkisi diğer dış faktörlerin etkileri göz ardı edilerek bireylerin romantik ilişkileri üzerindeki rolleri ve etkileri araştırılmıştır. Yine bu araştırmada romantik eş seçim ve tutumları 7 alt kategori altında *Beraber Yaşam, Yalnız ve Tek Doğru, Aşk Yeterli, Çaba Gösterme, İdealleştirme, Zıt Kutuplar ve Tam Güven* olarak ayrılmıştır. Araştırma bulguları kişilik tiplerinin ileriki dönemde yaşanan eş seçimi tutumuna etkisinin olduğunu göstermektedir.

İndiana Üniversitesinde yapılan araştırmada, Strauss kişilik ihtiyaçlarının ve yapısının erken yaşta çocuğun ebeveyni ile kurulan iletişimin ve bu yönde giderilen veya giderilmeyen ihtiyaçların ileriki dönemde bireyin kurduğu diğer ilişkilere etkilerinin yansıdığını açıklamıştır. Ebeveynin çocuğun ihtiyaçlarını ne kadar ve ne şekilde giderebildiğine göre, bu iletişim ile kişisel ihtiyaçların karşılandığı ve bu nedenle çocukluk dönemindeki ihtiyaçların karşılanma yada bu ihtiyaçlardan mahrum bırakılma biçimlerinin kişinin kişilik yapısını oluşturduğunu ve ileriki dönemde partner arayışında da büyük bir etkisi olduğunu savunmuştur. Kişi çocukluk döneminde bakımverene bağlı durumdadır ancak bu bağlı yapının aşırıya kaçması kişinin yetişkin dönemde de bu denli bağımlı yapıda bir ilişki aramasına yol açabilmekte olduğunu göstermiştir. Birey ihtiyaçlarının karşılanmasına alışma şekline göre bir kişilik tipolojisi oluşturmakta ve partnerinde bu ihtiyaçları karşılamasını beklemektedir ve eş seçimini buna göre yapmaya meğilli olmaktadır¹⁴¹.

Kişilik tiplerinin eş seçimi ve tutumunda etkisi olduğu Strauss'un yaptığı araştırma ile güncel araştırmanın bulguları aynı yönde olduğu görülmektedir. Strauss araştırmasında iki tür değişken üzerinde durmuştur. 1) bireyin erken

¹³⁸Tamas Bereczkei vd., "Homogamy, Genetic Similarity, and Imprinting; Parental Influence on Mate Choice Preferences", *Personality and Individual Differences*, 2002, 677-690, p. 683.

¹³⁹E. Irwin Darwin & Trevor Price, "Sexual Imprinting, Learning and Speciation", *Heredity*, 82, 1999, p. 347-354.

¹⁴⁰Jerram L. Brown, *A Theory of Mate Choice Based on Heterozygosity*, Behavioral Ecology, Volume: 8, Issue: 1, 1997, p. 60-65.

¹⁴¹Anselm Strauss, *Personality Needs and Marital Choice*, University of North Carolina Press, North Carolina, 1947, p. 333-335.

dönemde ebeveyni ile oluşturduğu ilişkinin yetişkin dönemdeki eş seçimi tutumuna etkisi ve 2) Kişilik yapısını oluştururken çevresel faktörlerin ileriki dönemde bireyin eş seçimi tutumuna etkisidir.

Farklı kişilik özellikleri bireylerde farklı ilişki motivasyonları aramaya yönlendirebilmektedir¹⁴². Araştırmanın bulgularından biri uyumlu, yumuşak başlı bireylerin ilişkileri üzerinde çaba göstermeye meğilli bir yapı sergiledikleri yönündedir. Asendorpt ve Aken'in bulguları ise uyumlu bireylerin ilişkilerinde daha güçlü bir motive gösterdiklerini ve aynı zamanda daha olumlu ve sosyal bir iletişimi seçtiklerini açıklamışlar ve araştırma bulguları desteklenmiştir¹⁴³.

Araştırmanın sonucunda süpriz bir şekilde duygusal dengesizlik yaşayan bireyler dışa dönük, sosyal, yumuşak başlı ve gelişime açık bireyler gibi ilişki üzerinde çaba sarf etmeyi ve güven duygusunun bir ilişkide olmazsa olmazı olarak kabul etmektedirler. Bunun sebebi duygusal dengesizlik yaşayan bireyler ilişkilerinde hem karşı tarafı yüceltici hemde beklenmedik anlarda karşı tarafı hayal kırıklığına sürükleyebilmektedirler. Bu nedenle ilişki kaliteleri hem düşük hem de kısa vadeli olmaktadır. Duygusal dengesizlik yaşayan bireyler bilinçdışı çocukluk çağından itibaren tam olarak anneden ayrılamamış ve bireyselliğini kuramamış kişiler olabilmekte ve buna bağlı olarak ilişkinin bitmesinden fazla kaygı duyabilmektedirler. Bu nedenle ilişkinin gerçekten bittiği durumlarda ilişkiden vazgeçemez bir yapı sergilemekte oldukları düşünülmektedir¹⁴⁴.

Duygusal dengesizlik kişilik yapısını taşıyan bireyler kendilerinden daha zıt karakterde kişileri seçmeye meğilli olmakta ve bu nedenle ilişki kaliteleri Finn ve arkadaşlarının basma kalıp inançların ilişki üzerindeki nevroitiklik ve tatminkarlık arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmada olduğu gibi ilişki tutumlarında negatif olarak daha belirsiz davranmakta oldukları görülmüştür. Bu durum duygusal dengesizlik yaşayan bireylerin ilişki kalitelerini etkileyen olgulardan biri olarak görülmektedir¹⁴⁵.

Araştırmada gelişime açık ve yumuşak başlı bireylerin ilişkilerinde güven duygusu, çaba gösterme gibi daha pozitif bir yol izledikleri de Caspi ve Aken'in araştırmalarında bu durumu destekler niteliktedir. Güçlüklere göğüs geren, dirençli, gelişime açık ve aynı zamanda uyumlu kişilik yapıları gösteren bireyler ilişkileri üzerinde daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur¹⁴⁶¹⁴⁷. Buna ek olarak dominant yani baskın karakterdeki bireyler uyumlu bireylere oranla ilişkilerinde daha az duygusal destek ve yakınlık göstermekte ve iletişimlerinde daha fazla çatışma içerisine girmektedirler¹⁴⁸.

¹⁴²Strauss, a.g.e., p.333-335.

¹⁴³Jens B. Asendorf& Marcel A. Van Aken, "Personality-Relationship Transaction in Adolescence: Core Versus Surface Personality Characteristics", *Journal of Personality*, 2013, 629-666, p. 635.

¹⁴⁴Ayavar Cem Keçe, "Borderline ve Narsisistik Yapıların Aşk", Aralık 2011, <http://www.TavsiyeEdiyorum.com>.

¹⁴⁵Christine Finn, Kristin Mitte, Franz J. Neyer, "The Relationship-Specific Interpretation Bias Mediates the Link Between Neuroticism and Satisfaction in Couples", *European Journal of Personality*, 2013, p. 200-212.

¹⁴⁶Avshalom Caspi, "The Child is Father of the Man: Personality Continuities from Childhood to Adulthood", *Journal of Personality and Social Psychology*, 2000, p. 158-172.

¹⁴⁷Marcel A. Van Aken& J. Semon Dubas, "Personality Type, Social Relationships, and Problem Behaviour in Adolescence", *European Journal of Developmental Psychology*, 2004, p. 331-348.

¹⁴⁸Wim Meeus vd., *Personality Types in Adolescence: Change and Stability and Links with Adjustment and Relationships: A Five-Wave Longitudinal Study*, Developmental Psychology, 2011, p. 1181-1195.

Yumuşak başlılık ve gelişime açıklık kişilik özelliği aynı zamanda ilişkilerinde tam güven kurarlar iken dışa dönük kişilik yapısında ki bireyler romantik ilişkilerinde bu özelliği aramamaktadırlar. Güven duygusu bireylerin ilişkilerinde çoğu zaman olmazsa olmazı olarak görülmektedir. Yumuşak başlı bireyler ne kadar ilişkilerinde pozitif ilişki kurdukları gözlemlenmiş olsada Jens ve arkadaşlarının kişilik yapıları ve romantik ilişkiler arasındaki iki taraflı etkileşimi inceledikleri araştırma da yumuşak başlı olmanın ilişki içerisinde çatışma yaşama durumu ile alakalı herhangi bir anlamlı ilişki olmadığını ortaya koymaktadırlar¹⁴⁹. Ancak Graziano ve arkadaşlarının yaptıkları araştırma bulguları ise yapılan araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Bu araştırmanın bulguları gösteriyor ki uyumlu ve yumuşak başlı bireyler ilişkilerinde pozitif yönde hem romantizmi aramakta hemde partnerlerine güven duymak istemektedirler¹⁵⁰. Son olarak literatürde, uyum sağlayan yumuşak başlı kişilik yapısı ile partner seçiminde romantizmi benimseme olgularını destekleyen bir literatür araştırmasına rastlanılmamıştır. İleride bu konu ile ilgili yapılacak araştırmalara ışık tutması amacıyla bu bulguların incelenmesi önem arz etmektedir.

Sorumluluk sahibi kişiler ruh eşinin olduğuna ve onun yalnız ve tek doğru olduğuna inanmaktadırlar. Bu kişiler için aşk mantıktan daha önce gelir. Buna ek olarak dağınıklık kişilik yapısı gösteren bireyler için yalnız ve tek doğru kavramı ilişkilerini etkilemektedir.

Gelişime Açıklık düzeyi yüksek olan yani daha sosyal ve kendilerini geliştirmeyi amaçlayan bireyler yumuşak başlı bireylerde olduğu gibi ilişkilerinde romantizm ve partnerlerinde güven duygusu aramaktadırlar. Yine aynı şekilde bu bireyler ilişkileri üzerinde çaba göstermeye meğillidirler.

Görüldüğü üzere kişilik özelliklerinin bireylerin romantik ilişkileri üzerinde etkileri olduğu hem alan yazıda hemde yapılan diğer araştırmalarda görülmektedir. Ancak romantik ilişki biçimlerini veya eş seçimi tutumlarını etkileyen tek faktörün kişilik yapıları olmadığı gerçeği unutulmamalıdır. Bu alanda daha çok bilgi sahibi olmak adına diğer değişkenlerinde incelenmesi oldukça önemlidir. Bu araştırmada romantizm eş seçim tutumunu etkileyebileceği düşünülen kişilik yapılarına bağlı olarak savunma mekanizmaları ikinci bir değişken olarak kullanılmıştır.

Pekiştirmeye Duyarlılık Teorisine¹⁵¹ göre her kişilik tipolojisi kişiden kişiye göre değişmekte olan savunma mekanizmalarını içermektedir. Savunma mekanizmaları daha çok korku ve anksiyete dinamikleri üzerine oluşmakta ve her birey kendi kişilik özelliğine uygun savunma mekanizmasını bilinç dışı kullanmakta ve seçmektedir¹⁵².

Kişilik yapılarına bağlı olarak gelişen ve bilinçaltında farkında olmadan rahatsız edici olaylara karşı kullanılan savunma mekanizmalarının ileriki dönemde ki eş ve partner seçimlerini pek çok yönden etkilediği görülmektedir. Bu araştırmada savunma biçimleri İmmatür, Nevrotik ve Olgun Savunma olarak üç olgu altında toparlanmıştır.

¹⁴⁹Jens B. Asendorpf & Susanne Wlippers, "Personality Effects on Social Relationships." *Journal Of Personality & Social Psychology*, 74, 1998, no. 6, p. 1531-1544.

¹⁵⁰William G. Graziano vd., " Perceiving Interpersonal Conflict and Reacting to It: The Case for Agreeableness.", *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 1996, p. 820-835.

¹⁵¹Jeffrey A. Gray, &Neil McNaughton, *The Neuropsychology of Anxiety: An Enquiry into the Functions of the Septohippocampal System*, (2nd ed.), Oxford, UK: Oxford University Press, 2000, p. 37-38.

¹⁵²Adam M. Perkins vd., "Personality and defensive reactions: Fear, trait anxiety, and threat magnification." *Journal Of Personality*, 2010, 78, no. 3, p. 1071-1090.

Savunma biçimlerinin ilişki tutumlarına etkisine bakıldığında İmmatür ve Nevrotik savunma biçimlerini kullanan bireyler ilişkilerin mükemmel olamayacağına inanmakta ve bu nedenle ilişki üzerinde çaba gösterilmesinin ilişkinin sürekliliğini sağlamak için önemli olduğunu savunmaktadırlar. Nevrotik kişilik özellikler gösteren bireyler eksiklik ve yetersizlik duyguları içindedir. Bu tip kişiler karşılaştıkları problemlerde çözüme odaklanmak yerine kaçmayı tercih eder. Egosentrik yapı sergilemelerinden dolayı da çoğunlukla ilişkilerinde başarılı olamazlar. Nevrotik kişiler bunun yanında yetersizlik duygularından kurtulmak için sevgiye ihtiyaç duyarlar ve bu konuda kaygı yüksek değil ise çaba göstermeye meyillidirler¹⁵³. Bunun yanında Nevrotik savunma biçimini kullanan bireyler aynı zamanda ilişkide tam güvenin olduğuna inanmaktadırlar ve ilişkilerinde romantizm olmazsa olmazdır.

Yapılan çalışmalarda, çocukluk döneminde yaşanan istismar psikotik belirtilerin oluşmasında önemli bir risk faktörü olarak görülmektedir. Çocukların marız kaldığı ihmal ve istismarların uzun vadede olumsuz sonuçları ergenlik döneminde ortaya çıkmaktadır¹⁵⁴.

Çocukluk çağında yaşanan cinsel istismarı, fiziksel istismar ve ihmalin ileriki dönemde bireylerin yaşadıkları ilişkilerde ve partner seçimlerinde etkisi olduğu da yaygın bir olgudur^{155 156}. Ancak ebeveynlerin veya bireylerin bu durumu kabullenmemesi ve doğru şekilde açığa vuramaması nedeni ile klinik çalışmalar bu nedenle sekteye uğramakta ve literatürde boşluklara sebep olmaktadır. Bu boşluklardan bazılarını kapatabilmek adına bu araştırmada bireylere “Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği” uygulanarak bireylerin yaşamış oldukları travmalar kategorize edilip ileriki dönemdeki eş seçimi tutumuna etkileri anlaşılmasına çalışılmıştır.

Çalışmalardaki sınırlılıklara rağmen duygusal ihmal tartışmasız çocuğa en çok zarar veren ihmal türüdür. Sebebi duygusal ihmal tüm ihmal ve istismarların ana birleşeni olarak kabul edilir¹⁵⁷. Çocuğa uygulanan fiziksel veya cinsel istismarlar çocuğa korku, aşağılanma ya da bunların kombinasyonunu deneyimletmesinden dolayı duygusal ihmalin tanımı içerisinde girmektedir. Duygusal ihmal yaşayan çocuklar fiziksel istismar yaşayan ancak ebeveynlik yoksunluğu çekmeyen çocuklara göre yetişkinlik döneminde daha düşük özgüvene sahip olabilmekte ve bunu ikili ilişkilerine yansıtılabilmektedirler. Wind ve Silvern’in öne sürdükleri bu durum araştırmanın bulgusu olan duygusal ihmalin kişilerin ikili ilişkilerinde güvensizlik yarattığını desteklemiş ancak fiziksel ve cinsel istismara maruz kalmış bireylerinde duygusal ihmalde olduğu gibi kişide güvensizlik oluşturduğu sonucunu desteklememiştir¹⁵⁸.

Çocukluk çağında yaşanan travmaların günümüze yansımaları yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır. Yine bu araştırmada geçmiş yaşantının ve bu

¹⁵³Ayşe Nurgül Durusoy, “Nevrotik Aşklar”, *AktüelPsikoloji*, 2010, s. 12.

¹⁵⁴P. E. Mullen vd., “The Long-Term Impact of the Physical, Emotional, and Sexual Abuse of Children: a Community Study”, *Child Abuse Negl*, 1996, p.7-21.

¹⁵⁵Joanne L. Davis & Patricia A. Petretic-Jackson, “The Impact of Child Sexual Abuse on Adult Interpersonal Functioning: A Review and Synthesis of the Empirical Literature”, *Aggression and Violent Behavior*, 2000, 5, p. 291–328.

¹⁵⁶Tamra Burns Loeb vd., “Child Sexual Abuse: Associations with the Sexual Functioning of Adolescents and Adults”, *Annual Review of Sex Research*, 2002, 13, p. 307–345.

¹⁵⁷Navarre, E. L. “Psychological maltreatment: The core component of child abuse”, *Psychological maltreatment of children and youth*, New York: Pergamon, 1987, p. 45–56.

¹⁵⁸Tiffany W. Wind & Louise Silvern, “Parenting and family stress as mediators of the long-term effects of child abuse”, *Child Abuse & Neglect*, 1994, 18, p. 439–453.

dönemde yaşanan ihmal ve istismarların bireylerin ilişkileri üzerindeki etkileri araştırılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Duygusal İhmal yaşayan bireyler aynı zamanda kendi kişilik yapılarının aksine zıt kişilik özelliklerine sahip bireyleri tercih etmeye meğillidirler. Bu nedenle ilişkilerinde zorluk yaşayabilmektedirler. Berzenski ve Yates'in araştırma bulguları bu sonucu destekler niteliktedir. Yapılan araştırmada çocukluk döneminde duygusal ihmale maruz kalmış çocuklar ikili ilişki kurmakta ileriki dönemde oldukça zorlanabilmektedirler. Bu kişiler karşı tarafa hem güven duymakta zorlanmakta hemde kendi karakterlerine zıt düşen kişilere daha çok ilgi duymaktadırlar¹⁵⁹. Sytron ve Bulman'nın, 879 üniversite öğrencisinin katıldığı, çocukluk dönemi istismarı ve yetişkin bağlanma stilleri üzerinde yaptıkları araştırmada istismara uğrayan bireylerin yetişkin dönemde ikili ilişkilerde güvenli bir bağlanma gerçekleştiremedikleri ve buna bağlı olarak depresyona daha meyilli ve ilişkilerde daha yıkıcı davrandıkları görülmüştür¹⁶⁰. Cinsel istismara maruz kalmış bireylerde ise ilişkide aşk ve romantizm olgusuna rastlamak mümkün değildir. Bu kişilerin karşı taraf ile güven ilişkisi kurması çok zordur.

¹⁵⁹Sara R. Berzenski & Tuppert M Yates, "A developmental process analysis of the contribution of childhood emotional abuse to relationship violence", *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma*, 2009, p. 180-203.

¹⁶⁰T Styron & R Janoff-Bulman, "Childhood Attachment and Abuse: Long-Term Effects on Adult Attachment, Depression, and Conflict Resolution", *Child Abuse Negl.*, 1997, 21(10), p. 1015-1023.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Aşk hem fizyolojik hem de psikolojik bir dürtü olmakla beraber bu dürtü durumu yani aşk biçimleri çevresel dış faktörlere göre değişebilmektedir. Bu araştırmada kişilik tiplerinin ve çocukluk çağı travmalarının ileriki dönemdeki aşk tutumlarına etkisi ve bunların arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır.

Yapılan bu çalışmada demografik değişkenler için frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Değişkenler arası korelasyonel ilişkiler için pearson korelasyon analizi, nedensel ilişkilerin tespiti içinse regresyon analizi yapılmıştır. İki grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise Tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ölçekler aracılığı ile elde edilen veri setinin güvenilirliği için ise Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Tüm analizler 0,05 hata payına göre test edilmiştir.

Yapılan çalışmanın sonuçları şu şekilde özetlenebilir;

1. Katılımcıların % 45,20'sinin 18-21 yaş, %46,61'nin 22-25 yaş ve %8, 19'unun 26 yaş ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Genel yaş ortalaması 18-25 yaş aralığını göstermektedir.
2. Katılımcıların %60,17'sinin kadın, %39, 83'ünün erkek olduğu görülmektedir.
3. Araştırmaya katılan katılımcıların %95, 43'ü karşı cinsle ya romantik bir ilişki (sevgili) ya da ilişki ve yukarısı (nişanlı, sözlü, evli) içerisindeyler.
4. Katılımcıların %70,0'ı, partnerlerinin kişilik özelliklerinin anne ya da babasının kişilik özelliklerine benzemediğini belirtmiştir.
5. Katılımcıların %39,2'si partneriyle hoş olmayan bir deneyim yaşadığında bu olayın geçmişte annesiyle hoş olmayan deneyimlerini hatırlattığını, %60,8'i ise geçmişte babasıyla hoş olmayan deneyimlerini hatırlattığını belirtmiştir.
6. Dışa dönüklük kişilik yapısı ile kişinin ilişki konusunda çaba göstermesi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür.
7. Yumuşak başlılık kişilik yapısı düzeyi artış gösterdikçe katılımcı bireylerin Romantizm ve Eş Seçimi Tutum ölçeğindeki Aşk yeterli, Çaba gösterme, idealleştirme ve Tam Güven alt boyutlarında yükselme görülmektedir.
8. Sorumluluk kişilik yapısı ile Yalnız ve Tek doğru, Aşk Yeterli, Zıt Kutuplar ve Tam güven arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yani Sorumluluk kişilik yapısı düzeyi yükseldikçe Yalnız ve Tek Doğru, Aşk Yeterli, Tam Güven alt boyutları düzeylerinde yükselecektir.

9. Sorumluluk kişilik yapısı ile Beraber Yaşam arasında ise ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. İlişki negatif yönlü olduğu için sorumluluk kişilik yapısı arttıkça beraber yaşam alt boyutu düzeyi azalacaktır.
10. Dağınıklık kişilik yapısı ile Beraber Yaşam alt boyutu arasındaki anlamlı ilişkinin negatif yönde ve yalnız ve Tek Doğru arasındaki ilişkinin ise pozitif yönde olduğu saptanmıştır.
11. Duygusal Dengesizlik kişilik yapısı düzeyi ile Çaba Gösterme ve Tam Güven arasındaki anlamlı ilişkinin pozitif yönde ve Zıt Kutuplar arasındaki ilişkinin ise negatif yönde olduğu tespit edilmiştir.
12. Gelişime açıklık kişilik düzeyi arttıkça çaba gösterme, güven ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi artmaktadır.
13. İmmatür savunma biçimi düzeyi arttıkça Beraber Yaşam ve Çaba Gösterme düzeyi artmaktadır.
14. Nevrotik Savunma Biçimi ile Beraber Yaşam, Yalnız ve Tek Doğru, Aşk Yeterli, İdealleştirme, Zıt Kutuplar arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
15. Nevrotik Savunma biçimi ile Çaba Gösterme, Tam Güven ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi arasında var olan ilişkilerin pozitif yönde ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir.
16. Fiziksel İhmal düzeyi arttıkça Çaba Gösterme, Tam Güven ve genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi azalmaktadır.
17. Duygusal ihmal düzeyi arttıkça Çaba Gösterme ve Tam Güven düzeyleri azalmakta, Zıt Kutuplar düzeyi artmaktadır.
18. Cinsel istismar düzeyi arttıkça Aşk Yeter, Tam Güven ve Genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi azalmaktadır.
19. Toplam istismar düzeyi arttıkça Tam Güven ve Genel Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi azalmaktadır.
20. Yaşa göre Fiziksel İhmal (= 0,873), Duygusal İhmal (= 0,273), Duygusal İstismar (=0,395), Fiziksel İstismar (=0,631), Cinsel İstismar (= 0,682), Toplam İstismar (=0,807) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.
21. Cinsiyete göre Fiziksel İhmal (= 0,005) ve Toplam İstismar (=0,021) düzeylerinde erkeklerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
22. Duygusal ilişkinin süresine göre Fiziksel İhmal (=0,135), Duygusal İhmal (=0,061), Duygusal İstismar (=0,474), Fiziksel İstismar (=0,553), Cinsel İstismar (=0,306), Toplam İstismar (=0,090), düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

23. Duygusal İhmal (=0,000) düzeylerinde ise partnerinizin kişilik özelliklerini anne veya babasına benzediğini belirtenlerin lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.
24. Partnerin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benzeme durumuna göre İmmatür Savunma (= 0,791), Nevrotik Savunma (=0,449) düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanırken Olgun Savunma (= 0,031) biçimi düzeylerinde evet diyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
25. Yaşa göre Dışa Dönüklük (=0,64), İçte Dönüklük (=0,064), Yumuşak Başlılık (=0,721), Düşmanlık (=0,687), Sorumluluk (=0,108), Dağınıklık (=0,152), Gelişime Açıklık (=0,593), Yeniliğe Kapalılık (=0,7), düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Duygusal Dengesizlik (=0,014) düzeylerinde ise yaşa göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Yapılan Scheffe testi sonucunda 18-21 yaş ve 26 yaş ve üzeri gurup arasında 18-21 yaş olanların lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
26. Cinsiyete göre Yumuşak Başlılık (=0,004) ve Sorumluluk (=0,031) kişilik özelliklerinde kadınların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.
27. Duygusal ilişki sayısına göre Dışa Dönüklük (=0,421), İçte Dönüklük (=0,237), Yumuşak Başlılık (=0,943), Düşmanlık (=0,053), Sorumluluk (=0,131), Dağınıklık (=0,352), Duygusal Dengesizlik (=0,813), Gelişime Açıklık (=0,234), Yeniliğe Kapalılık (=0,458) kişilik özelliklerinde ilişki sayısının anlamlı bir farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir.
28. İlişki süresine göre yapılan incelemede Dışa Dönüklük (=0,425), İçte Dönüklük (=0,797), Yumuşak Başlılık (=0,629), Düşmanlık (=0,458), Sorumluluk (=0,066), Dağınıklık (=0,677), Duygusal Dengesizlik (=0,112), Gelişime Açıklık (=0,790), Yeniliğe Kapalılık (=0,964) kişilik özelliği düzeylerinde ilişki süresinin anlamlı farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir.
29. İlişkinin devam etme durumuna göre Yeniliğe Kapalılık (=0,015) kişilik özelliği düzeyinde ise ilişkisi devam etmeyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
30. partnerin kişilik özellikleri anne/babanın kişilik özelliklerine benzeme durumuna göre Dışa Dönüklük (=0,527), İçte Dönüklük (=0,454), Düşmanlık (=0,115), Duygusal Dengesizlik (=0,212), Yeniliğe Kapalılık (=0,062) kişilik özelliklerinde anlamlı farklılık olmadığı saptanırken, Yumuşak Başlılık (=0,017), Sorumluluk (=0,000) ve Gelişime Açıklık (=0,020) kişilik özellikleri düzeyinde evet diyenlerin lehine Dağınıklık (=0,041) kişilik özelliği düzeyinde ise hayır diyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

31. Cinsiyete göre Beraber Yaşam (=0,000) düzeylerinde erkeklerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken Yalnız ve Tek Doğru (=0,392), Aşk Yeterli (=0,174), Çaba Gösterme (=0,081), İdealleştirme (=0,947), Zıt Kutuplar (=0,868), Tam Güven (=0,109), Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi (=0,348) düzeylerinde ise anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.
32. Duygusal ilişki deneyimine sahip olma durumuna göre Beraber Yaşam (=0,015) düzeyinde duygusal ilişki deneyimine sahip olanların lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken Yalnız ve Tek Doğru (=0,711), Aşk Yeterli (=0,929), Çaba Gösterme (=0,860), İdealleştirme (=0,294), Zıt Kutuplar (=0,461), Tam Güven (=0,708), Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi (=0,298) düzeylerinde ise ilişki deneyimine sahip olma durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.
33. İlişki sayısına göre İdealleştirme (= 0,015) ve Zıt Kutuplar (=0,025) düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
34. Zıt kutuplar alt boyutunda, tek ilişki yaşayanlar ile 2-4 ilişki (=0,039), ve 8 ilişki ve yukarı (=0,047) ilişki yaşayanlar arasında tek ilişki yaşayanların lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
35. İlişkinin devam etme durumuna göre Yalnız ve Tek Doğru (=0,016) düzeylerinde ise ilişkisi devam edenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.
36. Partnerin kişilik özelliklerini anne ya da baba kişilik özelliklerine benzetme durumuna göre Yalnız ve Tek Doğru (=0,000) ve Aşk Yeterli (=0,001) düzeylerinde evet diyenlerin lehine Zıt Kutuplar (=0,009) düzeylerinde ise hayır diyenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.
37. “partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor” sorusuna anne yada baba cevabını verme durumuna göre Romantizm ve Eş Seçimi Tutum düzeyi (= 0,037) düzeylerinde ise anne cevabını verenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Aşk kavramı toplumumuzda yansımaları her ne kadar gizli ve mutasıp bir düzeyde işlense de aslında sanat ve bilimde en çok işlenen kavramlardan biridir. Öznel bir konu olan bu kavram bilimle her defasında somutlaştırılmaya çalışılmış ve bu duygunun oluşmasının fizyolojik, psikolojik ve çevresel nedenlerine bakmak bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu araştırmanın sonucunda birlikte yaşamayı tercih eden bireyler ile kişilik yapısı arasındaki ilişki ters yönde ilerlese de ilişki için çaba gösteren ve güven ortamı oluşturan bireylerin ilişkileri olumlu yönde ilerlemektedir. Bu sebeple dışa dönük, girişimci ve özgüveni yüksek olan bireyler eş seçiminde partnerlerinin özellikle yeniliğe açık, kendini geliştiren, yumuşak başlı kişilik özelliklerine sahip olmalarına ve bunu yansıtmalarına dikkat etmektedirler.

Aşk kavramının kişilik yapılarına bağlı olarak çocuklukta yaşanan travmaları ve anne baba ilişkilerinin etkilerini günümüzde yaşanan ilişkilere yansıttığı bilinse de bu konuda yapılan araştırmalar oldukça kısıtlı kalmıştır.

Bu araştırmanın örneklemini sadece İstanbul Gelişim Üniversitesi öğrencilerini kapsamaktadır. Bu araştırma daha geniş örneklemle ile geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır. Araştırmada kültürel farklılıklar göz ardı edilmiştir. İleriki araştırmalarda bu farklılıkların ilişki tutumu ve eş seçimi üzerindeki etkilerine bakılmasında yarar görülmektedir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

AKDUMAN Hüseyin ve AKYÜZ Nesrin, Çantadan Zirveye Tıbbi Mümessil Nedir? Nasıl Olunur? Başarıya Giden Yol, Kaizen Resital Yayıncılık, İstanbul, 2008.

ALTINKÖPRÜ Tuncel, Şahsiyet Analizi, Hayat Yayınları, İstanbul, 2000.

ATKINSON Richard L., ATKINSON Rita C., SMITH Edward E., BEM Daryl J., ve HOEKSEMA Susan Nolen, Psikolojiye Giriş, Ankara, Arkadaş Yayınları, 1999.

BARTHOLOMEW Kim & Shaver Philip R., Methods of assessing adult attachment do they converge? In Attachment Theory and Close Relationships (Eds JA Simpson, WS Rholes): Guilford Press, New York, 1998.

BERNSTEIN Douglas A., ROY Edward J., ve SRULL Thomas K., Psychology. Houghton Mifflon Company, USA, 1991.

BERSHEID Ellen, Walster Elaine. H., Interpersonal Attraction, 2.ed. Addison Wesley Publishing Comp. Lnc, Canada, 1978.

BRANDEN Nathaniel A., Vision of Romantic Love. In Psychology of Love (Eds RJ Sternberg, ML Barnes): Yale University Press, New Haven, 1988.

BRANDON Henry, Special relationships: A foreign correspondent's memoirs from Roosevelt to Reagan, Atheneum press, New York, 1988.

BRECKLER Steven, OLSON James ve WIGGINS Elizabeth, Social psychology alive, Thomson Learning, California, 2006.

BURGER Jerry M., Kişilik-Psikoloji Biliminin İnsan Doğasına Dair Söyledikleri, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2006.

COREY Gerald, Psikolojik Danışma, Psikoterapi Kuram ve Uygulamaları (Çev. Ergene Tuncay) Metis Yayınları, İstanbul, 2008.

CÜCELOĞLU Doğan, İnsan ve Davranışı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1993.

EROĞLU Feyzullah, Davranış Bilimleri, İstanbul, Beta Basım, 1995.

FREEDMAN Jonathan L., Sears David O. ve Carlsmith J. Merrill, Sosyal Psikoloji. İmge Kitabevi, İstanbul, 2003.

FREUD Anna, Indications For Child Analysis And Other Papers: 1945-1956, International Universities Press, New York, 1968.

GENÇTAN Engin, Psinanaliz ve Sonrası, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1999.

GRAY Jeffrey A. & MCNAUGHTON Neil, The Neuropsychology of Anxiety: An Enquiry into the Functions of the Septohippocampal System, (2nd ed.), Oxford, UK: Oxford University Press, 2000.

- KARASAR Niyazi, Araştırmalarda Rapor Hazırlama, (18. Basım), Nobel Kitapevi, Ankara, (2014).
- KÖKNEL Özcan, Kaygıdan Mutluluğa Kişilik, Akdeniz Yayıncılık, İstanbul,2003.
- KÖKNEL Özcan, Kişilik: Kaygıdan Mutluluğa, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul,1995.
- KÖROğLU Ertuğrul, Psikozoloji, Tanılayıcı Klinik Psikiyatri, HYB Yayıncılık, Ankara, 2004.
- KULAKSIZOğLU Adnan, Ergenlik Psikolojisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2001.
- LAWRENCE E. Hedges, Listening Perspectives In Psychotherapy, Aronson. New York, 1983.
- LEE John Alan, Love styles, In Psychology of Love (Eds RJ Sternberg, ML Barnes), Yale University Press, New Haven, 1988.
- LEE John Allan, Love-styles. In R.J. Sternberg, M. L. Barnes (Eds), The Psychology of Love. Yale University Press New Haven,1988.
- LEE, John Allan, The Colors of Love: An Exploration Of The Ways Of Loving. New PRESS, Ontario, 1973.
- MEEUS Wim, SCHOOT Van de, KLİMSTRA Theo, and BRANJE Susan, "Personality Types in Adolescence: Change and Stability and Links with Adjustment and Relationships: A Five-Wave Longitudinal Study", Developmental Psychology, 2011.
- MİTCHELL Stephan A. & BLACK J. Margaret, Freud and Beyond: A History of Modern Psychoanalytic Thought, BasicBooks, Newyork, 1995.
- Morris Charles T, Psikolojiyi Anlamak, Türk Psikologlar Derneği Yayını, Ankara, 2002.
- ÖZAKKAŞ Tahir, Bütüncül Psikoterapi, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- ÖZTÜRK M. Orhan, Ruh Sağlığı Ve Bozuklukları, Nobel Tıp Yayınları, Ankara.
- PAPALİA Diene E., & OLDS Sally, Psychology, Mc Graw – Hill Company, New York, 1988.
- COSTA Paul Jurica & MCCRAER Robert R., NEO-PIR, Professional Manual, Psychological Assessment Resources, Inc. Florida, 1992.
- PFEFFERBAUM B& JR Allen, Stress in children exposed to violence, Reenactment and rage, Child Adolesc Psychiatr Clin N Am, 1998.
- PİNES Ayala, Malach, Âşık olmak: Sevgililerimizi Neye Göre Seçeriz? İstanbul, İletişim Yayınları, 2010.
- POLAT Oğuz, Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı, 1. Seçkin Yayınevi, Ankara, 2007
- POLAT Oğuz, Çocuk ve Şiddet, Der Yayınları, İstanbul,2001.

POLAT Oğuz, İNANICI Mehmet Akif ve AKSOY Mustafa Ercüment, Adli Tıp Ders Kitabı, Nobel Yayınevi, İstanbul,1997.

POLAT Oğuz, Klinik Adli Tıp, Seçkin Yayıncılık, Ankara,2004.

SAMUEL Tyano, LULIAN Iancum, ZAHAVA Solomon, JONATHAN Sever, IVAN Goldsteinm, YOSEPH Touvtana, and AVRAHAM Bleich, Seven-Year Follow-Up Of Child Survivors Of A Bus-Train Collision,Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry,1996.

SCHULTZ Duane&SCHULTZ S.Ellen, Theories of Personality (7. Baskı). Pacific Grove, CA: Brooks / Cole, 2001.

SHAVER Philip, HAZAN Cindy, BRADSHOW Darren, Love as Attachment: The Integration of Three Behavioral Systems. In Psychology of Love (Eds RJ Sternberg, ML Barnes), Yale University Press, New Haven,1988.

SİGMUND Freud, Uygarlık Din ve Toplum, çev. Selçuk Budak, Öteki Yay., Ankara 1997.

STERNBERG RobertJ., Tringulating Love, In Sternberg, R.J., Barnes, M.L. (Ed). The psychology of love, Yale University Press, New Haven, 1988.

STERNBERG, Robert, Psychology of Love, Springer Publishing Company, New York, 2014.

STRAUSS Anselm, Personality Needs and Marital Choice, University of North Carolina Press, North Carolina, 1947.

ŞAR Vedat, Kötüye Kullanım Ve İhmalle İlişkili Sorunlar, Temel Psikiyatri (Eds C Güleç, E Köroğlu), Hekimler Yayın Birliği, Ankara,1997.

MAKALELER

ALPASLAN Ahmet Hamdi,“Çocukluk Döneminde Cinsel İstismar”,Kocatepe Tıp Dergisi, 2014.

ALTMAN, Irvin, Taylor Dalmas, Social Penetration: The Development of Interpersonal Relationships, NewYork, Holt, Rinehart & Winston,1973.

ANDREY Baum, WEİTMAN John, MCMANUS Chris andNEWMANN Stanton, The Cambridge Handbook Of Psychology, Health And Medicine, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.

ASENDORPF Jens B.&WLİPERS Susanne, "Personality Effects on Social Relationships." Journal Of Personality & Social Psychology, 74, 1998.

ASENDORPF Jens B. &VAN AKEN Marcel A., “Personality-Relationship Transaction in Adolescence: Core Versus Surface Personality Characteristics”, Journal of Personality, 2013.

ATAK Hasan ve TAŞTAN Nuray, Romantik İlişkiler ve Aşk, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, Cilt; 4, 520-546, 2012.

BERECZKEİ Tamas, Gabor Hegedus and Gabor Hajnal, "Facialmetric similarities mediate mate choice: sexual imprinting on opposite-sex parents", *Institute of Psychology, University of Pécs, Hungary*, 2009.

BERECZKEİ Tamas, GYURIS Petra, KOVES P. & BERNATH Laszlo, "Homogamy, Genetic Similarity, and Imprinting; Parental Influence on Mate Choice Preferences", *Year*, 2002.

BERNARDES Dora, MENDES Monica, SARMENTO Patricia, SILVA Sandra, and MOREIRA Joao, "Gender Differences in Love and Sex: A Cross-Cultural Study". Poster presented at the International Network on Personal Relationships Young Scholars Pre-Conference, University of Louisville, Kentucky, USA, 1998.

BERZENSKI Sara R. & YATES Tuppett M., "A developmental process analysis of the contribution of childhood emotional abuse to relationship violence", *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma*, 2009.

BİTLİSLİ Ferhat, DİNÇ Mehmet, ÇETİNCELİ Esra ve KAYGISIZ Ümmühan, "Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri ile Akademik Güdülenme İlişkisi", *Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2013.

DAVIS Joanne L. & PETRETIC-JACKSON Patricia A., "The Impact of Child Sexual Abuse on Adult Interpersonal Functioning: A Review and Synthesis of the Empirical Literature", *Aggression and Violent Behavior*, 2000.

BOND Michael, GARDNER ST., Christian J., "Empirical Study of Self-Rated Defense Styles", *Archives of General Psychiatry*, (1983).

BRANDEN Nathan A., "Vision of Romantic Love. In *Psychology of Love* (Eds RJ Sternberg, ML Barnes): Yale University Press, New Haven, 1988.

BROWN Jerram L., "A Theory of Mate Choice Based on Heterozygosity", *Behavioral Ecology*, Volume: 8, Issue: 1, 1997.

BURGER, Jerry M., "Kişilik-Psikoloji Biliminin İnsan Doğasına Dair Söyledikleri" *Kaknüs Yayınları, İstanbul*, 2006.

BUSS David, "The evolution of human intrasexual competition: tactics of mate attraction", *J Pers Social Psychology*, 1988.

BUSS David, "Sex Differences in Human Mate Preferences: Evolutionary Hypotheses Tested in 37 Cultures", *Journal of Behavioral and Brain Sciences*, 1989.

CASPI Avshalom, "The Child is Father of the Man: Personality Continuities from Childhood to Adulthood", *Journal of Personality and Social Psychology*, 2000.

COBB Nathan P., LARSON Jeffrey H., and WATSON Wendy L., "Development of the Attitudes About Romance and Mate Selection Scale", *Family Relations*, 2003.

IRWIN Darren E. & PRICE Trevor, "Sexual Imprinting, Learning and Speciation", *Heredity*, 82, (1999).

DION Kenneth, DION Karen, "Gender and Ethnocultural Comparisons in Styles of Love", *Psychology of Women Quarterly*, 1993.

DURUSOY Ayşe Nurgül, "Nevrotik Aşkılar", Aktüel Psikoloji, 2010.

FİNN Christine, MİTTE Kristin, NEYER Franz J., "The Relationship-Specific Interpretation Bias Mediates the Link Between Neuroticism and Satisfaction in Couples", European Journal of Personality, 2013.

GRAZIANO William G., JENSEN-CAMPBELL Lauri A. & HAIRELizabeth C., "Perceiving interpersonal conflict and reacting to it: The case for agreeableness.", Journal of Personality and Social Psychology, 70, 1996.

HAZAN Cindy & SHAVER Philip, Romantic Love Conceptualized as an Attachment Process, J Pers Soc Psychol 1987.

HENDRICK Susan, HENDRICK Clyde, Research on Love: Does It Measure up?. Journal of Personality and Social Psychology, 1989.

KEPENKÇİ Yasemin, Hukuksal Açıdan Çocuk İstismarı ve İhmalı, Katkı Pediatri Dergisi, 2001.

KERNBERG Otto, Borderline Personality Organization, Journal of the American Psychoanalytic Association, 1967.

KİM Jungmeen & CİCCHETTİ Dante, Social Self-Efficacy And Behavior Problems In Maltreated And Nonmaltreated Children, Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology, 2003.

LEE John Alan, Love styles, In Psychology of Love (Eds RJ Sternberg, ML Barnes), Yale University Press, New Haven, 1988.

LOEB Tamra Burns, WILLIAMS John K., CARMONA Jennifer Vargas, RIVKIN Inna, WYATT Gail E., and CHİN Dorothy, "Child Sexual Abuse: Associations with the Sexual Functioning of Adolescents and Adults", Annual Review of Sex Research, 2002.

MESTON C, Buss David. Why humans have sex. Arc Sex Behav, 2007 vol:36, p.477-507.

MOSS Barry S. & SCHWEBEL Andrew I., "Marriage and Romantic Relationship: The Fining Intimacy in Romantic Relations", Journal of Family Relationships, 2001.

MULLEN Paul. E., Martin Jennifer L., John Anderson C., ROMANS S. E., and HERBİSON G: P., "The Long-Term Impact of the Physical, Emotional, and Sexual Abuse of Children: a Community Study", Child Abuse Negl, 1996,.

NAVARRE E. L. "Psychological maltreatment: The core component of child abuse", Psychological maltreatment of children and youth, New York: Pergamon, 1987.

ÖZER Bilge ve TEZER Esin, Aşka İlişkin Tutum Biçimlerinin Olumlu ve Olumsuz Duyguları Yordayıcılığı, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2008.

PERKİNS Adam M., COOPER Andrew, ABDELALL Maura, SMİLLİE Luke D., and CORR Philip J., "Personality and defensive reactions: Fear, trait anxiety, and threat magnification." Journal Of Personality, 78, 2010.

PETOT J. Michel, Le Modele De Personnalite En Cinq Facteurs Et Le Test De Rorschach, Psychologie Francaise, 2004.

ROBERTS S. Craig, LITTLE Anthony C., GOSLING L. Morris, JONES Benedict C., PERRETT David I., CARTER Vaughan & PETRIE Marion, "MHCassotative Facial Preferences in Humans", Biological Letter, 2005.

RUSHTON J. Philippe, "Genetic Similarity, Mate Choise, and Group Selection", Behaviral Brain Science, 1989.

WEDEKIND Claus, "Body Odous and Body Odour Preferences in Humans", Oxford Handbook of Evolutionary Psychology, 2007.

WIND Tiffany W. & SILVERN Louise, "Parenting and family stress as mediators of the long-term effects of child abuse", Child Abuse & Neglect, 1994.

WILCOX Daniel T, RICHARDS Fiona and O'KEEFFE Zerine C., "Resilience And Risk Factors Associated With Experiencing Childhood Sexual Abuse", Child Abuse Review, 2004.

SIBERT JR, PAYNE Eh, KEMP Am, BARBER M, Rolfe K, Morgan RJ, Lyons RA, Butler I., The Incidence Of Severe Physical Child Abuse In Wales, Child Abuse and Neglect, 2002.

SOMER Oya, KORKMAZ Mehida, ve TATAR Arkun, Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin Geliştirilmesi: Ölçek Ve Alt Ölçeklerin Oluşturulması, Türk Psikoloji Dergisi, 2002.

STERNBERG Robert, A Triangular Theory Of Love, Psychological Review, Cilt; 93 sayı:2, 1986.

STYRON T & JANOFF-BULMAN R., "Childhood Attachment and Abuse: Long-Term Effects on Adult Attachment, Depression, and Conflict Resolution", Child Abuse Negl., 1997.

ŞAR Vedat, Kötüye Kullanım Ve İhmalle İlişkili Sorunlar, Temel Psikiyatri (Eds C Güleç, E Köroğlu), Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1997.

ŞENKAL İpek ve IŞIKLI Sedat, Çocukluk Çağı Travmalarının Ve Bağlanma Biçiminin Depresyon Belirtileri İle İlişkisi: Aleksitiminin Aracı Rolü, Türk Psikiyatri Dergisi, 2015, Cilt:26, s. 261-267.

TANER Yasamen ve GÖKLER Bahar, Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri. Hacetepe Tıp Dergisi, 2004.

TANNER Karen & TURNEY Danielle, What About Child Neglect? A Critical Review Of The Literature And Its Application To Social Work Practice, Child and Family Social Work, 2003.

TYANO S, IANCU I, Solomon Z, Sever J, Goldstein I, Touvtana Y et al.) Seven-Year Follow-Up Of Child Survivors Of A Bus-Train Collision. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry, 1996 cilt: 35, s.365-367.

VAN AKEN Marcel A. & DUBAS J. Semon, "Personality Type, Social Relationships, and Problem Behaviour in Adolescence", European Journal of Developmental Psychology, 2004.

YÖYEN Elif Güneri, Çocukluk Çağı Travması Ve Benlik Saygısı. International Journal of Social Sciences and Education Research, 2017.

TEZLER

BODUR E. F., Defense Style Questionnaire, Ego Savunma Mekanizmaları Testinin Türkçe Formu Dil Eş Değerliliği, Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışması, İstanbul Üniversitesi, 1999.

HELVACI Funda, Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ve Sosyal İlginin Aşka İlişkin Tutumlarla İlgisi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, 2012, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

KARAHASANOĞLU Gizem, Üniversite Öğrencilerinde Aşka İlişkin Tutumlar, Kişilik Özellikleri İle Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkilerin Cinsiyet Ve Mevcut İlişki Durumu Bağlamında İncelenmesi, İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

KISA Cihat, Nesne İlişkileri Kuramı Ve Tanrı Tasavvuru, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2013, , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

KOCABACAK Ayşe, İnsan Kaynakları Seçme Ve Yerleştirme Süreci Açısından Kişilik Boyutları İle Çalışan Performansı İlişkisi: İlaç Sektöründe Psikoteknik Boyutta Bir Uygulama, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, 2011, , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

LEE John Alan, *The Colors Of Love: An Exploration Of The Ways Of Loving*, New Press, Ontario, 1973; Aktaran, Ercan Hülya, Genç Yetişkinlerin Aşk Biçimleri ve Benlik Tipleri, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2008, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

PALUDİ E. Michele, *The psychology of love*, ABC-CLIO, California, 2012; Aktaran, AÇIKEL Miray, Üniversite Öğrencilerinin Aşk Biçimleri Ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2013, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

TÜFEKÇİ Sümeyra, Romantik İlişkilerde Genç Yetişkinlerin Aşka İlişkin Tutumları Ve Kişilik Özellikleri: Transaksiyonel Analiz Ego Durumları Açısından Bir Değerlendirme, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

YILDIRIM Hümeyra, Empati İle Beş Faktör Kişilik Modeli Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, 2003, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

İNTERNET

Ayhan İnci, "Psikanalitik Yaklaşım: Bilinçaltından Notlar Kimim Ben?", www.biltek.tubitak.gov.tr, (Erişim Tarihi: 23.04.2017).

Ayavar Cem Keçe, "Borderline ve Narsistik Yapıların Aşkı", Aralık 2011, <http://www.TavsiyeEdiyorum.com>, (Erişim Tarihi: 01.03.2018).

ÖZER Gülcan, "Eş Seçimi ve Kişilik Özelliklerinin Evlilikteki Yansımaları", Terapi İstanbul, <http://www.terapiistanbul.com>, (Erişim tarihi: 01.03. 2018).

KONGRE VE SEMPOZYUMLAR

AKSEL Edaş & YILMAZ Irmak, Review of child abuse and neglect literature in Turkey, Xth ISPCAN European Regional Conference, 2005.

EKLER

EK-A

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Yaşınız:
2. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
3. Oturduğunuz semt ve mahalle (belirtiniz):
4. Karşı cinsle (duygusal) ilişki deneyiminiz var mı? () Evet () Hayır
5. Bir önceki soruya cevabınız evet ise bu (duygusal) ilişkilerin toplam sayısını belirtiniz:
Bundan sonraki sorulara vereceğiniz yanıtı varsa şu anda devam eden ilişkinizi (ya da devam eden ilişkilerinizden birini) yoksa en son ilişkinizi göz önünde bulundurarak cevaplayınız.
6. Söz konusu ilişkinin statüsü nedir?
Flört ()
Çıkma ()
Sözlü ()
Nişanlı ()
Evli ()
Diğer (Belirtiniz):
7. Sözünü ettiğiniz partnerinizle olan (duygusal) ilişkinizin ne kadar zamandır devam ettiği (Yıl ve ay olarak): yıl ay
8. Bu ilişkinizin devam edip etmediği:
() Evet devam ediyor
() Hayır devam etmiyor
9. Şöyle bir düşündüğünüzde, partnerinizin kişilik özellikleri annenizi/babanızın kişilik özelliklerine benziyor mu
EVET_ HAYIR
10. Bir önceki soruya cevabınız evet ise partnerizin ve partnerinizin kişilik özelliklerinin benzediği ebeveyninizin, sizin tarafınızdan kabul edilen (hoşunuza giden) ortak özelliklerini yazınız..
11. 10.soruya cevabınız evet ise partnerizin ve partnerinizin kişilik özelliklerinin benzediği ebeveyninizin, sizi rahatsız eden ortak özelliklerini yazınız..
12. partnerinizle hoş olmayan deneyimler yaşadığınızda (tartışma, kavga vs), şimdi bu olayı tekrar gözden geçirdiğinizde, geçmişte hangi ebeveyninizle olan hoş olmayan deneyiminizi hatırlatıyor.
ANNE---BABA
13. Partnerinizle ilişkinizin gerçekte veya hayali olarak bittişini düşünseniz, bu bitiş ile hissettiğiniz hüznün, üzüntü gibi olumsuz duygular, hangi ebeveyninizi kaybetmişsiniz izlenimi oluşturuyor.
ANNE- BABA

SAVUNMA BİÇİMLERİ TESTİ

Lütfen her ifadeyi dikkatle okuyup, bunların size uygunluğunu ifadenin alt tarafında 1 den 9 a kadar derecelendirilmiş skala üzerinde seçtiğiniz dereceyi çarpı şeklinde (×) işaretlemek suretiyle gösteriniz.

Bana hiç uygun değil 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Bana çok uygun

1. Başkalarına yardım etmek hoşuma gider, yardım etmem engellenirse üzülürüm.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2. Bir sorunun olduğunda, onunla uğraşacak vaktim olana kadar o sorunu düşünmemeyi becerebilirim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3. Endişemin üstesinden gelmek için yapıcı ve yaratıcı şeylerle uğraşırım (resim, el işi, ağaç oyma)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4. Arada bir bu gün yapmam gereken işleri yanına bırakırım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5. Kendime çok kolay gülerim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
6. İnsanlar bana kötü davranmaya eğilimler.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7. Birisi beni soyup paramı çalsa, onun cezalandırılmasını değil ona yardım edilmesini isterim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
8. Hoş olmayan gerçekleri, hiç yokmuşlar gibi görmezlikten gelirim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
9. Süpermen' mişim gibi tehlikelere aldırım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10. İnsanlara, sandıkları kadar önemli olmadıklarını gösterebilme yeteneğimle gurur duyarım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
11. Bir şey canımı sıktığında, çoğu kez düşüncesizce ve tepkisel davranırım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
12. Hayatım yolunda gitmediğinde bedensel rahatsızlıklara yakalanırım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
13. Çok tutuk bir insanım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
14. Her zaman doğruyu söylemem	1	2	3	4	5	6	7	8	9
15. Sorunsuz bir yaşam sürdürmemi sağlayacak özel yeteneklerim var.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
16. Seçimlerde bazen haklarında çok az şey bildiğim kişilere oy veririm.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17. Bir çok şeyi gerçek yaşamımdan çok hayalimde çözerim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
18. Hiçbir şeyden korkmam	1	2	3	4	5	6	7	8	9
19. Bazen bir melek olduğumu, bazen de bir şeytan olduğumu düşünürüm.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
20. Kırıldığımda açıkça saldırgan olurum.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
21. Her zaman, tanıdığım birinin koruyucu melek gibi olduğunu hissederim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
22. Bana göre, insanlar ya iyi ya da kötüdürler.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
23. Patronum beni kızdırırsa, ondan hıncımı çıkarmak için ya işimde hata yaparım ya da işi yavaşlatırım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
24. Her şeyi yapabilecek güçte, aynı zamanda son derece adil ve dürüst olan bir tanıdığım var.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
25. Serbest bıraktığımda, yaptığım işi etkileyebilecek olan duygularımı kontrol edebilirim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
26. Genellikle, aslında acı verici olan bir durumun gülünç yanını görebilirim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
27. Hoşlanmadığım bir işi yaptığımda başım ağrır.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
28. Sık sık, kendimi kesinlikle kızmam gereken insanlara iyi davranırken bulurum.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
29. Hayatta, haksızlığa uğruyor olduğuma eminim	1	2	3	4	5	6	7	8	9

30. Sınav veya iş görüşmesi gibi zor bir durumla karşılaşacağımı bildiğimde, bunun nasıl olabileceğini hayal eder ve başa çıkmak için planlar yaparım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
31. Doktorlar benim derdimin ne olduğunu hiçbir zaman gerçekten anlamıyorlar.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
32. Haklarım için mücadele ettikten sonra, girişken davrandığımdan dolayı özür dilemeye eğilimliyimdir.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
33. Üzüntülü veya endişeli olduğumda yemek yemek beni rahatlatır.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
34. Sık sık duygularımı göstermediğim söylenir.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
35. Eğer üzüleceğimi önceden tahmin edebilirsem, onunla daha iyi baş edebilirim.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
36. Ne kadar yakınırsam yakınyım, hiçbir zaman tatmin edici bir yanıt alamıyorum.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
37. Yoğun duyguların yaşanması gereken durumlarda, genellikle hiçbir şey hissetmediğimi fark ediyorum.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
38. Kendimi elimdeki işe vermek, beni üzüntülü veya endişeli olmaktan korur.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
39. Bir bunalım içinde olsaydım, aynı türden sorunu olan birini arardım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
40. Eğer saldırganca bir düşüncem olursa, bunu telafi etmek için bir şey yapma ihtiyacı duyarım.	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Romantizm ve Eş Seçimi Tutum Ölçeği (REST)

1. Çoğu yaşlıtlarım gibi, ben de bir gün evleneceğimden eminim.	1	2	3	4	5	6	7
2. Benim için gerçek olan tek bir aşk vardır, o da evleneceğim kişiyle olan aşktır.	1	2	3	4	5	6	7
3. Birbirimize karşı hissettiğimiz sevgi, evlenmek için yeterli bir neden olmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
4. Evlilik öncesi birlikte yaşamak, mutlu evliliği sürdürebilme şansımızı arttıracaktır.	1	2	3	4	5	6	7
5. Evliliğimin iyi yürüyeceğinden kesin olarak emin olmalıyım ki, sevgilimle evlenmeyi düşünebileyim.	1	2	3	4	5	6	7
6. Sevdiğim kişi benim için tamamıyla ideal olmasa bile onunla evlenirim.	1	2	3	4	5	6	7
7. Evlenilecek doğru kişiyi bulma, çabadan daha çok bir şans işidir.	1	2	3	4	5	6	7
8. Birbirine aşırı derecede benzer olan çiftlerin ilişkileri çok sıradan ve sıkıcıdır.	1	2	3	4	5	6	7
9. İnsan hayatta bir kez evlenir.	1	2	3	4	5	6	7
10. Dünyada mutlu bir evlilik yapabileceğim birçok kişi var.	1	2	3	4	5	6	7
11. Birbirimize duyduğumuz aşk, mutlu bir evlilik yürütmek için yeterli olmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
12. Evlilik öncesi birlikte yaşarsak, evliliğimizde daha mutlu olacağımıza inanıyorum.	1	2	3	4	5	6	7
13. Evlenmeden önce iyi bir eş olacağımdan tamamen emin olmalıyım.	1	2	3	4	5	6	7
14. İlişkimizdeki her şey beni memnun etmiyorsa, sevgilimle evlenmemeliyim.	1	2	3	4	5	6	7
15. Yeterince uzun süre beklersem, evleneceğim doğru kişi bir gün karşıma çıkar.	1	2	3	4	5	6	7
16. Evlenmeye karar verdiğim zaman, partnerimle benzer özelliklere sahip olmak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5	6	7
17. Ruh ikizimi bulduğum zaman, partnerimle benzer özelliklere sahip olmak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5	6	7
18. Birbirimizi sevdiğimiz sürece, evliliğe giden yolumuzda hiçbir engelin durmasına izin vermemeliyiz.	1	2	3	4	5	6	7
19. İlişkimizi denemenin bir yolu olarak, evlenmeden önce birlikte yaşamak bizim için iyi bir fikirdir.	1	2	3	4	5	6	7
20. Her insan benim evlilik beklentilerime cevap veremez.	1	2	3	4	5	6	7
21. İlişkimizin zaman içinde yeterince güçlü olduğunu ispat edinceye kadar, sevgilimle evlenmek için beklemeliyim.	1	2	3	4	5	6	7
22. Evleneceğim doğru kişiyi bulabilmek benim kontrolümde olan bir şey değildir.	1	2	3	4	5	6	7
23. Gelecekteki eşim ve ben evlenmeden önce çok iyi bir arkadaş olmalıyız.	1	2	3	4	5	6	7
24. Birçok yönden bana benzeyen biriyle evlendiğimde ilişkimiz daha güçlü olacaktır.	1	2	3	4	5	6	7
25. Dünyada evlenebileceğim 'sadece bir ve tek' doğru insan var.	1	2	3	4	5	6	7
26. Ancak bir aptal, çok sevdiği biriyle evlenmekten kaçır.	1	2	3	4	5	6	7
27. Evlenmeden önce birlikte yaşama, evliliğimizin nasıl gideceğini test etmenin iyi bir yoludur.	1	2	3	4	5	6	7
28. Evlenmeden önce evliliğe tamamen hazır olana kadar beklemeliyim.	1	2	3	4	5	6	7
29. Benim ihtiyaçlarımın hepsine cevap vereceğinden emin olmasam bile yine de sevgilimle evlenirdim.	1	2	3	4	5	6	7
30. Dünyanın bir yerinde benim için uygun olan evlenmem gereken bir eş vardır, ben de başkaları için öyleyimdir.	1	2	3	4	5	6	7
31. Evlenmek çok çabalamadan, doğal olarak gelişen bir süreçtir.	1	2	3	4	5	6	7
32. Benim kişilik özelliklerimin tam tersi özelliklere sahip birisiyle evlenmemeliyim.	1	2	3	4	5	6	7

ÇOCUKLUK ÇAĞI RUHSAL TRAVMA ÖLÇEĞİ

Bu sorular çocukluğunuzda ve ilk gençliğinizde (20 yaşından önce) başınıza gelmiş olabilecek bazı olaylar hakkındadır. Her bir soru için sizin durumunuza uyan rakamı maddelerinizin yanına yazınız. Sorulardan bazıları özel yaşamınızla ilgilidir; lütfen elinizden geldiğince gerçeğe uygun yanıt veriniz.

Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

1. Hiç Bir Zaman 2. Nadiren 3. Kimi zaman 4. Sık olarak 5. Çok sık					
Çocukluğumda ya da ilk gençliğimde...	1	2	3	4	5
1. Evde yeterli yemek olmadığından aç kalırdım.	1	2	3	4	5
2. Benim bakımı ve güvenliğimi üstlenen birinin olduğunu biliyordum.	1	2	3	4	5
3. Ailedekiler bana "salak", "beceriksiz" ya da "tipsiz" gibi sıfatlarla seslenirlerdi.	1	2	3	4	5
4. Anne ve babam ailelerine bakamayacak kadar sıklıkla sarhoş olur ya da uyuşturucu alırlardı.	1	2	3	4	5
5. Ailemde önemli ve özel biri olduğum duygusunu hissetmeme yardımcı olan biri vardı.	1	2	3	4	5
6. Yırtık, sökük ya da kirli giysiler içersinde dolaşmak zorunda kalırdım.	1	2	3	4	5
7. Sevdiğimi hissediyordum.	1	2	3	4	5
8. Anne ve babamın benim doğmuş olmamı istemediklerini düşünüyordum.	1	2	3	4	5
9. Ailemden birisi bana öyle kötü vurmuştu ki doktora ya da hastaneye gitmem gerekmişti.	1	2	3	4	5
10. Ailemde başka türlü olmasını istediğim bir şey yoktu.	1	2	3	4	5
11. Ailedekiler bana o kadar şiddetle vuruyorlardı ki vücudumda morartı ya da sıyrıklar oluyordu.	1	2	3	4	5
12. Kayış, sopa, kordon ya da başka sert bir cisimle vurularak cezalandırılıyordum.	1	2	3	4	5
13. Ailedekiler birbirlerine ilgi gösterirlerdi.	1	2	3	4	5
14. Ailedekiler bana kırıcı ya da saldırganca sözler söylerlerdi.	1	2	3	4	5
15. Vücutça kötüye kullanılmış olduğuma (dövülme, itilip kakılma vb.) inanıyorum.	1	2	3	4	5
16. Çocukluğum mükemmeldi.	1	2	3	4	5
17. Bana o kadar kötü vuruluyor ya da dövülüyordum ki öğretmen, komşu ya da bir doktorun bunu farkettiği oluyordu.	1	2	3	4	5
18. Ailemde birisi benden nefret ederdi.	1	2	3	4	5
19. Ailedekiler kendilerini birbirlerine yakın hissedilerdi.	1	2	3	4	5
20. Birisi bana cinsel amaçla dokundu ya da kendisine dokunmamı istedi.	1	2	3	4	5
21. Kendisi ile cinsel temas kurmadığım takdirde beni yaralamakla ya da benim hakkımda yalanlar söylemekle tehdit eden birisi vardı.	1	2	3	4	5
22. Benim ailem dünyanın en iyisiydi.	1	2	3	4	5
23. Birisi beni cinsel şeyler yapmaya ya da cinsel şeylere bakmaya zorladı.	1	2	3	4	5
24. Birisi bana cinsel tacizde bulundu.	1	2	3	4	5
25. Duygusal bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma (hakaret, aşağılama vb.) inanıyorum.	1	2	3	4	5
26. İhtiyacım olduğunda beni doktora götürecekti birisi vardı.	1	2	3	4	5
27. Cinsel bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma inanıyorum.	1	2	3	4	5
28. Ailem benim için bir güç ve destek kaynağı idi.	1	2	3	4	5

ULUSLARARASI KİŞİLİK ENVANTERİ KISA FORMU (IPISV)

Açıklamalar

Aşağıdaki tabloda 1-40 arası her ifade için 1-5 arasında bir puan seçerek verilen ifadeyle ne derecede mutabık olduğunuzu ifadenin solundaki kutucukta belirtiniz.

1=katılmıyorum, 2=kısmen katılmıyorum, 3=kararsızım, 4=kısmen katılıyorum ve 5=katılıyorum

Ben

1.	Etrafa neşe saçan biriyim	1	2	3	4	5
2.	Başkalarına karşı fazla alaka duymam	1	2	3	4	5
3.	Her zaman hazırlıklıyım	1	2	3	4	5
4.	Kolayca strese girerim	1	2	3	4	5
5.	Zengin bir sözcük dağarcığı var	1	2	3	4	5
6.	Fazla konuşmam	1	2	3	4	5
7.	İnsanlara karşı ilgiliyimdir	1	2	3	4	5
8.	Kişisel eşyalarımı etrafta bırakırım	1	2	3	4	5
9.	İnsanların yanındayken kendimi rahat hissederim	1	2	3	4	5
10.	Detaylara dikkat ederim	1	2	3	4	5
11.	Olaylar hakkında kaygı duyarım	1	2	3	4	5
12.	Canlı bir hayal gücüm var	1	2	3	4	5
13.	Geri planda kalan biriyim	1	2	3	4	5
14.	Başkalarının hislerine yakınlık gösteririm/hislerini paylaşıyorum	1	2	3	4	5
15.	İşleri yüzüme gözüme bulaştırırım	1	2	3	4	5
16.	Diyalog başlatan biriyim	1	2	3	4	5
17.	Başkalarının sorunları beni ilgilendirmez	1	2	3	4	5
18.	Kolayca rahatsız olurum	1	2	3	4	5
19.	Mükemmel fikirleri olan biriyim	1	2	3	4	5
20.	Söyleyecek fazla şeyim yoktur	1	2	3	4	5
21.	Yumuşak kalpli biriyim	1	2	3	4	5
22.	Eşyaları ait oldukları yerlere geri koymayı sık sık unuturum	1	2	3	4	5
23.	Kolay sinirlenirim	1	2	3	4	5
24.	İyi bir hayal gücüm yok	1	2	3	4	5
25.	Partilerde birçok farklı insanla sohbet ederim	1	2	3	4	5
26.	Başkaları beni pek ilgilendirmez	1	2	3	4	5
27.	Düzeni severim	1	2	3	4	5
28.	Duygu durumumu sıkça değiştiririm	1	2	3	4	5
29.	Anlamakta çabudumdur/çabuk anlarım	1	2	3	4	5
30.	Başkalarına zaman ayırmak için işlerime ara veririm	1	2	3	4	5
31.	Vazifeden kaçırım	1	2	3	4	5
32.	Sık duygu değişimlerim vardır	1	2	3	4	5
33.	Zor kelimeler kullanırım	1	2	3	4	5
34.	Belli bir programa göre çalışırım	1	2	3	4	5
35.	Kolayca asabileşirim	1	2	3	4	5
36.	Tanımadığım kişilerin yanında sessiz kalırım	1	2	3	4	5
37.	İnsanların rahat hissetmelerini sağlarım	1	2	3	4	5
38.	İşim konusunda titiz ve detaycıyım	1	2	3	4	5
39.	Sık sık eftarlı hissederim	1	2	3	4	5
40.	Fikirlerle doluyum	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Ben Özge Özinan 1991 Antalya doğumlu olup 2014'ten beri İstanbulda yaşamaktayım. Babamın memuriyeti nedeni ile ilköğretimi Antalya ve Eskişehir de 2,ortaöğretimi Eskişehir ve Samsun'da 2 okulda olmak üzere 4 ayrı okulda,3 ayrı şehirde tamamladım, liseyi Antalya da bitirdim. Gaziantep Zirve Üniversitesini tam burslu olarak kazandım. Öğrenciliğim, sırasında uluslararası müsabakalarda milli sporcu olarak ülkemizi temsil ettim, çeşitli tarihlerde ülke rekorunu da kırarak, çitayı biraz daha yükselttim. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünü bitirdikten sonra ise ders eşleştirmesi için yurt dışındaki okullar ile iletişime geçtim. Böylelikle Amerika'da Kansas'ta Forth Hays State Üniversitesinde Psikoloji Lisansımı tamamladım, 2014 yılında mezun oldum. Üniversite hayatım boyunca çeşitli işlerde çalıştım, böylece hem insan ilişkilerimi geliştirmeye çalıştım hem harçlığımı çıkarttım. Üniversiteyi bitirdiğimde, yurda döndüm, özel okullarda rehber öğretmen olarak çalışmaya başladım. Çalışırken alanımda uzmanlaşmak adına çocuklar için test eğitimlerini, Aile Danışmanlığı ve Oyun Terapistliği eğitimlerimi tamamladım. Üç yıldır İstanbul Oğuzkaan Kolejinde Rehber Öğretmenlik yapıyorum.

Üye Olduğu Dernekler: Türk Psikologlar Derneği, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği

Mail Adresi :ozgeozinan1@gmail.com